

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Jósef-körút 18.

Főszerkesztő:
ÉSZI JÓZSEF.

Felelős szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadja:

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Az egységesek.

Budapest, július 15.

(s.) Bármennyire igaz is, hogy a szó komoly értelmében vett választási mozgalom még nem indult meg, a vasárnap rendez eseménye mostanság mégis mindig egy csomó választói sokadalom. A választópolgárság zömét ugyan a mezei munka mindennél jobban érdekli most még egy pár hétig, hanem azért minden vasárnap mindig meghozza a maga választógyűléseit, beszámoló beszédekkel, jelölésekkel, programbeszédekkel és bankettekkel. Ebben semmi feltűnő sincs, sőt egészen természetes dolog, hogy mikor a középpontban szünetel a politikai élet, akkor a periferiákon megindul a mandátumbiztosítás, tekintettel az őszzel elmaradhatatlanul bekövetkező választásokra. A kerület szeretett képviselője tehát beszámolni indul és beszámolója után jelölteti is magát a mindenütt egyforma lelkesedéssel megnyilatkozó közbizalom által. Ez egészen természetes jelensége az országgyűlés utolsó vakációjának. És ebből azután következik a többi. A jelölés hírére megmozdul az ellentábor is, hamarosan előáll a maga jelöltjével — jelölt akad bőven, sőt eddig sohasem tapasztalt bőségben, a drága fuvardíj dacára — és kész a második választói gyűlés is, jelöléssel, programbeszéddel, bankettel. Az újságokban aztán hamar megnövekszik a választási mozgalom. Akcióba lépnek a vérszemet kapott ünjelöltek; divatos fürdők helyett poros falvakat járnak telt erszényű fiatal stréberek és ha sikerül összedobolni egy tucat választót, aki komoly ábrázattal hallgatja végig a jelölt ur aspirációit, akkor megtörténik a „hivataltos” jelölés. Persze ez az újságra kerül mind-

járt, mert ez a fő. Így alakul ki a képe annak az általános nagy mozgolódásnak, amely országos választási mozgalomnak látszik, holott inkább a jelöltek mozgalmá, mint a választóké.

Ez a mozgalom tehát nem szinig komoly. Hanem azért akad egy-két komoly tanulsága, amelyet érdemes kihálászni a mindenhetes beszámoló, koraszülött jelölések és kerületvadászok érdekében kürtölt reklámok zürzavarából. Keresni persze első sorban ott kell, ahol az országgyűlésnek már aktív szereplői jelennek meg a színen, a multrol beszámolva és a jövő felől tapogatózva, tehát a mostani képviselők beszámoló beszédei és az országgyűlési pártok készülődései körül.

Tegnap is volt egy csomó beszámoló beszéd, nagyobbára szabadelvűpárti képviselő beszámoló. Ezeket is, úgy, mint az eddig hírül jutott kormánypárti beszámolókon, valamennyin végigvonul a miniszterelnök személye és a kormány működése iránt való bizalom mellett — ami a többség tagjainál természetes — a gondolkozásnak feltűnő szolidaritása, a véleményeknek sokszor frappáns megegyezése. Ez egy párton levőknél szintén nem rendkívüli jelenség, de a mostani, egészen különleges körülmények között érdemes arra, hogy reámutassunk, ha éppen alkalom kínálkozik. Alkalom pedig erre most úgy kerül, hogy a szabadelvűpártnak kétségbevonhatatlan belső egységét tanúsító jelenségekkel szemben hatásos ellentétképpen tűnik fel az az egyre jobban elmérgesedő testvérháború, amely az ellenzék különböző pártjai és csoportjai között dúl. A politikai elveknek szédítő távolsága mellett volna csak érthető az a hang, amelyen például a két szélsőbéli párt országjáró korifeusai egymás-

ról beszélnek, s amely napról-napra különböző variációkban jelenik meg mind a két párt lapjainak hasábjain is. Ahogyan ezek az urak piszkolni tudják egymást, arra igazán csak három obstrukciót kiszolgált, harcedzett emberek képesek. És akik így kezelik egymást, azok voltaképpen elvtársak. Programjuk főbb pontjaiban egy; mind a ketten függetlenségi pártnak mondják magukat; és mind a ketten a kizárólagosság jogával reklamálják maguk részére a függetlenségi nevet. Valamikor egy párt voltak, most nemrégiben is megint megpróbálták egygyé lenni, de nem ment. Ahhoz nagyon is gyűlölik egymást.

Ott van azután a néppárt is. Már ennek is vannak disszidensei, még pedig kétféle irányban is. Az egyik a *negyvennyolcas* néppárt, a másik a *Lepsényi-párt*. Ez utóbbi nyilván csak egy tagból áll, tehát nem számit; legközelebb nyilván fel is fog oszlani, amennyiben ez tagjai számánál fogva lehetséges. Ellenben a negyvennyolcas néppártnak van már két jelöltje is, s ez a párt egész komolyan kér helyet magának a magyar ultramontán pártok sorában. Igaz, hogy a létjoga a lehető legkevesebb, mert a negyvennyolcas néppártnak ott vannak Ugronék, de végre is megvan és ezzel a negyvennyolcas pártok száma háromra, más tekintetben pedig az ultramontán pártoké is háromra emelkedett.

Az ellenzék tehát elég tarka színekben sorakozik a választási előcsatározások rendjén, különösen ha hozzávesszük a parlamentben eddig semmiképp sem képviselt, de máris kettészakadt ugynevezett radikális demokrata pártot, amelynek már csak egyik fele radikális s csak a másik fele demokrata. Ezekből egészen világos, hogy az ország-

TÁRCA.

Gábor és Dániel.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —
Irtá: *Nógrádi László.*

A klastrom diákinasa Gábor és Dániel volt. Mind a kettő ágrul szakadt gyerek. A jószívű atyák úgy szedték fel őket az utcáról, enni adtak nekik, szállást és az iskolába járatták.
— Megmentünk két veszendő lelket, gondolták a főtisztelendő atyák, ember lesz belőlük.
Gábor és Dániel kötelessége az volt, hogy felszolgálták az asztalnál, takarították az atyák szobáit. E mellett bőven juthatott idő a növesre és tanulásra.

Fel is kamaszkodott mind a kettő. Gábor zömök, széles vállú lett, a bajusza is serkedt már, sötét haja akaratosan ágaskodott felfelé. Dániel hosszú, vékony, széskéhajú s nagyon sápadtareu volt; szelid, savószínű szeme mindig könnyben uszott.

Gábor erőszakos, Dániel engedékeny; Gábor erős, Dániel gyöngye, tőrekeny. A két különböző vér szépen megfér egymás mellett, soha se is különböztek össze.
Este, mikor minden elcsendesedett a klastromban, a kapu melletti kis szobában összebujtak s meghányták-vetették a maguk sorát.

— Te Gábor, — szólt Dániel egyszer, — már régen forog a fejemben, hogy megkérdezzek, honnan szakadtál te ide?

— Én is akartalak már kérdezni, de gondoltam, minek. Ide kerültünk, itt vagyunk s jövőre noviciusok leszünk. Örülünk, hogy a hátunk mögött van az, ami volt.

Gábor lesztege fejtét és fel-alá kezdett jár-kálni a szobában.

— Én semmire sem emlékezem, mondta Dániel. Összevagy emlékezetemben minden. Egyszer-egyszer olyan, mintha világosan állana előttem apám. Anyi bizonyos, hogy mindig valami sáfrányszínű, kopott kabátban látom. Azután néha, mikor éjjel felébredek, fel-felötlik előttem egy koporsó. A koporsóból kikel a sáfrányszínű kopottkabátos alak, felém jön, meg elmosdók, — elmosdók minden s mikor kivirrad, csak arra emlékezem, hogy valami háznál laktam, sokat vertek s keveset adtak enni. Nyakamba akasztottam a világot s elszöktem és talán száz falun is átjöttem, míg ide értem. Többre semmire se emlékszem. Hát te? kérdezte Dániel s kíváncsian nézett Gáborra.

— En? Bár ne emlékeznék, én sokra emlékezem.

— Nos?

— Mintha most is látnám, előttem áll apám — kastélyban laktunk — annyi vendég járt, hogy sok. Anyámra nem emlékezem, — de a nővéremre igen. — Egyszer aztán reggelre halva találtuk apámat. Melléje ültünk s ritunk. Egy feketekabátos, mérges arcu ember hozzánk jött s azt mondta, menjünk ki a házból. Nővérem szepgeve ment ki, engem úgy kellett erővel kidobni. Elfogott a mérge s elkezdtem szaladni réten-mezőn át, magam se tudom miért. A kertészünk kiabált utánam, de csak szaladtam. A többi hasonlít ahhoz, amit te elmondál.

— Furesa, mondta Dániel. Hát a nővéredről nem hallottál azóta semmit?

— Semmit; a falu nevére se emlékezem, talán ha lehunynám a szemem s emlékezetem után mennék, eltalálnék oda. Talán, mondta Gábor s könyökére hajtva fejtét, mereven bámult maga elé.

— No, nem baj, ümmögött Dániel, ur voltál, ur leszel s talán a nővéredet is feltalálok.

Gábor nem felelt semmit.

— Hej, barátom, folytatta Dániel, én meg

valóssággal nyerek. Nézd csak milyen vézna vagyok. Mi lenne velem a világban. Te, te Gábor más vagy, — erős, szép, okos. Nézd a karom — beszélt szakadozottan Dániel — ugy-e olyan, mint egy bot, látod az arcom, szeplős, sápadt s az eszem, — hej, hej, bizony nehezen megy a tanulás. Aztán nincs senkim — senkim. Neked van, a nővéred.

— A nővérem, ugyan mi lett vele? — sóhajtott Gábor.

Egy ideig hallgattak. Dániel az asztalra borult, a vézna karjára hajtotta fejtét, Gábor maga elé bámult.

Valami nagy puffanás hallatszott, Dániel ijedve ugrott föl; szeplős, sápadt arca tele volt könnyvel.

Gábor esapott az asztalra.

— Nem, — kiáltotta Gábor s dacosan szegte föl fejtét — nem!

Egészen nekivadult, szaladozni kezdett a kis szobában, aztán az ágyra vetette magát, fejtét beletemette a csikos párnába.

— Te Gábor, csitította Dániel, hallgass, felettünk a rektor ur szobája. Te, azt hiszi, verekedünk.

Gábor elhallgatott. Dániel hirtelen levetkezett s reszkette feküdt le.

— Gábor, szólt jó idő mulva, alszol?

— Nem.

— Ugy-e a nővéred jutott eszedbe?

— Az.

— Szép lány volt, ugy-e szép?

— Ne beszélj, hallgass, kiáltott indulatosan Gábor.

Dániel a fal felé fordult. Csodás álom nehezdedt rá. A kopott kabátos ember jelent meg, hóna alatt óriási koporsót cipelt. Karon kapta Dánielt s vitte magával erdőn, hegyen keresztül. Egyszer csak valami feneketlen mélység elé értek, a kopott ember ráult a koporsóra és a mélység közepéig lovagolt. Ott koporsó, ember eltűnt,

gyűlés ellenzéki pártjai között alaposan dühöng az egység. És ezekből látszik, hogy ezeknek a pártoknak kedvelt fegyvere, a szabadelvű párt egységének folytonos gyanúsítása, gunyolása, milyen komoly és jogosult fegyver. Körülbéli olyan komoly, amilyen komoly a most megindult választási mozgalomnak legalább két harmadrésze.

A szabadelvű párt egybeforrásának processusa olyan teljesen végbement, hogy ez a kételkedőket tökéletesen lefegyverezheti, a bizóknak pedig legmerészebbnek látszott reményeit is igazolhatja. Hol vannak azok az árnyalatok, amelyek kárörvendő hangon emlegettek, sőt emlegetnek most is? Az ugynevezett „árnyalatok“ vezetői gyanánt megjelölt emberek sorra megszólalnak és az árnyalat nincs sehol. Hát még azok az „ellentétek“, amelyeknek olyan kemény tusáiról olvastunk meg nem nevezett politikai „egyénségek“ nyilatkozataiban, hová tűntek el? Hiszen még csak tegnap is cifránál-cifrább kombinációk bukkantak fel különféle szabadelvű párti exodusról, titkosan szerveződő forradalomról, a választásokon megvívandó szabadelvű beháborúról. Mi keressük szorgosan ennek az exodusnak az előszelét, a forradalom első hangját, a beháború hadüzenetét. Holsem tudunk ráakadni, sőt éppen ellenkezőleg, várokozásokon felül tökéletes a harmónia az eddig aktív politikusok minden nyilvános megszólalásában. Hogy lesznek szabadelvű párti jelöltek, akik egymás ellen fognak küzdeni, még pedig nagyobb számban, mint eddig voltak, az egészen különböző megítélés alá eső jelenség, amelynek az okaival már foglalkoztunk is ezen a helyen. Egyéni ambíciók mérközése ez, amely az átalakult viszonyok között, mikor először reménylenek emberek tiszta választást, egészen természetes. És ezzel szemben áll az a tökéletes befejezése az egybeolvadás processzusának, amely a mostani országgyűlésen egymással szemben küzdött ellenfeleket bajtársi összetartásban sorakoztatja. Széll Kálmán egyeztető politikájának, pártvezéri kvalitásainak olyan sikere ez, amelynek szinte alig van szüksége arra, hogy mesterséges hatásokkal megnöveszteszük. De mikor olyan fölséges ellentétet kínál hozzá a szabadelvű párti egységét gunyoló ellenzéki pártok mindennapos veszedése!

BELFÖLD.

Választási mozgalom.

Budapest, július 15.

Werner Gyula, a magyarigeni kerület képviselője, Ebergényi, Szócs Pál és Török Bertalan képviselőkkel e hó 14-én Zalathnára utazott, hogy megtartsa beszámolóját. Sárd állomásnál a hegyaljai választók nevében Tokos ref. lelkes üdvözölte s az üdvözlők Werner lelkes válasza után vele folytatták az utat. A zalathnai pályaházban nagy közönség élén Molnár Károly szabadelvű párti elnök fogadta melegen beszéddel, mit Werner megköszönve, zeneszóval, zászlók alatt és folytonos éljenzés között vonult kíséretével a városba. Az érdekes beszámoló beszédet nagyszámú választó, köztük sok román, lesültséggel, sűrűn felhangzó tetszészajjal hallgatta.

Werner beszédében első sorban az összerfethetlenség törvényéről szökött. Az összerfethetlenség törvény anyagi rendelkezéseitől, ugymond még inkább pedig szellemétől, sokan a szabadelvűséget magát ítélték. Ez aggodalommal szemben azokra a nagynevű szabadelvű párti államférfiakra utal, akiknek a törvény megalkotásában országlánrésztök volt. Kinek volna bátorsága azt mondani róluk, — Széll Kálmánról és Szilágyi Dezsőről, — hogy Saturnus módjára a saját gyermeküknek, a liberálistáknak vérevel táplálkoznak? A szabadelvű párt még ráfogni sem lehet ezután, hogy makacs akadály a közszellem ideáinak feloldulásának; hogy nagy és önzetlen elhatározások magaslataira feljutni nem tud. Egy dolgot szíve melyből sajnál: az új törvény következében több hasznos, munkás tagját veszítheti el a Ház. Ok egy nagy eszme győzelmének az egyéni áldozata.

Közgazgatásunk abban a mértékben romlott, amily mértékben kültökdött példaként majmolva, eltávozott az ősi hagyományoktól. Széll Kálmán ugynevezett egyszerűsítési javaslatai visszatérést jelentenek a nemzet karakteréhez. A sok irka-firkától, felesleges sállangtól az eljárást megnövezték sok huzavonától megszabadították a közigazgatás élő szervezetét.

Szólnak van oka hinni, hogy a belügyminisztériumban készülő reformjavaslatok elérnek a lex Szaparyna merev központosító törekvéséitől. Nemcsak tiszteletben tartják, de alkalmas szervekkel meg is erősítik a magyar önkormányzatot.

Nehéz feladat lesz új gazdasági kiegyezést kötni Ausztriával, mert a mostani 1907-ben lejár. A kormány és a szabadelvű párt célja, beszélés és méltányos megegyezésre jutni Ausztriával a vámközösség alapján. Am a helyzet nehéz. Némely osztrák párt és politikus magyargyűlölete elmégesíti a dolgot. Talán nincs is a Reichsrathban többsége a kiegyezési javaslatoknak. Még a mostaninak sem, hát még annak, amit ezután fogunk megkötni? Idehaza pedig a politikusok szeme előtt, mint valami napűtött óceán, mind biztatásban csillog az önálló vánterület, a közigazgatási különválás nagy gondolata. Ha az osztrák kormány abban sántikálna, hogy a mostani megegyezésen Magyarország hátrányára változtatásokat csak ki, keservesen megvárhatja. Ebben az esetben, bármily áldozatok árán, rá fogunk lépni az önálló vánterület ösvényére. Szólok különben bízok a kormányban, hogy minden nehézségen diadalmaskodik.

A tisztviselők mozgalma szívet közelről érdekli, mert hiszen maga is az volt. Jól tudja, hogy se a községi se a megyei, se a városi, se az állami tisztviselő nem fekszik rózsaszőnyegen. Nincs senki, akit ügyükkel ne rokonszenvenne s ne kívánna segíteni égető bajáikon. Hisz a tisztviselőnek, mint a szerzeteseknek le kell tenni az örökös szegénység fogadalmát, melyet belőnek az állam szögálatába. Am a segítés csak fokozatos lehet, mert az ország pénzügyi helyzetét parancsol. A kormány behatóan és meleg szívet foglalkozik a kérdéssel. Aki mást mond, az gonosz dolgot művel: össze akarja vesztetni az állami tisztviselőket az államhatalommal.

Ne engedje a tisztviselőkar, hogy politikai célokra használják fel jóhiszeműségét és elkeseredését. Ha mozgalomuk jogos téren marad, ő felajánlja buzgó szolgálatát.

A jövő titkába nem láthat be. De bármilyen következő is ránk, az ország hajóját nem félti emérlés-től: Széll Kálmán tartja kezében a kormányrudat. Széll Kálmán politikájára Deák Ferenc klasszikus iskolájának méltó folytatása. E politika nemcsak együtt tartja, de mindjobban összeforrasztja az új értékes erőket meggyarapodott szabadelvű pártot. A párt tagjai régi és újak, versenyre kelnek egymással a Széll Kálmán politikájának oadadó támogatásában. Szólnak életéle: szolgálják Magyarországot erdélyi részeit. Irodalmi művekben rajzolni dícsőségek multját s politikai beszédekben feltárni komoly veszedelmét.

A beszédet a választók hosszantartó éljenzéssel fogadták. Ezután Montani esperes nagy tetszés közt románul is tolmácsolta a beszéd tartalmát mire Molnár pártelnök indítványára a választók Werner Gyulát közlekedéssel újból jelölték, amit Werner meghatva köszönt meg. Este fényes banket volt, amelyen Werner 6 felségére és folytatónak Széll Kálmán miniszterelnökre szép felköszöntőt mondott, amely felvillanyozta a társaságot. Hasonlóképpen hosszantartó éljenzéssel fogadták felköszöntőjét, amidőn Lukács László pénzügyminisztert, Zalathna szülötét éltette. A népszerű képviselőre magyarul és románul számos lelkes felköszöntőt mondottak, Werner pedig lendületes beszédeivel ragadta el választóit.

Az összegyűlt választók üdvözlő sürgönyöket küldtek Széll Kálmán miniszterelnöknek, Lukács László pénzügyminiszternek, báró Podmaniczky Frigyes pártelnöknek és Zeyk főispánnak. A miniszterelnökhöz intézett távirat szövege a következő:

A magyarigeni kerületnek zalathnai választói, dr. Werner Gyula országgyűlési képviselőjük beszámolója és az újból való jelölése alkalmából mély tisztelettel, tántoríthatatlan ragaszkodással és törhetetlen bizalommal érzelmeivel köszöntik nagyméltóságodat, ugys mint az ország miniszterelnök, ugys mint a szabadelvű párt győzelmes vezetőjét. Azok a tündöklő kormányzati sikerek, amelyek nagyméltóságod politikai útját bevilágítják, nagy nemzeti célokra állanak szolgálatában. Nagyméltóságod politikája, amely módszerében békülékeny, de lényegében hajthatatlan, tartalmaz szabadelvű és nemzeti megnyilatkozása formában klasszikus — átalakítólag hat egész közéletünkre. A politikai mellett civilizatorius befolyása is van a magyar társadalomra. A zalathnai szabadelvű párt nevében Molnár Károly.

csak egy csillogó folt maradt, mint a hamvahód nap. Nőtt, nőtt, mindjobban ragyogott, nagyot villant hirtelen s helyébe fiatal leány támadt. Ragyogó, szép, mint a templom angyalai. Fődetlen mellének fehérsége átvillogott a mélység sötétségén Dánielhez.

— Jőj, kiáltott, jőj a karomba, én vagyok a Gábor nővére.

A lenge fátoly lecsuszott testéről, a puszta test forró melegsége belesapott Dániel arcába. Érezte, hogy szédül.

— Jőj, szegény Dániel, — jőj. Nem szeretett senki, szeretlek én.

Dániel rálépett a mélység feketeségére s ment, ment a látomány felé. Már odaért, a puha, meleg tetet möhön megölelte. Egy eskő és megnyit a feneketlen sötétség; fenéklen födetlen kopszóban vigyorogva feküdt sáfrányszínű kabátba öltözve egy esontváz. Dániel hullt, hullt lefelé — — — Erre felébredt. Testéről csorgott az izzadság, kezével göresösen kapaszkodott az ágy szélébe. Lassan, lassan magához tért.

— Gábor, szólt, alszol?

— Nem.

— Hány éves lehet most a nővéred?

— Husz.

— Fekete haja volt? kérdezte möhön Dániel.

— Fekete.

A vér Dániel arcába szökött.

— Többet ne kérdezz, morogta Gábor s halatlanszott, hogy csikorítja össze a fogát.

Ettől az éjszakától fogva valami nyugtalanság lepte meg a klastrom két diákinasát. Esténként nem beszélgettek már olyan szívesen a következő évről, mikor vége szakad az inasodásnak s felöltik a novicius ruhát. Szótlanul bámultak maguk elé. Dániel még sápadtabb lett, Gábor még zordonabb.

Dániel sokszor el akarta mondani Gábornak,

hogy éjszakai álmában milyen látománya volt, hogy minden éjszaka felkeresi, forró testéhez öleli, megököl, elgyöttri forró lehetetlén s azután megnyílik a sötétség és hull, hull lefelé. Várja és fél az éjszakától, lát gyöttri utána és mikor az álom megvált, mégis álmodni akarna újra, újra... El akarta mondani, de nem merte.

*

Eljött a szünidő, az iskolás gyerekek elmentek mind, csak a klastrom két diákinasa maradt tovább is a klastromban. Az élet még szűkebb lett.

Egy délután kimentek a klastrom réjtjére az erdő alá; két sovány tinója volt a klastromnak, azokat hajtották ki.

Leheveredtek a puha selymes fűbe. Körökörül esendben hallgatott a mező, csak a közeli erdő zugott melán.

— Orüls-e te Gábor? — kérdezte Dániel.

— Nem.

Elhallgattak.

— Annak a két tinónak jobb, mint nekünk, mondta Gábor.

— Igaz, szólt Dániel, — no, no, szaggatta a szót, te, az éjszaka láttam a nővéredet, Gábor.

— Hagyd el, inkább nézd, hogy szállnak a fellegek. Mind, mind délfele megy.

— Hát ők szállhatnak, mehetnek.

— Hogy szállad mind, mintha rohanó csapatok lennének.

— Valahol eső kell, az Isten parancsából mennek, — mondta Dániel.

— A szél viszi őket.

— No igen, az istenadta szél a paripájok, az a gőzös, a koesi, az viszi őket olyan sebesen.

— Tehát azt hiszed, hogy valahol szükség van rájuk, azért kell menniük.

— Igen, mondta Dániel.

Elhallgattak. Dániel hanyatt feküdt, Gábor félkézre könyökölt.

— Dániel, nézd csak, hogy röpködnek a madarak. Egyik ide, másik oda. Mit gondolsz, parancsol-e ezeknek valaki? szólt Gábor.

— Hogy parancsol-e? — nem, ők talán azt teszik, amit akarnak.

— Igen?

— Igen.

— Szeretnél madár lenni? kérdezte Gábor.

— Nyáron.

— És télen?

— Télen megint csak beszorúlnék a klastromba, nincs a mezőn enniváló, meg átkozott hideg van.

— De a madár télen se szeret kalitkában lenni, mondta Gábor.

— A madár, de én — — én már csak inkább vagyok kalitkában, jó melegen, jó ételen, mint hó tetején esavargó, kopláló, járó madár.

— Valami még is parancsol a madárnak is, hogy a kalitkából ki kíváncsozzék.

— Az ösztön.

— Nem, nem az ösztön, a szabadság, kiáltott Gábor, az ösztön nem hajthatja az éhezésre, mert a madárnak is van hasa, hanem a szabadság, ez, ez! kiáltott Gábor.

— Lehet.

— Ez a kell, amiért kiszáll a kalitkából télen is. Megint elhallgattak. Az erdő tompán, melán zugott, ki-ki csapott belőle a rigófüty, gerlebugás. A két sovány tinó esendesen legett.

— Hallod az erdőt, Dániel? — kérdezte hirtelen Gábor. — Hallod?

— Zug, szinte elaltat.

— Elaltat, — engem nem. Olyan, mintha ezer meg ezer ember beszélne ott: ki, ki a völgyből, fel a hegytetőre, nézzük, mi van ott!

— Képzeldődöl.

— Lehet, de én úgy hallom, — úgy hallom. Gábor felugrott.

— Ki, ki, kiáltott az erdőbe Gábor, — előre,

A *Bánffy-hunyadi* kerület népszerű képviselője, *Barcsay* Domokos vasárnap tartotta beszámolóját a kerület központjában, *Bánffy-Hunyadon*. Ezzel be is fejezte beszámoló körútját. A beszámolóra nemcsak a kerület, de a szomszéd kerületek választói közül is sokan eljöttek. Hosszu kocsisorban vonultak fel a hivatali választók, akik tisztelni és megköszönni jöttek *Barcsay*nak, hogy a földmívelésügyi kormány-nál az Almás vizének szabályozását kieszközölte. Dél-előtt a *Bánffy-hunyadi Barcsay-kastélyban Bethlendy* főbíró vezetése alatt küldöttség hívta meg *Barcsay*t a választói közgyűlésre.

Barcsay Domokos nagy figyelem mellett ismer-tette ott álláspontját az utóbbi időben létesített tör-vényalkotásokról. Általános helyesléssel fogadták az ipari kérdésekben, a közigazgatás egyszerűsítése és az összeríthetlenségi törvény mellett kifejtett állás-pontját. Hangzottak azokat a kedvező hatások, melyeket ez alkotások az állambiztonságra, az ország fejlődésére, a nép anyagi és kulturális helyzetének javítására fognak gyakorolni. Azzal a kijelentéssel végezte beszédét, hogy bármiképpen forduljanak is a dolgok, a népek mindig barátja marad. A választók hosszasan élénkezték.

Dr. *Albrecht* pártelnök tolmácsolta a tartalmas be-számoló után a választók hű ragaszkodását *Barcsay* Do-mokos személye iránt, mire az egybegyűlt választópolgár-ság nagy lelkesedés közepette egyhangulag, pártkülönb-ség nélkül és pártpolitikai programra való tekintet nél-kül újabb kiáltotta *Barcsay* Domokost a kerület jelölt-jévé, aki elgondolta a jelöltséget. A közgyűlés után banket volt és itt sorra szólaltak fel a kerület választóinak elő-kezői, kiemelve *Barcsay* Domokos iránt érzett szeretetü-ket. *Irsay* református lelkész a függetlenségi választók nevében jelentette ki, hogy habár más párton vannak, teljes szívvel és lélekkel csatlakoznak *Barcsay*hoz és amíg él, mindig őt választják meg.

A temesmegyei *Végvárt*, a végvári kerület szék-helyén, mint nekünk távirák, tegnap több mint ezer választó a korábban Gattaján tartott értekezlethez esat-lakozva, *Bogovich* Ferenc r. kath. plébános elnöklete alatt szabadelvű programmal egyhangulag jelöltül ki-áltotta ki *Gorove* László gattai és tiszasvársányi bir-tokost és közgazdasági író, *Gorove* 1867-iki miniszter unokaöccsét. *Gorove* a jelöltséget, mint *Szél* minisz-terelnök programjának törhetetlen híve, elfogadta és ebbeli elhatározásáról táviratilag tett jelentést *Szél* Kálmán miniszterelnöknek, *Podmaniczky* Frigyes párt-elnöknek és *Molnár* Viktor temesi főispánnak.

Gróf *Tisza* István, mint Nagyváradról táviratoz-zák, folytatta körútját kerületében. Vasárnap *Komádi* községben mondott beszámolót, hol a választóközön-ség bänderiummal fogadta. Beszámolóját nagy közön-ség előtt mondotta el. Hangsúlyozta, hogy látványt kell vetni a multak küzdelmeire, esetelle a parlament szociális irányu tevékenységét és az Ausztriával való vámszövetség előnyeit fejtegette. A beszámolóért *Markovits* Antal mondott köszönetet. Délben 300 terít-ékű banket volt.

A *sugatagi kerület* választói mai értekezletükön törhetetlen ragaszkodásukat nyilvánítván a *Szél* Kál-

előre, rajta, rajta! Hallod, hogy veri vissza harsogva az erdő? Megyek! Azon éjszaka óta nem tudok aludni.

— Én se, mondta Dániel.

— Szellemeke lopóznak be hozzám és csu-dás dolgokat beszélnek arról, ami a világban van. Megyek, megyek, felkeresem a nővérem.

— A nővéredet? kérdezte Dániel.

— Megyek, megyek, kiabált Gábor, akármí lesz velem, szállok, mint a madár, rohanok, mint a felhők.

— Hová mégy?

— A merre látok, — jöjj velem. Azt a ka-litkát gyűlölem, kiáltotta Gábor a klastrom felé mutatva.

A két tinó ijedve kapta fel fejét s bam-bán nézett a diákokra. Dániel lehajtott fejt.

— Nem, én nem mehetek, mondta. Csak úgy szakadozott belőle a szó. Kegyetlenül összefacsu-ródott a szíve s érezte, hogy forogni kezd vele a világ. Mikor kabultságából felébredt, már Gábor nem volt mellette. Örületes vágy lepte meg lelkét.

— Gábor, megyek, megyek veled, kiabált s az erdőfelé futott; kiáltását harsogva verte vissza az erdő. Futott jó ideig, nem törődve azzal, hogy véresre tépik arcát a gallyak. Azután megint visszatért, nekiesett a két tinónak, agyba-főbe verte, majd eszeveszetten szitkozódott s futott, míg össze nem esett.

Aznap éjszakáján üresen maradt a klastrom-kapu melletti kis szobája. De reggelre megjött Dániel. Felsőmpolygott a rektorhoz, egy esomó rongyot ölelgetve.

— A Gábor nővére, szeretem, röhögte s lam-bán bámúlt a rektorra.

mán programja alapján álló szabadelvűpárthoz és eddigi képviselőjükhöz, *Mihályi* Péterhez, leikese hangu táviratokban üdvözölték *Szél* Kálmán miniszterelnököt és báró *Podmaniczky* Frigyes, az országos szabadelvű-párt elnökét. Ugy *Szél* Kálmán miniszterelnök, mint báró *Podmaniczky* Frigyes távirati uton mondtak kö-szönetet az üdvözlésért.

A hajdúbosszorményi szabadelvűpárt nagygyűlése ma *Degenfeld* Pál tégglási nagybirtokost képviselőjelöl-tül kiáltotta ki.

Nagy-Bereznáról táviratozzák, hogy az ottani szabadelvű polgárság *Rabár* Endrét kiáltotta ki kép-viselőjelöltnek.

Kormos Adolf ügye.

Budapest, július 15.

Tegnap rövid írásos nyilatkozata után ma újra védekezik *Kormos* Adolf kuriai bíró az ellene fel-hangzott megdöbbenő vád ellen. Vétenék hir-lapirói tisztúknak ellen, ha egyes levelek kiszaki-tott részeiből következtetve mondanók el vélemé-nyüket a Szelle-ügyben való szerepléséről, de a meggyanúsított kuriai bíró a saját érdekében jól tenné, ha maga siettetné a már elrendelt vizsgá-lat befejezését. Bármí lesz is a vizsgálat eredménye, legfelsőbb bíróságunk függetlenségébe és nagy, nemes erényeibe vetett bizalmunkat az haj-szálnyira meg nem rendítheti. E tiszteltreméltó bíról karhoz még a gyanu árnyékának sem sza-bad férköznie s semmiféle incidens nem érítheti azt a testületet, amely minden időben magasztos hivatásának magaslatán állott.

Ezek után átadjuk a szót *Kormos* Adolfnak, aki ma több hírlapiró előtt így nyilatkozott a róla megjelent hírekről:

— Az aradi és budapesti lapoknak a legutóbbi napokban megjelent reám vonatkozó közleményei részben téves információk alapulók, részben pedig rossz-akaratu kokolmányok.

Nekem *Szellé* soha semmi dolgom nem volt. Egyetlenegyszer láttam, amikor csődügyében engem épp úgy, mint a tanács többi tagjait informált. Ilyen információk mindennapi dolgok. Ismerem azonban a feleségét, kit néhány év előtt mutatót be egyik sógorom. Én szegény atyám szerencsétlen gazdálkodása és egy rendkívül költséges képviselőjelöltség folytán megszorult anyagi viszonyok között élek. A sógorom *Szellé*nek ajánlotta nekem, akinek révén pénzkölcsön-höz juthatok.

Tény az, hogy *Szellé*nekől akkori zilált anyagi helyzetemben, melyet különböző család csapásaim idéztek elő, kértem és kaptam is több ízben, összesen körülbelül öt-hatszáz forintnyi kölcsönt. Azidőben nagy szükségem lévén pénzre, akiktől tudtam, kölcsönt kértem, hogy magamon segítsek. *Szellé*től is csak ezéért kértem, nem pedig megvesztegetésért vagy közben-járásért. Legjobban bizonyítja ezt az a körülmény, hogy *Szellé*nek a pénzről egy ötszáz forintost váltót adtam amelyet a múlt nyáron ellenem peresítettek és a végrehajtást csak azért nem foganatosították, mert halasztást kértem a fizetésre. Az hazugság, hogy egyik levelemben azt irtam, hogy a pénzét hamis névre küldje. Ilyent nem irtam és nem is volt szükségem írni.

*Szellé*nek a Kurian volt sokat emlegetett ügye nem pőr, hanem egyszerű tömeggondnoki költsé-gmegállapítás volt, amelyben a Kuria a két elsőbírótság ítéletének részbeni megváltoztatásával néhány ezer forint költséggel többet tartott méltányosnak meg-ítélni. Nem igaz tehát a lapoknak az a híre, hogy a Kuria körülbelül 60 ezer forint költséget állapított meg *Szellé*nek, hanem a két elsőbírótság által meg-állapított 13 ezer forintnál néhány ezer forinttal töb-bet az összegre pontosan nem emlékszem. Ebbe az ügybe csak annyiban folytam be, hogy *Szellé*nek só-gorom kérelmére el oadtam és könyörgésére meg-ígértem, hogy amit tehetek az érdekében, majd meg-teszem. Ettől az időtől kezdve *Szellé*nek valósággal elárastott könyörgő leveleivel, amelyekre megnyu-gtatásul irtam nagyrészt azokat a leveleket, amelyek-nek egyes kifejezéseit most rosszakaratulag akarják ellenem egyesek felhasználni.

„Kartársaimat már mind előkészítettem“ stb., ezek a kifejezések egyszerűen csak arra vonatko-znak, hogy bírótársaimmal igenis beszélgettem az ügyről és amint az száz meg száz esetben szokás, őket informáltam. Egyáltalában nevétség az a vád, hogy bírótársaimat véleményükben befolyásoltam, vagy éppen megvesztegettem. Ilyent ítélni általá-nosan tisztelt férfiakról, akik abban a tanácsban vol-tak, egyszerűen nevéstéges.

Amit tettem, az annyi volt, hogy az ügy sorra-kerülése előtt a Kuria ambitusán bírótársaimmal járvá, elmondottam nekik az én nézetemet a dologról. Ennyi és egy betűvel sem több amit tettem, azt meg-teszi akármelyikünk, ebben semmi megvesztegetés, vagy kedvezés nincs. Harminc esztendeje foglalko-

zom csődügyekkel és soha hozzáam még a legeseke-lyebb gyanu árnyéka sem férközhetett.

*Szellé*nek megnyugtatóására irhattam neki vá-laszsképpen:

— Az ügye most kerül tárgyalásra... Most lenne az ideje az eljárásra... Beszéltem a bírakkal. Ilyen részletek egy-egy levélből tendenciózusan kiszakítva, természetesen egészen más értelmet adnak neki, mint ami tényleg benne foglaltatik.

Ami *Grecsák* Károly bírónak az ügyben való szereplését illeti, megmondtam *Szellé*nek, hogy az ügy előadója *Grecsák*, akihez jó lesz informálás vé-gett fordulnia. *Grecsák*ot meg is kértem, hogy fogadja el *Szellé*nek és meg is ígérte. Amikor azután *Grecsák* bejelentette előadás végett a Kurian a tárgyat, akkor irtam *Szellé*nek, hogy most már jöhet G.-hez in-formálás végett. Ez a *Grecsák*ra vonatkozó levél értelme.

A *Szellé*hez irt magánleveleimmel kelletlen indiskréció történt, melyet csak azval tudok magam-nak megmagyarázni, hogy *Szelle* csődötmegegondnoka az én nevem belekeverésével akarta az ügyet szenzá-cióssá tenni. Hogy ellenem vizsgálat volna megindítva, arról a mai napig értesítést nem kaptam. Ezért nem akarok most az ügyről nyilatkozni, mert ha a miniszterem szükségét fogja látni az eljárás megindításának, amugy is fogok majd nyilatkozni.

Akkor irt levelem tartalmára körülmenyesen nem emlékezem, de azt határozottan állíthatom, hogy a leveleimből közölt szemelvények egyszerűen rosszaka-ratulag és a meggyanúsításomra célzó irányzatú kizsedett mondatok. Különbben meg vagyok arról győződve, hogy az ügyet nem is annyira ellenem, hanem inkább *Szelle* ellen óhajtják elmergesíteni, akit Aradon össze-férhetetlen és ideges természete miatt sem az ügyvé-dek, sem a bírák nem szerettek és az egész ügygyel valószínűleg csak azt akarják elérni, hogy megmutas-sák: ime könnyű volt *Szellé*nek ilyen összekötések mellett és ily módon nagy vagyont szerezni. Meg-jegyzem még, hogy *Szellé*nek a Kurian a folyamat-ban volt vagy levő ügyéről mit sem tudok, azoknak létezéséről vagy elintézéséről tudomásom nincsen.

Annai bizonyos, hogy a nyugdíjaztatásom ezzel az ügygyel semmiféle összekötésben nincs. Én anyagi ügyeim rendezésére már június havában kértem hosszabb szabadságot vagy ideiglenes nyugdíjaztatást. Ezt a kéré-semet ő felsége már július 4-én, tehát már napokkal az őgy nyilvánosságra hozatala előtt döntötte el. Én is csak a mai nap délelőttjén kaptam erről értesítést, melynek idevágó mellékletei így hangzanak:

Méltóságos ur!

A kir. igazságügyminiszter urnak folyó hó 11-ikén 7251/4 m. E. 901. sz. alatt kelt átírata szerint 6 óráig. és apost. kir. felsége f. é. július hó 4-ikén kelt legfelsőbb elhatározásával Méltó-ságot ad a kir. Kurianál viselt bírói állásától saját kérelmére legkegyelmesebben felmenteni és megengedni méltóztatott, hogy Méltóságod az 1885 évi XI. tvc. 20. §-ának a) pontja, illetve a 21. §. 3-ik bekezdése alapján ideiglenes nyugalomba helyez-tessék.

Budapest, 1901. július 13-ikán.

Pais Andor, s. k.

h. elnök.

Kormos kuriai bíró ur e szavakkal fejezte be nyilatkozatát:

— Annai bizonyos, hogy oly méltatlanul, mint engem, még nem hurcoltak meg embert. Rám nézve egy tanúság háramlik ebből: senkinek se szabad szivességet tenni, levelet pedig pláne nem szabad senkinek se írni, mert sohase tudható, hogy mikor követnek el vele visszaélést...

Kormos Adolf ma este fiával *Aradra* utazott, hogy az ellene felhangzó vádak forrásait megtudja.

Arad, július 15.

Kormos Adolf kuriai bírónak állítólag egy újabb levele került nyilvánosságra, amelyben egyelőre csak előleget kér *Szelle* ügyvédétől. Az aradi ügyészség és az igazságügyminiszter között egész nap sűrű táviratváltás folyt. Ma jött le *Ploz* igazságügyminisztertől a döntés, amelyet az ügyészség titokban tart. A *Friss Hírek*ben megjelent interwiewel szemben, amelyben *Kormos* szemére veti a *Szelle*-léle csődötmegeg gondnokának, *Kertész*nek, hogy a kasszákat önkényesen leoglaltta és a leibontott bizalmas leveleket nyilvánosságra hozta. *Kertész* az *Aradi Közlöny* holnapi számában nyilatkozatot tesz közzé, amelyben azt mondja, hogy a kasszákat leoglalás jogi tény volt, amely által az összes hitelezők teljes fedezethez jutottak, holott a nélkülük közvetítésüknek egy százalékat sem kapnak. A hatóság — mondja a nyilatkozat — akkor értesült a kompromittáló levelekről, mikor a *Szelle* ellen család bukás miatt megindított bünygyben a lefoglalt kasszákbán bizonyítékokat keresett. A kasszákbán talált váltók között van *Leszka* szín-igazgatónak egy 43000 koronára szóló elfogadványa is. A Magyar Színház, a kassai nemzeti színház és az aradi színház bérleténél *Szelle* társa volt *Leszka* kasszának.

Az állami tisztviselők mozgalma.

Budapest, július 15.

A Tordáról megindult mozgalom még most is növekvőben van, bár a pénzügyminiszter körmecczánál beszéde után azt lehetett hinni, hogy az beolyásnál lesz a mozgalom arányára.

A somorjai összes állami tisztviselők a fizetés rendezése ügyében e hó 6-án Ivánfi Béla polgári-iskolai igazgató elnökele alatt értekezést tartottak, amelyen tudomásul vették, hogy június havi határozat folytán a tordaiakéhoz hasonló kívánságokat tartalmazó kérvény Sággy Gyula kerületi képviselőhöz elküldetett, melyre Sággy képviselő válaszul kijelenti, hogy a tisztviselők kívánságait jogosnak és méltányosnak tartja s azt a legnagyobb készséggel fölkarolja.

Ezután a végrehajtó-bizottságot alakították meg, melynek elnökeivé Tóth Lajos kir. járásbíró és Ivánfi Béla polgári iskolai igazgatót, intéző-előnké pedig Guttman Mór kir. adótörököt választották meg. Jegyzökké lettek: Bacskák Aladár kir. aljárásbíró és Szlavicsok Lajos kir. adótiszt.

Az intéző-előnké indítványára elhatározottak, hogy a Budapesten megtartandó kongresszuson az alább felsorolt kívánságokat óhajtják érvényesíteni:

1. Az állami tisztviselők és alkalmazottak fizetése az ausztriai tisztviselők fizetésével, lakbörük pedig a katonai alkalmazottakéhoz képest tíz osztályba soroztassék és a lakbör összege a katonáknak megfelelően lakbör, burtörököt és szolgálati illetményekkel legyen egyenlő.

2. Az 1893. évi IV. törvények c) pontjának 2-ik bekezdése úgy módosítottassék, hogy ha az állami alkalmazott lakbörét a helyviszonyok folytán állásának megfelelő lakást nem kapna, az állam köteles megfelelő természetbeni lakással ellátni.

3. A kezdetleges fizetés megálapításánál az 1883. évi I. t.-cikk szerinti tanulmányok és szakvizsgák figyelembe veendők.

4. Kinevezéseknél szükségessé váló állomáshely-változásnál a jelenleg megállapított szolgálati érdekből való áthelyezés alkalmából járó átköltözködési illetmény leile illesse az illetőt.

5. Az összes tisztviselők évtörökös pótlékban részesíttessenek.

6. Helyettesítés alkalmával a helyettesítő a helyettesített magasabb illetményeiben részesüljön: létszám hiánya folytán megtakarított összegek a tisztviselőket illessek.

7. szolgálati idő 30 évre szállítottassék le.

8. Nőtlen tisztviselők temetési járulékaiban részesíttessenek.

9. Az összes állami alkalmazottak gyermekei az államiag segélyezett tanintézetekben tandíjmentességet élvezzenek.

10. Az eddig az állam jövedelmét szaporító egyenesadó, illeték és egyéb törvények határozmányainak áthágása vagy elmulasztása folytán kiszabott, fölemelt illeték- és bírságokból internátusok alapítandók, illetve az internátusi díjak fizetendők oly állami tisztviselő gyermekei és árva részére, kiknek szülei lakhelyén tanintézetek nincsenek.

11. A bírságalap jövedelme nem a katonák, hanem a polgári tisztviselők gyermekei részére fordítandó, ösztöndíj és internátusi alapítványokra.

12. A végrehajtási törvény 54. §-a akként változtassék meg, hogy a tisztviselők fizetésének 2400 koronát meghaladó része, és ennek is csak egyharmada legyen lefoglalható, és hogy a végrehajtási szervenél házi berendezési bíróság ne legyenek lefoglalhatók.

13. Az állami alkalmazottak illetményei után IV. osztályú kereseti adón kívül betegpótlási, ut-, megyei, hitellekezi, iskolai, pót- és bármiféle más címen nevezett adók ki ne rovasssanak.

14. Az állami alkalmazottak illetményeikről kiállított nyugtakra személyes illetékmentességben részesüljenek.

Végül kimondták, hogy hitel- és fogyasztási szövetezeket nem alkalmasak a tisztviselők helyzetének javítására, mert ezen intézményeket csak a fő- és egyenlő nagyob városban lévő tisztviselők vehetik igénybe.

A Sopronmegye területén működő államtisztviselők legutóbb tartott nagygyűlésükön az országos kongresszus nagy eszméjét nagy lelkeséssel elfogadták és a kongresszus tanácskozási helyéül Szeged városát jelölték ki. A gyűlés alkalmából a következő felhívást intéztek kartársaikhoz:

Vidékéről, a kis Tordáról indult ki a nemes mozgalom, hullámvérse mind szélesebb gyűrűben az ország legtávolabbi zugáig elhatott, mindenütt élénk visszhangot, férfias elszántságot keltve. A helyi bizottságok teljes egyetértésben, céltudatos irányban működnek. Egyiknek sem jutott eszébe hitelt, segílyt, alamsznat kérni. A személyi érdekekkel tökéletes ősszhangba tudják hozni a hazát, a modern magyar társadalom érdekeit. A munka társadalmának szilárd megálapítása a céljuk. Anyagi, szellemi függetlenség a jelszó. A soproni államtisztviselők e nemes célt a vidéken kifejezésre jutott egyetemes fel-fogás által sokkal jobban látják megővni, mint a budapesti, némileg ziláltsággra valló hangulat által. A végzettség válható biztosszövetezek elszeme időszerteüen fölvetése, a vezetésért való tarsalkodások, egyéb illetékellen nyomás vagy befolyások mind azt bizonyítják, hogy a budapesti szövetség és vezetősége

nem emelkedtek e nagy feladat kellő magaslatára. A cél érdekében nem kívánunk budapesti vezetést, hanem teljes megnyugvással bizzuk ügyünket a szegedi kartársaink előkészítő és vezető kezére. Az ország közhangulata hasonló Budapestre és ne megfordítva. Kartársak! Szegedre és ne Budapestre menjünk!

Lippáról írják: A lippei állami tisztviselők végrehajtó-bizottsága e hó 14-én tartott ülésén a szegedi nagybizottság köriratának minden pontját magáévá tette és elhatározta, hogy a Budapesten tartandó kongresszusra képviselőül Barlay Sándor főerdőmestert és Nagy Endre polgári iskolai igazgatót küldi ki.

A Gödöllőn működő állami tisztviselők a tordai állami tisztviselők felhívása folytán a napokban népes értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy csal-lakoznak az országos mozgalomhoz és minden tekintetben magukévá teszik a tordai intéző-bizottság felhívását. Elhatározták továbbá, hogy az állami tisztviselők érdekeinek támogatása végett megkeresik a gödöllői kerület országgyűlési képviselőjét.

KÜLFÖLD.

Feljedelmek találkozása. Londonból táviratozzák nekünk: A Standard jelenti Berlinből, hogy Vilmos császárt valószínűleg miniszterei is elkísérik Mainzba, ahol Eduárd királylyal és a cárral lesz találkozása. Az angol király a találkozás után valószínűleg látogatást tesz Ferenc József királynál is, akit talán a cár is meglátogat.

Összeesküvés a szultán ellen. A Jildiz-kioszknak ismét megvan a maga szenzációja: állítólag a szultán ellen szőtt összeesküvésről hullott le a lepel. Nagy kérdés, igaz-e az a hír, bár már most is olyan ize van, mintha egy fantasztikus agyvelő főzte volna ki. Az állítólagos összeesküvésről a következőket jelentik:

A lapokat bejárta egy hír, amely szerint hetekkel ezelőtt tűz ütött ki az Ildiz-kioszknak, abban a lakosztályban, ahol a szultán az éjt teltötte. Már akkor jelezték, hogy ezt a tüzet alighanem azok okozták, akik a szultán életére törtek; de hivatalos helyről megafolták ezt. Most azonban az összeesküvés részleteiről is érkezett tudósítás. E szerint a tüzeset előtti napon a szultán első titkáranak, Faksim bégnék elnökele alatt az Ildiz egyik kioszkjában értekezletet tartottak az összeesküvők. Részt vettek ezen az értekezleten az udvar és a kormány legfőbb és legtekintélyesebb tisztviselői és kimondták, hogy II. Abdul Hamidöt, akinek uralkodása fizikai állapota következtében föltöbbsé káros az országra, detronizálják. Utódjává öccsét, Resad Kémeledint akarták tenni, aki most el van zárva a világtól és fogolyként tölti napjait egy boszporusmenti palotában, de több konstatálták, hogy a törvények szerint csakis V. Muradot illetheti meg a trón. Murad száz napon át volt már uralkodója a török birodalomnak, de Abdul Hamid huszonöt év előtt örültnék nyilvánította, detronizálta és a Csiragában csukatta, ahol most is őrzik. Az összeesküvés részletei a konstantinápolyi kém-szolgálat mellett még aznap tudomására jutottak a szultánnak, aki azonban nem mert az összeesküvők ellen nyíltan eljárni. Ejszaka leghivebb emboreivel vétette magát körül, s mégis kiűtött lakosztályában a tűz, amely könnyen veszedelmessé válhatott volna. Másnap azonban már letartóztatott parancsára néhány tekintélyesebb embert, akiknek szigorú megfenyítésével remélte a többieket megfélemlíteni. Ez az eset még fokozta a szultán nagyfoku idegességét.

Az orosz-osztrák határzéli forgalom. Az osztrák és magyar külügyminisztérium néhány nappal ezelőtt az osztrák kormány közbenjárására báró Aehrenthal pétérvári nagykövetség útján lépéseket tétetett a galiciai-orosz határforgalom könnyítése érdekében. Az orosz kormány ugyanis megszüntette azt a kedvezményt, hogy zsidó vallású osztrák határzéli lakók határátelkélési jeggyel Oroszországba mehettek. A pétérvári osztrák-magyar nagykövet közbenjárásának fogantja volt, amennyiben az orosz kormány az előbb fennállott gyakorlatot visszaállította.

A francia hadsereg dicsőrete. A tegnapi ünnepi diszszemle után — mint Parisból írják — Loubet elnök levelet intézett Andréé hadügyminiszterhez, amelyben konstatálja a hadsereg kiképzésében tapasztalt haladást és azt mondja, hogy a hadsereg ereje és fegyvermezetsége legbiztosabb védelme Franciaország becsületének és érdekeinek. A francia csapatok — mondja az elnök — Kínában a külföldi oszlatlan tiszteleket vívták ki erkölcsi energiájával, okosságával és hazafiságával azoknak, akik Franciaországot a legszélső Keleten képviselték. Az elnök örömmel konstatálja, hogy a hadsereget az ország bizalma és szeretete veszi körül. A hadsereg és a nem-

zet egyetértése ellenállhatatlan hatalmat ad annak a hazát és a köztársaság megvédésére. Az elnök végül a maga és a kormány nevében gratulál a miniszternek. A hadügyminiszter ezt a levelet közölte Paris katonai kormányzójával.

Az ünnep lefolyásáról utólag még azt jelentik, hogy a várt nacionalista tüntetés is elmaradt. A rendőrségnek kevés dolga akadt: mindössze tizennyeg ember tartóztatott le. Délután a Rue de Pyat egyik házának ablakából egy ismeretlen ember kilőtt az utcára és egy asszonyt súlyosan megsebesített. Egyébként zavartalanul folyt le a nemzeti ünnep. Különösen este volt nagy élénkség. Sok ház ki volt világítva és az utcákon óriás néptömeg hullámozott.

A lapok szerint a tegnapi nemzeti ünnep alkalmából Csehországból sok üdvözlő távirat érkezett. A prágai városi tanács táviratban üdvözölte a párisi városi tanácsot. A Szokol egyesületek is üdvözlő táviratokat küldtek.

A chilei elnök halála. Chile köztársaság mént elhunyt elnöke, Errazuriz, akit 1896 szeptemberében választottak meg a köztársaság elnökévé, már hónapok óta betegeskedett, olyannyira, hogy hivatalos teendőit sem végezhette el. Megválasztása öt évre szolt s így az új elnökválasztás ennek az évnek szeptember havában történt volna. A legnagyobb kilátása az elnöki állásra dr. German Riesconak van, aki a liberális pártához tartozik.

Mint egy ma érkezett buenos-ayresi távirat jelenti, a chilei elnök halála után Peru és Chile között ismét kiélesedett a viszony. Peru feltünően fegyverkezik és úgy látszik, hogy a régebbi viszály ismét kitörőfélben van.

A kínai bonyodalom. A Timesnak jelentik Szjülből július 10-iki kelettel: A vitás pontok most már majdnem mind rendezve vannak, a viszonyok ismét normálisak. A japánok teljesen megtartják pozíciójukat és óvatosan és szakadatlanul megfigyelik Oroszország minden mozdulatát, különösen a koreai határon. A Kóréában tartózkodó japánok száma egyre növekszik. Oroszország elismeri Japán hatalmát és igyekszik Japán kiengesztelni, amennyiben közli a japáni követéssel a mandzsuriai orosz csapatok mozdulatát, különösen ha azok a koreai határt érintik. A mazampói kérdés még függőben van. Japán ott a szerződéses kikötő területén belül ugyanolyan nagyságu koncessziót kapott, mint Oroszország és azonkívül halászati jogot is kapott a partvidékre. Minden haszonért, amelyet Oroszország kapott, megfelelő hasznat szerez magának Japán is. Franciaország nagy tevékenységet fejt ki. Hadihajói gyakran mutatkoznak a szemhatáron. Az angol-francia kölcsönre vonatkozólag, amelyet a jünáni szindikátus az előszerződésre április 16-ra kötött, itt semmi újabbat nem tudnak.

Pekingből ma híre jött, hogy Csungcsang megkérte a követeket, hogy a palotából és a templomokból augusztus 15-éig vonják ki a csapatokat. A követek elhatározták, hogy a kérelmet teljesítik és erről értesítették a szövetséges csapatok parancsnokait.

Kiel, július 15.

Az első hajóraj első osztálya július 22-én Henrik herceg hajórajfőnök parancsnoksága alatt Brantbüt-telből Cadixba megy, hogy ott a Kínából visszatérő második hajóhadosztálylyal egyesüljön.

A béke kierőszakolása.

— A Budapesti Napló táviratai. —

Budapest, július 15.

Az angol kormány a legutóbbi minisztertanácsan elhatározta, hogy minden lehető elkövet, hogy a délafrikai háborút mielőbb befejezze és kierőszakolja a békét. Kitcheneről, aki a Daily News szerint azt ajánlotta a kormánynak, hogy a Dél-afrikában levő gyalogos-csapatok nagy részét most vissza kellene vinni Angliába s helyettük nagyszámu lovasságot kellene Dél-afrikában összevonni. Az angol lap arról értesül, hogy a kormány arra az esetre, ha elhatározza a gyalog-sági csapatok visszahívását, a brit csapatoknak Durban, Maritzburg és Johannesburg között való koncentrációját tervezi. Ebben az esetben nem volna szükséges, hogy Fokváros és Pretória között az egész vonalat megszállva tartassék.

A kormány Kitchener felvilágosító előterjesztése után utasította a délafrikai generalisszimust, hogy most már forszírozza a boerok leverését és adjon ki proklamációt, amelyben a fokföldi fölkelőknek tudomására adassék, hogy ha azonnal nem teszik le a fegyvert, minden vagyonukat el fogják kobozni.

London, július 15.

A Reuter-ügynökségnek jelenti Desolationskopból Groaffreinsteint át tegnapi kelettel: Négy hadoszlop már két hét óta készült támadást intézni Camp-

de Bro ellen. A hadoszlopok szinlelt hadmozdulatokat végeztek különböző irányban a döntő pillanatig, amikor Scobell ezredes, aki a támadást vezette, elküldött néhány lovas fokföldi csapatot azzal az utasítással, hogy az ellenség pozícióját kelet felől megtámadják, mialatt ő a láncriekkel és a yeomanrykkal nyugaton kerítette be az ellenséget. Sheeper a derékhadal gyorsmenetben megmenekült. Scobell elfoglalta a boerok táborát, számkönyv eljött 56 lovat, 25 puskát, lövészt és élelmiszert és elfogott 25 embert. Az angoloknak nem volt veszteségük. A harc után kiderült, hogy a foglyok majdnem mind lázadók. Sheeper hadsegéde, Lieberberg és Levy hadnagy szintén a foglyok között van.

Kitchener azt táviratozza Pretóriából, hogy Schalk-Burger helyettes elnök feleségét odahozták.

London, július 15.

Kitchener jelenti Pretóriából 13-iki kelettel: Fokföldön a boerok foglyutották a maraysburgi középületeket és néhány farmot. Két angol hadoszlop Zeerussa érkezett. Utközben ellenállásra bukkantak és néhány embert elfogtak, angol részről pedig elesett egy tiszt és megsebesült három tiszt és 24 ember. Néhány angol hadoszlop kelet felől erre tartva, Heilbronnba érkezett. Utközben Broadwood dandára meglepte Reitz helységet és elfogta Steyn elnök testvéreit és más boerokat. Steyn maga elmenekült.

Kitchenernek egy másik távirata jelenti tegnapi kelettel: A tegnapi távirathoz hozzá kell tennem, hogy Oranje szabadállam ugynevezett kormányát elfogtuk, csak Steyn menekült meg másodmagával.

Az angolok Schalk-Burger feleségét hír szerint azért fogták el, mert az a gyanu merült föl ellene, hogy a lakosságot fölzogtja az angol hatóságok ellen.

London, július 15.

A Daily Newsnak jelentik Bloemfonteinből tegnapi kelettel: Broadwood Reitzban 20 embert fogott el, köztük Clomve és Wessels boer tábornok és Dwaal parancsnokot. Azt hiszik, hogy De Wet is Reitzban volt.

Amsterdam, július 15.

Egy Transvaalból nemrég hazatért hollandus a Nieuwe Rotterdamse Courantban érdekesen írja le, hogy milyen a boerok helyzete a déliairai határon. Ő is rendkívül kedvezőnek mondja a boerok helyzetét. Most is éppen annyi angol katona van a határon, mint egy évvel ezelőtt, de a minőségük hasonlíthatatlanul rosszabb. A legjobb csapatokat feloldozták a háboru elején és a legjobb tisztek részben elesetek, részben hazaküldték őket. Kitchener mostanig nem igen mutatta meg, hogy az a kitűnő sztratégia volna, akinek tartották. Az igaz, hogy kedvezőtlenebb körülmények között van, mint volt Roberts. Egyetlen jó tábornokának, Frenchnek nincsen szerencséje, a többiek jelentéktelen emberek s azonkívül is minden pillanatban hazaküldik őket, úgy hogy be sem gyakorolhatják magukat. A katonákat pedig demoralizálta a háboru hosszas tartalma, a pusztító betegségek és az elégedetlenség. Transvaal keleti részében iszonyuan pusztít a láz. Egyedül Komatipoortból több mint kétezer beteg és sebesült angol katonát szállítottak Durbánba.

Különösen érdekes, amit a boerpárti ember arról ír, hogy milyen hatással van az angolokra, hogy a boerok szabadon bocsátják a foglyokat. A katonák ugyanis tudják, hogy ismét elbocsátják őket és azért alig kezdődik meg az útközét, máris megadják magukat a boeroknak. Kitchener hiába tesz meg mindent, hogy katonái bátrabban harcoljanak, nem használ semmit. Delarey boer tábornok például április végén elfogott egy sereg angolt, aki három szállítónat kísért. A vonatokban annyi élelmiszer volt, hogy a boerok a felét nem tudták volna elvinni. Delarey erre száz angolt felöltöztetett új uniformisokba s mindegyiknek adott egy üveg rumot. Képzelték Kitchener kellemetlen meglepetése, a mikor a várva-várt szállítónat helyett, megérkeztek a katonái — részegen s dalolva mesélgettek, milyen jól bántak velük a boerok.

Machadodorp elfoglalása óta, ami mult év augusztusában történt, a háboru jellege megváltozott. Addig az angolok támadólag léptek föl, azóta csak a védekezésre szorítkoznak. Tehetetlenségükben az angolok, ahol csak tehetik, pusztítják és égetik a boerok farmjait s kegyetlenkednek az asszonyokkal és gyermekekkel. Botha tiltakozott is az angolok embertelen viselkedése ellen s különösen az ellen szólalt föl, hogy az angolok csapataik mellett két oldal asszonyokat és gyermekeket visznek magukkal földözéssel. Transvaal keleti határát kétezer fölfegyverkezett kaffer bennszülött őrzi. Ezt az angolok egyre tagadták. Pedig öt font sterlinget ígértek minden kaffernek, ha egy leher embert elfognak, aki át akar menni a határon.

Cradook, július 15.

Coetzee lázadót tegnap reggel az angolok gyilkosság és árulás miatt kivégezték.

London, július 15.

Milner Alfréd lord augusztus 10-én visszatér Délafrikába és legelőször is Natált fogja meglátogatni.

HIREK.

Budapest, július 15.

— **BUDAPESTI NAPLO.** Július 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatásuk a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hírek.** Lukács László pénzügyminiszter tegnap gyógyhasználatra Gasteinba utazott. — Ugyancsak oda utazott tegnap Gromon Dezső honvédelmi miniszteriumi államtitkár is, hogy báró Fejérváry honvédelmi miniszternek tárcájáról jelentést tegyen. — A kheadve ma Konstantinápolyból Karisbadba utazott.

— **A Kőburgok Szt.-Antalon.** A Selmeczbánya melletti Kőburg-kastély, a Koháry grófok híres vára a legközelebbi napokban ismét benépesül a Kőburg hercegi család tagjaival. Ott van már Klementina kir. hercegnő kis unokáival, Ferdinánd bolgár fejedelem gyermekeivel; e hó 18-án ott üdül Kőburg Fülöp kir. herceg, a jövő héten érkezik Klótila főhercegnő és Ferdinánd fejedelem. Több látogatást is várnak s így ugyancsak élénk életnek lesz tanuja a kastély és vadregényes tája.

— **Tisztelgés a miniszterelnöknel.** Dr. Reiszig Ede Vasvármegye főispánja ma tisztelgett Széll Kálmán miniszterelnöknel Rátóton és a vármegye tisztikara nevében legutóbbi balesetéből történt felépülése alkalmából üdvözölte.

— **A terézvárosiak a királyné szobránál.** A Terézvárosi Társas-Kör kirándulást rendezett tegnap Gödöllőre. A 200 főből álló társaság déli 12 órakor kivonult az Erzsébet-parkba, ahol beszéd kíséretében nemzetiszíni szalaggal díszített virágkoszorút helyeztek Erzsébet királyné szobrára. A park és a királyi kastély megtekintése után ebédhez ültek a kirándulók s csak a késő esti vonattal tértek vissza Budapestre.

— **Királyi köszönet.** Dr. Bodnár Zsigmond, egyetemi tanár és ismert író, a népfajok sorsáról szóló munkáját ajánlotta a királynak. Ő tetsége a művet elfogadta és elrendelte, hogy legmagasabb köszönetét fejezzék ki a szerzőnek.

— **A belga királyné egészsége.** Brüsszelből jelentik, hogy a belga királyné, aki tegnapelőtt kirokott játék közben hirtelen rosszul lett, ma már egészen jól érzi magát. A királyné ma már ki is kocsiázott.

— **A természetrajzi tanfolyam bekezdése.** A muzeumok és könyvtárak országos felelőssége által a nemzeti muzeumban rendezett természetrajzi tanfolyam ma ért véget. A tanfolyamban részt vevő vidéki tanárok és szakemberek alapos tájékoztatást kaptak a természetrajzi tudomány mai állásáról és gyakorlatilag megismerkedtek a gyűjtés, praeparálás és kitömés módjaival. A hallgatók a tanfolyam befejezése után ma dében testületileg bucsutisztelgésen jelentek meg Szalay Imre muzeumi igazgatónál, a muzeumok és könyvtárak helyettes felelőseivel, aki kijelentette, hogy ezeket a szaktanfolyamokat rendszeresen fogja és szívesen látja azokon mindig egy a tanárokat, mint az érdeklődőket.

— **I. Vilmos szobra Strassburgban.** Zumbusch, a bécsi Mária Terézia-szobor megalkotója, most I. Vilmos német császár álló szobrán dolgozik, amely Strassburg városa számára készül. A leher márványba faragott szobrot az egyetem-épület előtt állítják föl. Jobbjában a császár pergament-tekercset tart, balkeze kardja markolatán pihen és vállairól hosszú hermelin-köpenyeg lóg le olyanformán, hogy eüli látható a rendjelekkel díszített kabátja. Az arc a császárt ifjúkorából örökíti meg.

— **Egy gróf a délvideki magyarságért.** Gróf Nákó Sándor délmagyarországi nagybirtokos, gróf Nákó Kálmán országgyűlési képviselő unokája célul tűzte ki, hogy a délvideken megjelenő német, oláh és szerb lapok ellensúlyozására egy, a magyar államészmét és a magyarság érdekeit előmozdító olyan lapot fog támogatni, mely a modern hirlapirodalom színvonalán áll. E végből megbizta Polya Endrét, a Nagy-Szent-Miklós című lap felelős szerkesztőjét, hogy lapját az ismertebb írók és újságírók szellemi támogatásával olyan nivóra emelje, mely az egész Délvidek közönségének a többi különböző nyelvű helyi lapokkal szemben kedvelt olvasmánya legyen. A fiatal gróf kijelentette, hogy e teljesen magyar irányú lapot erkölcsi és anyagi támogatásban fogja részesíteni. A délvideki magyar érzelmű közönség nagy örömmel fogadta gróf Nákó hazafias elhatározását.

— **A királyi palota termel.** Mint értesülünk, a budai királyi palota termel a jelenleg folyamatban levő munkálatok miatt további intézkedésig nem tekinthető meg.

— **A miniszter köszönete.** Rosenfeld Bernát, Bécsben élő derék hazánkfia aki nemrégiben nagyobb adományt juttatott a Budapesti Újságírók Egyesületének újabban nagyértékű festményt ajándékozott az Országos Képtárnak. A nagylelkű adományt Wlassics Gyula állás- és közoktatásügyi miniszter a következő levélben köszönte meg az idegenben is magyarul érző, áldozatkész polgárnak:

Tisztelt uram! Fogadja őszinte köszönetemet ama nemes ajándékozásért, melyet a Hirschfeld-Benedictoff Emanuel által festett, „La procession de Notre Dame” című festményt a budapesti országos képtár tulajdonába juttatni méltóztatott.

Örömmel veszek tudomást az értékes ajándékozás kapcsán arról, hogy Uraságod érdeklődő figyelmét és áldozatkész jótékonyágát hazai közintézetek felé irányította. Az ily nemes adakozásnak nemcsak az adományozott értékben van kiváló becsé, de a közjóra annál fogva is nagy erkölcsi haszon hárul belőle, mert ragyogó példát nyújt és követésre buzdít másokat.

Midőn szerencsém van elismerő köszönetemet ismételni Nagyságod előtt, kérem egyuttal, hogy érdeklődését a jövőben se vonja meg közintézményeinktől. Budapest, 1901. június 27-ikén.

Wlassics.

— **A bosnyák vasutak megnyitása.** Mosztárból jelentik, hogy Kállay, Hegedüs és Call miniszterek és vendégeik vasárnap reggel 1/2 9 órakor folytatták utjokat Szerajevóból Mosztárba. Konyecznál állapodott meg a társaság déli pihenőre. Délután 1/2 5 órakor érkezett a vonat Mosztárba, ahol a pályaudvaron a katonai és polgári hatóságok képviselői és a különböző felekezetek papsága fogadta a minisztereket és kísérlőket. Nem volt hivatalos fogadás a szó hagyományos értelmében, noha mindenki teljes díszben jelent meg s a háztetőkön mindenütt zászlók lobogtak, köztük igen sok magyar nemzetiszíni zászló is. Beszédeket szintén nem mondtak és az üdvözlés formalitásaival is hamarosan végeztek. A miniszterek megtekintették a város határában levő szőlőtelet, egy szűs holdnyi területet, amelyen óriási fáradsággal termékenyítették meg Hercegovina sziklás talaját. Holnap Gabelába megy a társaság. Este a város fényesen ki volt világítva.

Gravosából telegrafálják: A Habsburg Lloyd-gőzös tegnap délután Wittek vasutminiszterrel és a vasut megnyitására meghívott vendégekkel Zárába érkezett. A miniszter az üdvözlésre megjelent urakkal partra szállt és a fényesen díszített vasuti állomásra hajtatott. A gravosai kikötőházai mind fél voltak lobogóvra. Mindenütt sűrű néptömeg hullámzott föl és alá. A pályaudvaron a ragusai és cattarói püspökök üdvözölték a minisztert. Az üdvözlés után a ragusai püspök mindjárt beszentelte a vonatot, amely fűtött mozdonynal az állomás előtt állott. A beszentelés után a püspök elmondta a tedeumot és ezzel véget ért a szertartás. A miniszter ezután Ragusába ment, ahol a hatóságok bemutatkozását fogadta. Délután 3 órakor elindult az első vonat Uszkopljébe.

Ragusa, július 15.

Kállay közös pénzügyminiszter ő felségéhez táviratot intézett, amelyben a gabela-uszkopljé-trebnyei vasuti vonal megnyitását jelenti. Széll és Körber miniszterelnökökhöz is távirat ment a vasut megnyitására.

— **Azért is.** Sándor király, Szerbia ura, több ízben kijelentette, hogy Avakumovics Jovánt és a vele egy huron pendülő liberálisokat nem szívesen látja a liberális párt vezetői sorában. Mikor hírét vette annak, hogy Nisben nyilatkozatai dacára is képviselőnek jelölték Avakumovicsot, aki különben miniszterelnöke is volt már Szerbiának, külön izenetet küldött a polgármestereknek. Azt izente, hogy ezt a jelölést személye ellen intézett sértésnek venné, ha megtörténnék. S hogy mennyire népszerű ember ő felsége, azt semmi se bizonyítja fényesebben, minthogy Nisben mégis jelölték Avakumovicsot, sőt meg is választották. Szóval: — Szerbiában csak ki kell mondani a királynak, hogy mi az óhajta s rögtön más történik.

— **Beszűntetett járásbíróság.** Tüthen szinte magában áll mozdalom indult meg. Azt akarja a lakosság, hogy az ottani járásbíróság, mely rendkívüli terhet ró reá, beszüntettség. A mozdalomhoz újban Fischer Sándor országgyűlési képviselő is csatlakozott, kinek elnöklése alatt ez ügyben értekezlet tartottak. Fischer bejelentette, hogy a járásbíróság beszüntetése végleg elhatározva nincs meg, de az igazságügyminiszter már tervbe vette. Az értekezlet elhatározta, hogy a nyári szünet után küldöttségileg fogják felkeresni Plósz Sándor igazságügyminisztert, hogy tőle a járásbíróság megszüntetését kérjék.

— **A jodporei maharadza Bécsben.** Bécsből jelentik, hogy a jodporei maharadza a leghatalmasabb indiai fejedelmek egyike, ma este nagy kísérettel odaérkezett. A maharadza több napig marad Bécsben.

— **Milliárdosok veszedelme.** A newyorki börtönkatasztrófa, amelynek utolsó hullámai még most sem simultak el, az acélszindikátus diadalával végződött ugyan, de most e szindikátus megteremtőire, *Carnegie, Morgan* és még néhány milliárdos ellen végzetessé válható mozgalmat kezdtek a milliárdosok rongyos ellenlábasaiban, az acélmunkások. Ugyanis a szervezett acélmunkások, akiknek számát *kétszázszázra* teszik és kik az összes munkások többségét alkotják, mind amaz acélmunkások elbocsátását követelik, akik nem tartoznak a szervezethez. A tárgyalás hónapokon keresztül folyt és az utolsó pillanatig biztosnak látszott, hogy a kompromisszum létre fog jönni, de most egyszerre úgy fordult a dolog, hogy *ma szünetgyűlésre munkás megkezdte a sztrájkot.* A börtönek ma e miatt valószínűleg rossz napja volt, mert ott biztosra vették az ügy bekés elintézését. Pittsburgból jelentik: Az acélmunkások általános szövetségének elnöke elrendelte, hogy az acélszövetség kötelékébe tartozó három alsóbbrendű társaságnál hagyják abba a munkát. Az ennek következtében sztrájkoló munkások számát 7000-re becsülik.

— **Wlascics-Árvaalap.** Az Eötvös-Alap tanítói segélyegyesület ma délelőtt *Ujváry Béla* kir. tanácsos elnökle mellett rendkívüli közgyűlést tartott, melyen dr. *Péterffy Sándor* királyi tanácsos indítványára elhatározták, hogy abból az alkalomból, hogy *Wlascics Gyula* vallás- és közoktatásügyi miniszter a *Ferenc József* Tanítóképzőintézet kiépítését megkezdte, az Eötvös-Alappal kapcsolatban *újszerű koronával* *Wlascics-Árvaalapot* létesítenek, melyből a tizenhatodik évet betöltött tanító-árvaakat fogják segélyezni. Együtt elhatározták, hogy egy főok-internátust nyitnak, melybe azokat a növendékeket veszik föl, kik az építkezés alatt lévő Tanítóképzőintézetből kiszorultak. Esetleg az internátust annyira kibővítik, hogy nem csupán tanító és tanárak felsőbb iskolákat látogató gyermekeit is felveszik, jól mellett. Ezért az Eötvös-Alap elnöksége egy megfelelő házat szerez és azt már szeptemberre bennlakásra és étkezésre átalakítja. *Bella László* (Székely-Keresztur) indítványára az intézőség tanulmány tárgyává teszi, hogy nem lehetne-e a szerzendő házban a fővárosba feljövő tanító, tanárak részére mérsékelt díjra otthont létesíteni. A közgyűlés *Wlascics* minisztert táviratilag üdvözölte és egyúttal közölte vele határozatát.

— **Meggyilkolt aljárásbíró.** *Sátorfalva-Ujhelyről* táviratozzák: *Ruby Pál* homonnai királyi aljárásbíró tegnap egy társasággal kirándult a Homonna közelében lévő *Szervajha* nevű mulatóhelyre. A társaság jókedvűen mulatott, amikor egy helmekei parasztlányt ült az asztalhoz. *Ruby* távozásra szólította fel, de a legény nem tágitott. Erre *Ruby*, aki tartalékos hadnagy megkérdezte a legénytől, hogy volt-e katona. Az igenlő válasza vizgázt vezényelt és elvezérelőztatta a legényt. A parasztlányt módosított beszantotta, hogy ő húzta a rövidebbet és mikor *Ruby* távozni készült, kést rántott és halántékra dőtte az albrót. *Ruby* menten összerogyott és haldokolva szállították a városba, ahol *ma reggel kiszünetelt.* A kés oly mélyen hatolt a koponyájába, hogy csak nagy erőfeszítéssel lehetett kihúzni. A rokonszenves és tehetséges fiatal bíró szerencsétlenül sorsa városszerte nagy részvétet kelt. *Keresztessy Lajos* törvényszéki vizsgálóbíró a vizsgálat megindítása és a boncolás elrendelése végett a helyszínre utazott. A gyilkos elmenekült.

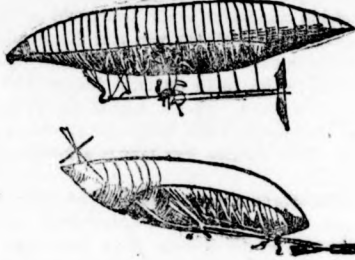
— **A törődörökös jeggyűrűje.** *Ferenc Ferdinánd* főherceget a napokban egy kis egészen polgári kelemetlenség érte. Elvesztette a jeggyűrűjét. Után volt és sok mindenféle hivatalos ceremóniát kellett végigszenvetnie. Nem csoda hát, hogy a mikor aztán fölült a vonatra hamarosan pihenni akart. Kissé vigyázatlanul húzta le a kesztyűt s lehozta a keztyűvel együtt a jeggyűrűt is az újáról. Eppen az ablaknál állott s az arany karika kipotyogt a kocsiból s aztán meg legurult a töltésről. A főherceg nagyon megijedt, hogy soha többé nem látja a drága jószágát s meg akarta húzni a vészleket. Ezt azonban megse tette, mert megijedtek volna a vonat utasai. Megjegyezte hát az órházat ahol elvesztette a gyűrűt s a legközelebbi állomáson megkérte a főnököt, hogy keresse. — A keresés sikerrel járt s másnap már a főherceg után küldték a kis arany karikat.

— **Elsüllyedt uszályhajó.** *Eszékéről* táviratozzák, hogy egy uszályhajó a Duna és Dráva torkolatánál ma elsüllyedt. Az árukkal megrakott hajó *Ujvidékre* igyekezett, utközben azonban léket kapott, amit későn vettek észre. A hajó személyzete közül csak egy ember menekült meg, négyen a vízbe fulladtak. A szerencsétleneket eddig még nem találták meg.

— **A belgrádi évforduló.** *Belgrádból* táviratozzák, hogy a királyi pár házassága első évfordulójának megünneplésére nagyban készülődnek a fővárosban és a vidéken. Az ünnep augusztus 5-ikén lesz. Utána a királyi pár *Pétevárra* utazik, visszafelé Bécsen is érintik utjukban.

— **Lukács Béla** stremléke. *Ligeti Miklós* bírászművésznél teljesen készen áll *Lukács Bélának*, a szerencsétlen véget ért kormánybiztosnak síremléke, melyet *Hegedűs Sándor* kereskedelemügyi miniszter készíttette. Az emlék valóban remek alkotás s hü kifejezője *Lukács Béla* miniszter s kormánybiztos emberfeletti munkásságának. Az emlék előrészen izmos munkásalak látható, kezében babérral, amint megkoszorúzza a munka emberének sírhalmát. A munkásalak mögött kőoszlop emelkedik, mintegy másfél méter magasságu. Az oszlop zalatnai termésköböl készült és annak a zalatnai művésziskolának készítménye, melyet a korán elhunyt kormánybiztos kereskedelemügyi minisztersége alatt létesített. A munkás alak bronzba lesz öntve s a leleplezés még ez év folyamán megtörténik.

— **A kormányozható léghajó.** *Párisból* táviratozzák, hogy az *Aero-klub* kiadta *Santos-Dumont* mérnöknek a *Deutsch-féle* százezer frankos díjat, azzal a megokolással, hogy a kifizetett feladatot *Santos-Dumont* teljesítette, mikor az *Eiffel-tornyot* kétszer körülhajozta. A híres léghajó, amelynek a képét itt adjuk, legközelebb

uj utat tesz. *Santos-Dumont* ugyanis kijelentette, hogy nem sokára a város szívében látogatja meg a párisiakat és a *Place de l'Opéra*n fog léghajójával leszállni.

— **A hajóépítés rekordja.** A bécsi tengerészeti parancsnokság nemrég azt az értesítést kapta a kelet-ázsiai osztrák-magyar hajórajtól, hogy a japáni állami hajógyár 14 nap alatt épített egy vitorlás-hajót. Próbaképpen a pólai arzenál hozzáadott egy elsőosztályú gőznaszád építéséhez és már *tíz nap múlva készen vize bocsáthatta.* *Spain* admirális ezért elismerését jelezte ki a tengeri arzenálnak. Bizonyára ez a legnagyobb rekord, amelyet a hajóépítésben eddig elértek.

— **A jó pásztorok.** A jó pásztorok kongregációjának ugye nem sokára tárgyalás alá kerül s különösen most érthető a nagy érdeklődés, amellyel ennek a pörnek az elintézésre elő egész Franciaország tekint. Klerikális körökben máris nagy agitáció indult meg a nancy-i püspök ellen, akinek az igazságszeretével nem ért össze az, hogy elnézze azt a testet és lelket ölé bánásmódot, amivel az apácák az árvákkal elbának. A püspök vádiratában ezeket írta a többek között:

— Nincs az országban egyetlen gyáros, nagyiparos sem, aki annyira kizsákmányolná és szíjpozná munkásait, mint az apácák, akik állítólag irtalomból vették magukhoz e szegény leánygyermekeket. Sok-sok apró kéz fáradságos munkája szerezte a kongregációk kincseit. S mindezt mi a jutalmuk? Ha munkaképtelenné lesznek e sajnálatraméltó gyermekek, a kongregációk éppen-séggel nem törődnek velük, kitaszítják őket hajlékukból, úgy, hogy a nyomor, a pusztulás martalékává lesznek. Ilyen *Leocant* kisasszony esete. A szegény árva leány munkaképtelenné vált, miután 17 évig végzett keserves, fáradságos, testemészítő és lélekölő munkát a kolostorban. Ekkor egyszerűen kidobták az utcára a nemeslelkű apácák.

Leocant kisasszony különben most 20 000 franknyi kártérítést kér s pört is indított a kongregációk ellen. A kongregációk műhelyeiben 47 000 munkásnő dolgozik, csupán az élelemért, mely se nem jó, se nem egészséges. Bért senki sem kap s csak így magyarázható, hogy a „*Jó pásztorok*” kongregációja 60 év alatt 210 000 uradalmat és rengeteg vagyonot szerzett. *Leocant* kisasszony védőjének leleplezése s a nancy-i pör talán véget vetnek a kongregációk üzelmének, melyekről az aix-i hercegek is a legnagyobb megbotránkozás hangján nyilatkoztak.

— **Az amerikai hőség.** *Washingtonból* jelentik, hogy a nyugati és déli részekben még egyre tart a hőség. *Nyugat-Misszouriban*, *Kansasban*, *Oklahamában* és *Indianában* még egyre tart a szárazság.

— **Házasság.** *Szántó Hugó* szegedi m. kir. államasutai tisztviselő, cs. és kir. tartalékos hadnagy és *Ladányi* (*Lichtenstein*) *Mariska*, a budapesti m. kir. operaházi volt tagja, a szegedi városi zeneiskola énektanárnője, *Lichtenstein* F. Lajos, a *Pester Correspondenz* szerkesztőjének leánya, ma tartották esküvőjüket Budapesten.

Fleischmann A. Rész eljegyezte Budapesten *Stern* Anna kisasszonyt.

— **A szent sír.** Sok tintát fölirtak már annak a kérdésnek a tárgyalásában, hogy hol van az *Ur Jézus* sírja. Ezerkilencszáz esztendő azonban nagy idő. S nagy feladat ma már valami elfogadható mondani arra nézve, hogy hol temették el a Megváltót. *Ujabbán San Peladán*, az ismert tudós járt *Palestinában*, hogy megkeresse a szent sírt s az eddigi kutatókkal ellentétben, új adatokkal azt bizonyítja, hogy a szent sír a *Morrah* hegyen lévő *Omár-mecset* kupolája alatt van. Bizonyítékait a többek közt ezeket mondja:

Antonin vértanu a VI. században a keresztrefeszítés helye és a szent sír közti távolságot négy száz lábnyira becsülte. Mindkét helyet pedig a *Silve* forrás mellett levőnek jelölte meg. A mostani szent sirtól addig a helyig azonban, ahol *Jézust* keresztre feszítették, csak nyolcva lábnyai a távolság. *Silve* forrása pedig jó messze van tőle. A hetedik században *éló Arcull* szerzetes pedig azt a sziklabarlangot jelölte meg a szent sír helyét, amely *1616* *Konstantin* egy kettős oszlopcsarnokkal ellátott kupoláépület épített. A mostani sír nincsen sziklaüregben, hanem egy kis kriptaszerű építkezés, amelyben mindössze négy emberi holttest számára van hely, míg *Arcull* szerint a szent sír ürege kilenc holttest számára szolgálhatna temetkezési helyül. A kerek formájú krypta körül pedig csak egyszerű oszloporozat épült. A szerzetes megjelölése ellenben mindenképpen reáillik az *Omár-mecsetre* és az *El Sakya* nevű sziklabarlangra. A szent sír *1616* épített templom nem épült a tizenegyedik században, tehát az sem állítható, hogy *Konstantin* emelte volna. Az *Omár-mecset* ellenben, *Peladán* véleménye szerint, a negyedik századból származó bizanci építkezés. A falakon látható arab ékítmények és egyéb díszítések későbbi keletiek. A kupola mozaikszervi díszítés a buzakalás és a szőlő (kenyér és bor) képe mint vallásos jelvény kétségkívül a templom keresztény jellege mellett bizonyít. Ezt a föltevés meg erősíti az a *616* írás is: „Istennek nincs fia”, amit egyébként egyetlen mecsetben sem lehet látni, melyet *Mohamed* tanáinak követői vésettek be annak jeléül, hogy *Jézus* istenségében nem hisznek. *Peladán* megemlíti továbbá, hogy a 969-ben, a fatimiták által a *Morrah* hegyéről elűzött keresztények 1053-ban engedélyt kaptak arra, hogy a tartózkodási helyükül kijelölt városrészben *Krisztus* tiszteletére új templomot építhessenek. S a kereszties-hadjáratban résztvevők ezt a templomot tekintették *Jézus* sírhelyül és ez a téves nézet a tradíciók alapján mindmostanáig fennmaradt.

A Vatikánban nagy érdeklődéssel fogadták az új adatokat, amelyek, ha igazaknak bizonyulnak, egyszerre felforgatják azokat a véleményeket, amelyek eddig el voltak terjedve a szent sír helyére nézve.

— **Munkások ünneplése a Ganz-gyárban.** Szép ünnepélynek színhelye volt tegnap a Ganz és Társa budai elektromos gyár. Az ünnepélyre *Ödlicsek* *Ferenc* művezetőnek a király által történt kintüntetése és a régi gyári tisztelőknak szolgálati érdemekkel való megjutalmazása szolgáltatott alkalmat. A tüzoltóság *Oszechky* és *Weisz* parancsnokok vezetése mellett délelőtt diszgyakorlatot rendezett mire dr. *Szily József*, az országos tüzoltószövetség parancsnoka lelkes beszéd kíséretében a legrégibb tüzoltóknak, számszerint tizenötnek szolgálati érdem tüzölt a mellére. Az érdemek kiosztása után *Asbóth* *Emil* vezérigazgató, aki *Billet* *József*, *Neustadt* *Lipót* és *Scheller* *Miksa* igazgatók kíséretében jelent meg a tüzoltók között, buzdító beszédet intézett hozzájuk s meghívta a testületet a gyári étkezőben terített reggelizéshez, ahol újból felköszöntötte az ünnepeltet. A tüzoltók ünnepélye után *Asbóth* vezérigazgató a cég főtisztviselői jelenlétében ányujtotta *Ödlicsek* *Ferenc* művezetőnek az ezüst érdemkeresztet, melyet neki a király 42 évi hű szolgálata elismeréséül adományozott. *Ödlicsek* 1859-ben 15 éves korában még *Ganz* *Abrahamnál* kezdte meg működését és azóta egyfolytában szolgálja a céget.

— **Halálozás.** *Hirn* *Adolf* budapesti magánzó e hó 13-án *Gödöllőn* hosszas betegeskedés után meghalt. Temetése holnap, kedden délután 3 órakor lesz a rákos-kereszturi temető haoltasznájából.

— **Öngyilkos százados.** *Krasser* *Frigyes*, a *Károly* román király nevével viselő 6-ik gyalogezred negyedik századának kapitánya, tegnap a pilis-csabai táborban egyik katonájának a szolgálati fegyverével agyonlőtte magát. Az öngyilkos százados holttestét behozták Budapestre a XVII-es számú helyőrségi kórházba, ahol ravatalra helyezték. Öngyilkosságának okát nem tudják.

— **Egy bankcég fizetéseképtelensége.** *Boroszó* *ből* táviratozzák: A *Louis Schytt*-féle bankcég *Glatz*-ban ma bejelentette fizetéseképtelenségét.

— **A nő a színpadon.** Ezzel a címmel finoman átgondolt és mélyen megfigyelt tanulmányt írt a *Revue de Morale sociale* című folyóiratba Jeanne Marcy, a Sarah Bernhardt-színház egyik művésznője. Marcy a kisasszony el dolgozatában éles bírálatot mond a színésznő hivatásáról és korunk színházi szokásairól. Ime az érdekes tanulmány két passzusa: A színészek gyakran összeházasodnak és első tekintetre azt hihetné az ember, hogy az ily házasság boldog és tartós marad, az érdekek és az izlés közössége, a foglalkozás azonossága, ugyanazok az örömeik és ugyanazok a szenvedések — ugyebár egy szív és egy lélek a férj és a feleség? De ugyanazok az okok azonban, amelyek a színészeket összehozták, megint szétválasztják őket; életmódjuk nagyon is egyforma, mind a ketten nagyon is jól ismerik azt a világot, amelyben élnek, érdekeik nagyon is azonosak és éppen ezekben az érdekekben rejlik minden veszély csirája. Egy a reménységük, egy az ambíciójuk és ha egyszer mindegyik versenytársat lát a másikban, könnyen ellenségekké válnak. De ha a színésznő oly férjet választ, aki a színházról távol áll, existenciája még fureszább. Folyvást elváltan férjével, nappal a próbák miatt, este az előadások miatt, soha sem lehet vele együtt, még gondolatban sem, mert a színház annyira igénybe veszi, hogy szinte lehetetlen egyébként is érdeklődni, mint a művészetéről, még ha szeretné is, akkor se volna hozzá elég ideje. Marcy kisasszony később így ír: Mert ha van valami, amit a nagyközönség nem ismer eléggé, sőt félreismer: ugy az a jelentékeny munka az, amelyet egy művésznőnek kell végzenie; természetesen nem arról a „kisasszonyról” beszéltek, aki a lábit és egyebet mutogatja, feltüntetve a „legújabb motort” vagy a „városi vasutat”. A női munkát törvény szabályozza, de a művésznők munkájáról megelégedtek. A próbák egy órák kezdődnek, sőt sok helyen 11 1/2 órák, végződnek öt órák; és minthogy az előadás 8 1/2 órák kezdődik, a művésznőknek már 7 1/2 órák a színházban kell lennie és csak éjfél táj szabadulhat onnan. Mikor tanulja és tanulmányozza szerepeit? Korán reggel vagy éjjel. A művésznőknek nincs joga betegnek lennie. Fáradtan, beteg, lézasan — el kell mennie és játszania. Nem ér rá annyánknak lenni sem. A művészet és anyaság két olyan dolog, amelyek csak nehezen férnek meg egymás mellett, mert mind a kettő egoista.

— **Egy háromszáz ezer korona végrendelet.** Kinos feltűnést kelt Aradon az a bűnvádi főjelentés, melyet a napokban adtak be egy nagy vagyon örököse ellen, s amelyben ezt végrendelet-hamisítás vádolják. Még évekké ezelőtt halt el Aradon Solenghi Adolf tekintélyes polgár özvegye, aki gyermekek és közeli rokonok híján háromszáz ezer korona kitévő vagyonát jótékony alapítványképpen Arad városának szánta. Csak mintegy 4000 korona jutott volna belőle egy távoli nőrokonának, az öreg asszony apóljának Erdélyi Olgának. Solenghiné azonban csodálatképpen a halálos ágyán változtatta meg végrendeletét és tanuk előtt egy másik távoli rokonára, Glücksel Máriára testlata az egész vagyon. Erdélyi Olga, aki a neki szánt 4000 korona elvesztésébe nem tudott belenyugodni, azon fáradozott, hogy adatokat gyűjtson a halálos ágyán változtatta meg végrendeletét és tanuk előtt egy másik távoli rokonára, Glücksel Máriára testlata az egész vagyon. Erdélyi Olga, aki a neki szánt 4000 korona elvesztésébe nem tudott belenyugodni, azon fáradozott, hogy adatokat gyűjtson a halálos ágyán változtatta meg végrendeletét és tanuk előtt egy másik távoli rokonára, Glücksel Máriára testlata az egész vagyon. Erdélyi Olga, aki a neki szánt 4000 korona elvesztésébe nem tudott belenyugodni, azon fáradozott, hogy adatokat gyűjtson a halálos ágyán változtatta meg végrendeletét és tanuk előtt egy másik távoli rokonára, Glücksel Máriára testlata az egész vagyon.

— **Építőmunkások kongresszusa.** Az építőmunkások a minap közös értekezletet tartottak, melyen egy építőmunkások kongresszus egybehívását beszéltek meg. Az értekezleten a kömvészek, ácsok, kőfaragók, fehé- és menzermunkások, kéménysprók, s obrások, mazonok és szobafestők, a lezsész és vízvezeték munkások kiküldöttjei voltak jelen. Az értekezlet rövid vita után elhatározta, hogy a kongresszust augusztus hónapban tartják meg Budapesten. A kongresszus napirendjé a következőképp állították össze. 1. A küldöttek jelentése. 2. Az építőmunkások követelése: a) a munkaidő szabályozása, b) a darab-számú munka eltérése, c) a csoportvezetői rendszer eltérése. 3. Munkásvédő törvények az építő iparban. 4. A tanácsügy rendezése. 5. Építőmunkások szervezkedése és a munkásvédő alap. 6. A sajtó.

— **Sikkasztó előjáró.** Ezenből táviratozzák: A város egyik előjárója, Bezono, százhuszezer koronát sikkasztott el a reabizott közpénzből és megszökött.

— **Nászút automobilon.** Volt már esküvő biciklin, senki sem csodákozhatik tehát azon, hogy egy fiatal házaspár automobilon indult nászútra. Az automobil végre is valami középfaj a kocsi és a vonat között. Szóval megtörtént, hogy Berlinben egy ifjú házaspár végigrobogott az utcákon az esküvője után egy automobilon, amely egész kis házikóhoz hasonlított. Volt azon mindentelje felszerelés, még az oldalán is lógott sok holmi. Az ifjú pár Elzászba készült a rokonsághoz s a fedett automobil szállónak is használta.

— **A hőmezővásárhelyi főispán ügye.** Hőmezővásárhelyről jelentik, hogy báró Thoroczky Viktor főispán a járásbírósnál főjelentést tett a hőmezővásárhelyi szabadalvűpárt hat tagja ellen levéltitok megsértéséért és kérte a házkutatás és személymotoszás elrendelését. A főjelentés így hangzik:

Tekintetes kir. járásbíró! Az a) alatti hivatalos jelentés szerint az évi június hónap 2-én Garzó Imre, Draskóczy Lajos, Halmi János dr. Imre József, ifj. Szilágyi Gyula, dr. Wilhelm Arnold hőmezővásárhelyi lakosok értekezletet tartottak, mely alkalommal magukat a Garzó Imre által előadott, de másnak szóló leveleim birtokába helyezték és azon levelek sorsáról tanácskoztak és határoztak. Minthogy nevezettek a büntető törvénykönyv 327. §-ába ütköző vétséget követtek el, tisztelettel kérem a bűnvádi eljárást megindítani, a kérdéses leveleket sürgősen lefoglalni és nevezettek ellen a házkutatást és személymotoszást elrendelni. Tisztelettel Thoroczky Viktor báró.

E főjelentés következtében Garzó Imre lakásán megjelent Kovács Kálmán járásbíró. A bírói küldetés a kérdéses levelek előadását kérte, mire Garzó előadta. Kijelentette, hogy hármat közülök elküldött Száll miniszterelnöknek. Egyébként az eljárás függesztését kérte, míg jogi képviselőt nem szerez magának. Garzó dr. Wilhelm Arnoldot nevezte meg képviselőjének, de a bírói küldetés nem fogadta el, mert Wilhelm maga is gyanúsított. Garzónak most új jogi képviselőt kell megnevezni, amikor Kovács Kálmán a házkutatást meg fogja tartani.

— **A viharágyu.** A legérdekesebb és a legtitokzatosabb találmány a viharágyu. A felalálója és a terjesztői határozottan a mellett kardoskodnak, hogy eszathatatlanság főtétlenül szétpusztítja a jégfelhőket, s ennél fogva áldás a vetésére és az érő szőlőkre. A tudósok és szakértők viszont azt erősítik, hogy a viharágyu tisztára gyerektáncát s ugyan nem bir azzal a hatalommal, amit neki tulajdonítanak. A nép, amely közvetlenül nincs valami nagy összekötésben a tudóssal, nem sokat okosodik ezzel a szakértő véleményével. A nép a viharágyut látja maga előtt, azonkívül azt látja, hogy a viharágyu durrog és a felhők is oszladoznak és eltávoznak akkortájt a vidékéről. Azt is hallja a nép, hogy valahol a szomszédban felhőszakadások, jégesők zudulnak a határra, s ezért a szomszédban nagyon el vannak keseredve. Akár a viharágyu ennek az oka, akár nem, ebből még nagy ellenségeskedések és háborúskodások lesznek. Egy-két villongásról már érkezett is hír eddig, a viharágyunak fiyelmet kell szentelni egyelőre az újságban. Ime a minap is, szombaton délután öt órák viharfelhők tornyosultak Badaacsony felett. Erre ott elűstötték a viharágyukat s a felhők elvonultak Balaton-Ederics fele. Ott aztán volt eső és jégverés s alaposan elpusztult a termés és a szőlő. Emiatt a népre nagy nyomorúság vár. A viharágyu okozta-e ezt? Ki tudja ezt tiszta lelkiismerettel bizonyítani? De annyi bizonyos, hogy ha hiszik a viharágyu üdvös hatását, akkor meg kell lenni a teljes, rendszeres szervezkedésnek. Ha van viharágyu Badaacsonynak, legyen viharágyu Balaton-Edericsnek is és legyen viharágyu az ország minden részében is. Es akkor a jégfelhőket kézzel-kézre adogatva, üldözzük ki egész n az országból, tul a határon, valami ellenséges földre. Mert valahol csak le kell csapni a felhőnek eső vagy jég formájában. Persze mindez csak úgy áll meg, ha a viharágyu komoly dolog s szakadatlan rendszerbe lehet fogni.

— **Budapest nevezetességei.** A lipsei Woerl-cég valami Reiseluch-ot szándékozik kiadni Olvan Baedeker-fajta könyv lesz ez, a nagyobb városok ismertetései, s a nevezetesebb átnivalók fontos fő sorolásával. A kiadó cég, emberséges udvariasággal, levelet küldött a fővárosnak. Egy nyomtatott lapocskát is volt a leveleiben kivágás valami hasonló tartalmú könyvből, a Budapestre vonatkozó adatokkal. A leveleiben arra kérte a fővárost, hogy nézessék át azt a kis lapocskát és ha valami hiányzanék belőle hát toldják bele, ha meg valami nem lelele meg a valószínűségnek, hát húzzák ki. Ugy meglehetően tájékozottsággal írott kis üsmertetés az, de a megszállgott nevezetességek sorában, mindjárt a harmadik helyen, ez olvasható:

— *An dem St. Georgsplatze das Denkmal des General's Hentzi, der hier in 1849 fiel.*

Ugy tudjuk, hogy a statisztikai hivatalban, ahová a lipsei cég levele került egy vöröstintás kis húzással már ki is törölték ezt a szobrot a budapesti nevezetességek sorából. Fájdalom, csak papírosan.

— **A nemzetközi vasúti halóközös társaságról** utóbbi időben a híriapok utján is olynemű hírek terjedtek el, hogy a nevezett társulat, játékházak vagy ezzel kapcsolatos kaszinók engedélyezése és létesítése, illetve azokban való részesedés iránt tett volna lépéseket. A legmegbizhatóbb helyről kapott értesülésünk szerint ezek a híresztelések alaptalanok. A nevezett társulatnak hasonló természetű vállalatokban soha sem volt része és bennük részesedni nem is szándékozik.

— **A cseregyerek.** Hamarjában talán nem is tudja mindenki, hogy mi az. Egyes vidékeken bizonyára egészen ismeretlen ez a forgalom, de másutt meg nagyon is ismeretes, mert erősen el van terjedve az az eljárás, amit ez a szó kifejez. Az egyik városban fel nő egy gyerek egy bizonyos korig, s akkor meg kellene, hogy akadjon a nevelése. Nincs a városban olyan iskola, ami kéne neki és a szüleinek nincs meg az a módja, amivel idegenbe küldhetnék, magasabb iskolára. Idegenben mindent csak pénzért lehet megkapni. Kosztot, kvártélyt s más egyebet, s néha egy gyerekért annyi fizetség jár, amiből egy szerény familia megélhetne. Es ezt a pénzt nem lehet éppen kiszakítani a háztartás budget-jéből. Otthon ellátódik valamiképpen a gyerek. Együtt él a családdal, mert amint mondani szokás, élél ott, ahol négyen-öten-hatan élnek, még egy ötödik-hatodik-hetedik is. Azért jó már most a cseregyerek-intézmény. Menjen el az otthoni viszonyokból kinőtt diák olyan helyre, ahol tovább iskolázhatik, s jöjjön onnan, egy másik családtól cserébe, egy másik diák, aki meg itt kaphatja meg azt, amibe az ő városa szűkölködik. S a két háztartás nem szenved, nem bomlik meg a budget. Jó ez az ilyen diákokra mindenképpen. Világot látnak, idegenben nagyobb önállóságra vergődnek és bizony-bizony még az a kedves furcsaság is előállhat, hogy még jobb dolga van, mint otthon. Mert csak jól bánunk a más gyermekével, rajta vagyunk, hogy kellemes legyen az élete, mikor tudjuk, hogy abban a mértékben van jó sora a magunk gyermekének is idegenben. A cseregyerek-intézményről mindez abból az alkalomból jut most az eszünkbe, hogy egyik vidéki lapban ajánlkozok olvasunk az ilyen cserére. Egy joghallgató ajánlkozok, hogy vállalják el cserébe, érdekes tehát, milyen általánosság fejlődött ez a szokás. A nyiltéri közleményben ezt olvassuk:

Ujvidéken lakom, joghallgató vagyok és mint cseréfiu Kecskemétre óhajtanék menni. Fiut vagy leányt szivesen fogadnának szüleim.

Ujvidéken van magyar állami főgimnázium, polgári és középkereskedelmi iskola. Van zárda, Mozer-féle intézet (mely egyenrangú a magyar polgári léányiskolával), van polgári iskola.

Az illető gyermek (fiu vagy leány), mindenféle oktatásban részesül, mert nővéreim végzett tanítónők és az egyik felsőbb léányiskolánál is van alkalmazva.

Házunkban zongora is van, az illető ezt is használhatja.

Még nyelveket is tanulhat ennél a családnál a cseregyerek, s mindezt csak reggelit, ebédet, vacsorát és némi apróságát kér a szóban lévő joghallgató. Lakásról is maga gondoskodik.

— **Titokzatos idegen.** Sokat irtnak már Baksi Sándor munkásról akit a rendőrség a mult hét elején a keleti pályaudvaron letartóztatott. Azzal tette magát gyanússá, hogy leült a váróterem egyik padjára és a taskájában lévő értékes ékszereket kirakta maga mellé. A főkapitányságon minden felvilágosítást megtagadott s nevét is csak hosszas vallatás után árulta el. Eperjessy Károly rendőr őrgalmazó a nyomozás során megállapította, hogy Baksinak mennyire érdekében áll viharos multját eltüntetni. Ez az ember Amerikából jött Budapestre. Amerikában egy márványgyárban dolgozott. Amikor Magyarországra jött 12 ezer korona készpénze volt. A pénzzel nem érte be és Perbenyiken betört Hazay Béla reormátus lezács lakásába és sok értékes drágaságot ellopott. Szadány községben egy uriakasba szökött be és több arany ékszert vitt magával. Ezután folytatva betört Körutját és Gesztelyen, Szent-Péteren és Miskolcon követelt el a betöréses lopásokat. Egész garmada értékes holmit találtak nála s nincs kizárva, hogy a további vizsgálat során még egyéb turpisságok is kisének a veszedelmes betörőre.

— **A vonat kerekelt alatt.** A kelenföldi pályaudvaron ma a 23. számú személyvonat elgázolta Beidelbeck Tamás 34 éves pályamunkást. A vonat kerekelt a szerencsétlen embernek mindkét lábát lemetsztették. Veszelmes sebével a Rókusba vitték.

— **Eltűnt.** A rendőrségen bejelentették, hogy Baógh Mátás negyvenegy éves magántisztviselő július 10-ike óta eltűnt. Balogh mult heten meglátogatta haladókkó anyját Mezótúron s onnan 10-én utazott el. Azóta nyoma veszett. A rendőrség keresi.

— **A Lipótmező szökevényei.** A lipótmezői országos elmeógyógyintézetből két fiatal ember: Kund Pál és Horváth Xavér, kiket a könnyelmű élet sodort oly körülmények közé, hogy elmeógyógyintézetben kellett őket hozzátartozóiknak elhelyezni, a napokban megszöktek. A két ifju példásan viselte magát az intézetben, de mivel nem volt reménységük arra, hogy jó szerivel megszabaduljanak, megszöktek az őrlíttek házából. Ismerőseik Komáromban látták őket utoljára s valószínű, hogy Franciaország felé vették útjukat, mert régen mondogatták már, hogy az az egyedüli vágyuk, hogy beállhassanak a francia idegen légióba.

— **Örült az utasok között.** Egy fővárosi olvasónk levelet írt nekünk s elmondja azt a botrányt, amelynek szemtanúja volt a nyugati pályaudvaron. Íme, a botrány krónikája:

Kinos, szomorú és megbotránkoztató eset játszódott le ma — így kezdődik a levél — a nyugati pályaudvaron. Egy elméjében megzavarodott ember, névszerint Nagy Sándor hőméző-vásárhelyi kovácsmester, rohamában a közelében lévő utasokat szét akarta tépni, de hatalmas termetű kísérője kemény ütésekkel korlátozta öntudatlan működésében. Szív-szaggyátó látvány volt, amint ezt a szegény embert összerakták. Mint kísérőjében lévő nejtől megtudtuk, Nagy Sándor a gróf Károlyi István uradalmán volt kovácsmester s ijedség következtében súlyos idegbajt kapott, amely örülletté fokozódott, ugyanígy, hogy most, mint közveszélyes örültet hozták fel a fővárosba. Itt azonban minden intézőtől elutasították azzal, hogy: *nincsenek meg a felvetésre szükséges okmányai.* Felesége azt a tanácsot kapta, hogy vigyék ismét haza s mikor a kellő okmányokat beszerezték, kísérőjék meg újból valamely fővárosi kórházban vagy tébolydában a beteg felvételét. A míg tehát a kellő okmányok beszerezettek, addig egy közveszélyes örült szabadon járhat, mert nem konstatható még hivatalosan, hogy örült! Es ennek az örültnek minden rendőri felügyelet nélkül délelőtt 11 órától délután 6 óráig a nyugati pályaudvaron kellett ma tartózkodnia.

— **A szakó szerencsétlensége.** Nagy katasztrófa érte Varsóban a nálunk is ismert szerencseszokót, *Hamilton*. Versenyközben leest a lóról, egyik lába a kengyelvasban megakadt és a ló így egy darabig maga után vonzolta. Mire megmenthették, arca teljesen össze volt roncsova, a szemvilágát pedig örökre elvesztette.

— **Tüz. S.-A.-Ujhelyről írják:** *Kohány* községben nagy zivatar volt. A villám beütött Gamrá János házába, melyet fel is gyújtott. A tűz gyorsan terjedt és 17 házat hamvasztott el. — *Olasz-Liszán* is nagy tűz volt. 6 ház égett le. Lonosák János két éves leánykaja benne rekedt az egyik házban és szénén égett.

— **A Dunába ugrott.** Ma este hét óra után a Vizafogó mellett lévő Aczél-féle fűrészgárral szemben egy uriasan ültözött nő a tutajokról a Dunába ugrott és eltűnt a hullámok között. A parton hagyott egy fehér napernyőt, egy fehér szalmakapot és két levelet. Egyiket özvegy *Baráty* Mihálynak írja, a másikat pedig a főkapitányságnak. Mindkét levelet mint *Baráty* Anna írta alá. A rendőrség nyomozza kintét.

— **Cigányzene a Telefon Hírmondóban.** A Telefon Hírmondó összes állomásain keresztül ma este cigányzene lesz hallható. A zeneközlés 8 órától 11 óráig tart, de félbeszakítja ezt a tözsedolvasás, amely 8 óra 15 percor van és a fél 10—10 óráig tartó esti felolvasás, amelynek keretében az est folyamán érkezett legújabb híreket olvastatja fel a beszélő újság. A cigányzene-átvitel, amelyet előzetesnek szó-rakoztatására követte a Telefon Hírmondó, az Emke-kávéházból történik, ahol Zöldi Marci zenekara játszik.

A salzburgi Erzsébet-szobor.

Salzburg, július 15.

Erzsébet királyné szobrát ma nagy ünnepek között leplezték le a királyi és a királyi ház több tagjának jelenlétében. A király délelőtt küldöttségeket fogadott. Elsőnek a Vöröskereszt választmánya járult a király elé *Lajos Viktor* főherceg vezetésével, aki ezután még a szobor-bizottságot vezette a király elé. Tisztelettel a *katonság Jenő* főherceg vezetésével, az udvari méltóságok, a főnemesség, a klérus és a salzburgi községi tanács. Az utóbbit *Burger* polgármester vezette, akinek beszédében, amelyben a lakosság szeretetét, hűségét és odaadását hangoztatta, a király a többi közt ezt felelte:

Hála a Reichsrath gazdasági téren oly sikeres legutóbbi tevékenységének, hála különösen a Tauern-vasut létesítésének, előreláthatólag Salzburgra is felvirradnunk nemcsakára az intenzív föllendülés korszaka. Bizva-bizom benne, hogy a községi igazgatás körültekintésének és tetterejének sikerülni fog azokat a kedvező viszonyokat a város kereskedelmi fejlesztésére és térbeli kiterjesztésére fölhasználni, szem előtt tartván mindig, évről meg vagyok győződve, hogy gyönyörű városunknak műtörténeti emlékeiben oly gazdag képeben kegyeletesen meg fogják őrizni birodalmának ezt az egyik legértékesebb gyöngyét.

Azután a kereskedelmi és iparkamara tagjait fogadta a király. A küldöttség vezetője hangoztatta, hogy a kereskedelmi kamara kétszeresen boldognak vallja magát, hogy ő felségét éppen abban az esztendőben üdvözölheti, amelyben egy olyan alkotást szentesített, amelyet a város és a tartomány minden lakosa évtizedek óta epedve vár s amelynek megvalósításától az ipar- és a kereskedelem emberei minden produktív munka föllendülésének új korszakát várják. A király ezt mondta:

Biztosítom róla, hogy hazájuk gazdasági föllendülését, amelyet az új vasuti összeköttetések megteremtése bizonyára hatalmasan elő fog mozdítani, mindig különös gondoskodásban fogom részesíteni.

A kihallgatás után a király délelőtt tizenegy órakor a szoborleleplezésre ment a pályaudvar közelében levő díszterre. Mikor a király belépett a királyi sátorba, *Lajos Viktor* főherceg, mint a szoborbizottság védnöke, beszédet intézett a királyhoz, aki köszönetét fejezte ki mindazoknak, akik érdemeiket szerezték e lefelémelő mű létesítése körül. Midőn *Erzsébet* királyné szobráról a lepel lehullott, a király szeme egyszerre könnyel telt meg és *Mária Valéria* főhercegnő is hangosan sokogni kezdett. A király azután megmutatta déounokájának, *József Ferenc* hercegnek a szobrot és *arcát megcivrogatva*, mondta neki, hogy az déanynának a szobra.

Lajos Viktor főhercegnek a szobor leleplezése előtt mondott beszéde így hangzik:

Köszönetet mondunk felségednek, legkegyelmesebb urunknak, hogy ez emléktűnnepek, melyet ma üllünk, megadja a szentesítést. Salzburg városának volt megadva, hogy a feledhetetlen boldogult császárnét az esküvőjéhez való után elsőnek üdvözölhette. Lába itt érintette utójára a höní földet. Mikor az ország szeretett anyjának hirtelen végeről szóló hír megreszkettette a mi drága Ausztriánkat, sőt az egész világot: az első gondolat az volt, hogy itt szobrot emeljünk a boldogultnak, képmását az ő nemese alakjának, nem díszes mezbe burkolva, amire neki nem volt szüksége, hogy előtűnik minden ízében császárnénak tünjék föl, amelynek gyakran láthattuk, mikor áldást osztva járt az ő népe közt, — hanem mint hű élete párját felségednek, akit az isten egész hazánk javára tartson meg minékünk.

A leleplezésen az uralkodóház tagjai közül ott voltak *Erzsébet* Mária főhercegnő, *Lipót* bajor herceg, *Gizella* bajor hercegnő fiaival, *György* és *Konrad* hercegekkel, *Ferenc Szalvátor* főherceg, *Mária Valéria* főhercegnő gyermekeivel, *Ella* főhercegnővel és *Ferenc Károly* és *Hubert* főhercegekkel, *József Ágost* főherceg, *Augusta* főhercegnő fiával, *József Ferdinánd* főherceggel, *Jenő* főherceg és *Károly Ferdinánd* főherceg.

A szobornak vörös salzburgi márványból készült kerek talapzatán az a német felirás olvasható: *Erzsébet, Ausztria császárnéja.* Három lépcsőfok vezet föl a talapzathoz, melynek parkányzatát stilizált havasi gyopár szegélyezi. Fehér laasi márványból van maga az alak, hajadontövel, ismert magasra font hajviseletével. Két karja lágyan hull ölére, amint előrelépve hátrállant. A szobor mintegy két méter magasságu. Háttérül sötétzöld fák szolgálnak.

Ő felsége a szoborbizottság elnökének, *Scheibel* volt polgármesternek a III. osztályú vaskorona-rendet, *Strele* lovagnak ése *Pozen* rendőrőzbiztona pedig a *Ferenc József*-rend lovagkeresztjét adományozta.

Salzburg, július 15.

Ma délután *Maazlan* községben, a hova ő felsége szintén el fog látogatni, a villám bele csapott egy épületbe és felgyújtotta. A tűz tovább terjedt és tíz házat elhamvasztott. A tűz színhelyén megjelentek *Jenő* és *József Ferdinánd* főhercegek és az ottlái munkálatokat *József Ferdinánd* főherceg személyesen vezette.

Salzburg, július 15.

Délután a város különféle intézeteit látogatta meg a király. Este az érseki palotában udvari ebéd volt, amelyen a kíséretben és a hivatalos személyeken kívül *Lipót* bajor herceg és a bajor követ is megjelent. Az uralkodóháznak itt időző tagjai *Lajos Viktor* főhercegnél ebédeltek a klesheimi kastélyban.

Haljunk meg mind a ketten...

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, július 15.

A főváros egyik legélőnkebb helyén, az Andrássy-uton ma este két revolverlövés dörent el, szomorú befejezésűül egy boldogtalan házaspár családi életének. Egy ismert fővárosi nagyfuvarosnak a fia agyonlőtte a feleségét, aki egy előkelő fűszerüzletben volt pénztárnoknő, azután maga ellen akarta fordítani a fegyvert, de csak könnyű sérülést okozott a fegyver golyója a fején. A szerencsétlen asszony meghalt ott a vásárló közönség szemelátára, a feleséggyilkost pedig elfogta a rendőrség.

Hackspacher József 29 éves fuvaros. *Hackspacher* István nagyfuvarosnak a fia, négy esztendővel ezelőtt nősült. Jó sorban volt, amikor elvette feleségül *Halpert* József fővárosi vegyeskereskedőnek szép leányát. A fiatal házask boldogan éltek és házasságukból egy leánygyermek született. Boldogságukat nem zavarta volna meg semmi egyéb, mint hogy a férj szerette az italt. Emiatt többször heves családi jelenetek fordultak elő közöttük, de ezeket az ellentéteket a házasságok mindig kiegyenlítették maguk között. A férj, *Hackspacher* István mindig tisztességes életet élt, de ezelőtt mintegy tíz hónappal valami családi ügybe keveredett. A rendőrség akkor letartóztatta; vizsgálati fogságba helyezték és a végtárgyaláson elítélték nyolc hónapi börtönrre.

A szegény asszony, akit ma este megölt az ura kétségbe volt esve, amikor megtudta, hogy a férjét elítélték. Mindent megtejt az érdekében, de hiába; a büntetést a legfelsőbb fórum is megerősítette. Ott állt egyedül a nagy világban, mert az apósa nem segítette, s amikor a férjét elítélték, gyermekével együtt hazautazott az apjához, akinek a Sziv-utca 59-ik szám alatt van vegyeskereskedése. Ott élt azóta az édesapjánál, akinek nem megy valami jól a dolga s amikor látta, hogy segítenie kell a szülein, pénztárnoknői állást vállalt *Schusster* Gyula fűszerüzletében, az Andrássy-ut 40-ik szám alatt.

*Hackspacher*né, amióta férje a csunya bűnpörbe keveredett és elítélték, nem sokat törődött vele. Régebb idő óta tartott már közöttük a torzalkodás és ez volt az oka annak, hogy az asszony nem törődött többé férje sorával. A férfi azonban — úgy látszik — nem tudta elfeledni a feleségét s amikor a börtönből való kiszabadulása után rideg visszautasításra talált, elhatározta, hogy megöli az asszonyt.

Tegnapelőtt szabadult ki *Hackspacher* József a börtönből, ahol nyolc hónapot töltött. Első dolga az volt, — amikor szabadon érezte magát, — hogy megkereste a felesége lakását. Az asszony azonban nem volt otthon és így nem tudott vele találkozni. Hosszas keresés után megtudta, hogy felesége — amíg el volt zárva — *Schusster* Gyulánál az Andrássy-uton levő üzletében vállalt pénztárnoknői állást.

Tegnap, vasárnap délelőtt megvárta az elkészített ember a feleségét az üzlet előtt. Ünneppal volt s az asszony már tíz órakor elvezette a dolgát a pénztárnál. Alighogy kijött az üzletből, találkozott a férjével. *Hackspacher* József kérte az asszonyt, hogy ne tekintse azt, hogy ő el volt zárva, és térjen vissza hozzá.

— Most is szeretlek — mondta az asszonynak — és boldoggá teszek még.

Az asszony hallani sem akart a visszatérésről. — Meghaltunk egymásra nézve! — mondotta a szerencsétlen embernek.

Hackspacher még egy ideig kérlelte a feleségét, hogy hagyja ott az üzletet és legyen ismét a felesége, de rideg elutasításra talált.

— Nem élhetünk mi többé együtt! — mondta az asszony neki bucsúóra.

Ezzel — látszólag teljes békeségben — elváltak egymástól a volt házastársak.

A tegnapi jelenetre nem adott semmit az asszony; hiszen a férje nem is fenyegette. Ma reggel, amikor bement az üzletbe, még elmesélte ott a férjével való találkozását.

— Jó ember — mondotta — de nem tudok többé vele együtt élni.

Az üzleti alkalmazzottak már el is feledték azt, amit ma reggel *Hackspacher*né mesélt nekik a férjével való tegnapi találkozásról.

Ma este ugy nyolc óra után *Hackspacher* József beállított az Andrássy-uti üzletbe. Senki sem ismerte ott a feleségén kívül, aki meg nem vette észre, hogy a férje ott van, mert az üzlet telve volt vásárló emberekkel. *Hackspacher* nem ment egyenesen a pénztárhoz, ahol a felesége ült, hanem előbb vásárolt valami csekélységet. Cédulát adott neki s ezzel kellett a pénztárhoz mennie, hogy ott fizeszen. Oda is ment s a cédulát letette a felesége elé a pénzzel együtt.

— Visszajűsz-e hozzám? — kérdezte az asszonyt.

— Nem! — volt a felelet

— *Hát akkor haljunk meg együtt!*

A következő pillanatban az üzletben volt emberek két egymásután következő durranást hallottak és látták, hogy a pénztárosnő lefordul a székeről. Ezután még egy lövés következett. A feleséggyilkos ember önmagát is agyon akarta lőni, de a golyó célt tévesztett és csak az arcát súrolta *Hackspacher*nek.

A vásárló közönség természetesen rá akarta magát vetni a merénylőre, de ez felhasználta a kis szünetet és kiugrott az üzletből. Többen utána mentek, de a felzúgott ember mindenkit lelővéssel fenyegetett, aki közelébe megy. Maga ment azután a legközelebbi rendőrhöz, akinek elmondta a történetet s aki bevitte a főkapitánysághoz.

Ez alatt bent az üzletben megpróbálták életre kelteni a szerencsétlen asszonyt, de ez nem sikerült a mentőknek sem, akiket elhívtak hozzá. A két lövés, amelyet férje a halántékának irányzott, megölte.

Hackspacher József a kihallgatás során beismerő vallomást tett a főkapitányságon és az inspekción tisztviselő letartóztatta.

A meggyilkolt asszony holttestét bevitték az orvostani intézet bonctermébe.

Oh, Leonidás!

A Lidón fürdőző egyik barátunk egy színi jelentést küldött be hozzánk, melyet betű szerinti fordításban imitt közlünk:

Szórakozunk jótékonyan!
Es az élet valódi oéja!

?

Jótékonyan szórakozni,
keveset költeni és mégis
ajándékot kapni.

Ez a titkok titka!

Alulírott igazgatója a lidóbeli színháznak, tudatja a nagyérdemű velencei közönséggel, hogy fogadott a tiszteletreméltó milánói A. BANFI ural, a híres-nevezetes keményítő- és szappangár tulajdonosával 50, azaz ötven líra erejéig (mely összeg jótékony célra lesz fordítandó), hogy most

szombaton, július 13-ikán

a színháza annyira tele lesz, hogy vissza kell küldeni az embereket, abból az alkalomból, hogy a társulat komikus

VAN-DOCK

bucsu- és jutalomjátékát rendezi.

Minthogy pedig Banfi ur — van-e, aki e nevet Olaszországban nem ismeri? — a rokonszenves művésznek nagy csudálójá, azzal kíván hozzájárulni az est emlékeztetéséhez, hogy mindenkit, aki ez este a színházba jön, megajándékozz

egy-egy darabban az ő híres

keményítő-szappanjából

(amelyet az üzletekben 30 centesimóért árulnak.)

Vagyis mindenki, aki szombaton este a Lido-színházba megy, egy kétszázhatvanötvenötven 30 centes ajándékot kap s a mellett hozzájárul a Tengerészek Menekékháznak fölsegítéséhez, és az alulírt igazgató boldog lesz, ha a fogadott összeget kifizetheti.

Fel tehát mindnyájan szombaton a Lido-színházba, jótékonyan szórakozni!

A belépti ára ide-oda szóló hajójegygyel, valamint ülőhelylyel együtt Egy Líra, hajójegy nélkül 70 cent.

Germiniani Leonidas,
igazgató.

E leleményes reklám beküldője határozottan tilakozik ellene, mintha ez az ő ötlete lenne, vagy hogy valaha ilyen ötletesen meg tudott volna írni valamit; s bizonyosság leveléhez mellékelte az eredeti olasz jelentést, melyet érdeklődő szinigazgatóinknak készítenek megmutatunk.

Hol vannak még ehhez képest a mi Kisfaludyszínházbeli direktoraink! Hol vannak a jó kisvárosiak, akik Mellindát biciklire ültetik? A messzeségből csodáljuk önt — óh Leonidás!

NYÁRI ÉLET.

Idegenforgalom.

— Jelenetek. —

(Személy: Egy francia úriember, aki annyit hallott a csodaszép Budapestről, hogy végre eljött ide vakációzni.)

1. A vendéglőben:

A francia: Gargon! L'addition!

A pincér: Főpincér ur, jöjjen, maga tud franciául! Második ablak.

A főpincér: Bonzsur. Mit was kann ich dienen?

A francia (jobb mutatójára végső üzlettel jobb hüvelykujja végső üzletével masszirozza.)

A főpincér: Ja, fizetni?

A francia (aki csak most jön rá, hogy ezt a szót már sokszor hallotta): Qui, ficétni.

A főpincér: Egy forint ötven.

A francia (le tesz egy tízforintost).

A főpincér: Pali, hamis hozza ide a hamis konyvakat. (Pali elszalad, majd visszatér az ólompénzekkel.)

A francia: Ficétni, ficétni.

A főpincér: Tessék, itt van. (Le tesz két ólmokorondát): Ez öt forint... (le tesz egy jubileumi érmet): ez nyolc... (le tesz egy lánchídpénzt) és ötven.

A francia (abban a hibében, hogy ő most nagy gappallér, visszatolja a lánchídpénzt, mint borraivat.)

A főpincér: Merci.

2. Kocsin.

(A francia a Népszínházban beül egy kocsiába.)

A francia: Cocher! Nemzeti színász.

A kocsis: A Nemzeti Színházhoz tetszik? Gyű! (A ló hős csap.)

(Elindul, s a Népszínházról a Nemzeti Színházhoz a következő uton megy: Erzsébet-kört, Dohány-utca, Hársfa-utca, Dob-utca, Csengery-utca, Andrassy-ut,

Váci-kört, Kálmán-utca, Hold-utca, Nagykorona-utca, Fürdő-utca, Dorottya-utca, Váci-utca, Zsibárus-utca, Koronaheroeg-utca, Szerverta-tér, Gránátos-utca, Vármegeház-utca, Újvilág-utca, Kossuth Lajos-utca — dehogya! még nem a Kerepesi-ut, hanem — Magyar-utca, Károlyi-utca, Múzeum-kört, Kerepesi-ut.)

A kocsis (pokoli nyugalommal): Itt vagyunk.

A francia (pénzügyi kérdőjellel alakul.)

A kocsis: Hogy mennyi jár ezért? A taksa négy forint egy órára. (Négy újjat mutatja.)

A francia (dát négy forintot).

A kocsis (ledobja a pénzt az aszfaltra és ráköp.)

A francia: Comment?

A kocsis: Négy forint egy óra! Mi háromnegyed órát jártunk, tehát kapok öt forintot ötvenet.

A francia (miután végre megértette): Cinq florinz?

(Átadja neki a jubileumi érmet.)

A kocsis: Ilyen már van nekem. Tessék pénzt adni. (Visszaadja az érmet.)

(A francia előveszi összes pénzét és jelekkel tudtára adja, hogy vegyen ki belőle annyit, amennyi neki jár.)

A kocsis: Ez már beszéd. (Kivesz tíz forintot és visszaad belőle egy alagutpénzt.)

A francia: Merci.

(Es így tovább.)

— o. —

FŐVÁROS.

(*) Az adófeltgyelő szabadsága. Dr. Bajza István kir. pénzügyi tanácsos, VII. kerületi adófeltgyelő ma kezdette meg hat hétre terjedő szabadságát. Távollétében hivatalában Komáromy István pénzügyi titkár helyettesíti.

(*) Az új pénzügyminiszteri palota. A pénzügyminiszterium építési bizottsága ma megküldötte a várban építendő új pénzügyminiszteri palota helyrajzát és tervrajzait a tanácsnak, s kéri az építési engedély sürög megadását, mert az építkezést az épülő ipar pangására való tekintettel még a folyó évben meg akarja kezdeni.

(*) Választók-e a kereskedőségek. Mindenképp helyeseltető határozattal felelt meg ma a fővárosi központi választmány arra a kérdésre: van-e választójoguk a kereskedőségeknek. A kereskedelmi alkalmazottak országos egyesülete tudvaleg beadványt intézett a belügyminiszterhez, kérve, hogy döntse el, vajjon a kereskedőségek birnak-e választói joggal. A miniszter a beadványt megküldte a központi választmánynak. A választmány ma kijelentette, hogy a törvény értelmében csakis a tanoncok és szolgák állanak gazdai hatalom alatt s ennél fogva a kereskedőségek nem tekinthetők gazdai hatalom alatt állóknak. Tehát, amennyiben megfelelő adót fizetnek, választói jogosultsággal birnak.

A választmány ezután a felszólamlásokat tárgyalta. A legtöbb felszólamlás az V. kerületben volt, ahol dr. Mezei Pál, Mezei Mór országgyűlési képviselő fia nyomtatott blankettákon kérte néhány tuat kimaradt választónak a fölvetelét. Egy párt közülük föl is vetek, de több mint felét, akiknek választói jogosultsága semmivel sem volt igazolva, mellőzték. A felebbezések a királyi Kuriához intézendők s a központi választmánynál adandók be. A névjegyzék különben e hó 20-ikától 30-ikáig közszemlére lesz téve.

Dr. Glücksthal Soma két V. kerületi választónak az idej névjegyzékbe való fölvetelét kéri. Ugy történt ugyanis a dolog, hogy az illetők az első névjegyzékben benne voltak, tehát föl sem szólaltak. A végleges listából azonban a letisztítás alkalmával — valószínűleg tollhiba folytán — kimaradtak.

Dr. Feleki Béla és dr. Stiller Mór azon a nézetben vannak, hogy az ilyen tollhibákat okvetlenül korrigálni kell, mert nem engedhető meg, hogy valaki önhibáján kívül választói jogától elesse. Jogerős királyi ítéletek is — ugymond dr. Feleki — ki lehet korrigálni, ha tollhiba csuszott bele, hád mért ne lehetne a névjegyzéket is kijavítani, ha az irnok hibája vagy talán rosszkaragata folytán maradt ki egy választó. Vegyék fel utolagosan a jegyzékbe s irjanak fel a belügyminiszterhez, hogy az ő példányát is e szerint javítsa ki. Halmos János polgármester is osztja e véleményeket, kiemelve e hibák súlyos következményeit, főleg akkor, ha véletlenül éppen egy országgyűlési képviselőt hagy ki az irnok a letisztítás alkalmával.

Dr. Feleki: Hisz ilyenképpen egy irnok rosszakarattól a miniszterelnök is kimaradhat a listából!

A központi választmány dr. Feleki Béla indítványa értelmében határozott.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** Városligeti Színház. A Városligeti Színházban a Ziehrer-féle legújabb operett A sivatkok próbái már annyira előrehaladtak, hogy az igazgatóság 19-ikére, péntekre tűzte ki első előadását, egészen új jelmezekkel és fényes kiállításal. A darabban Sziklai Kornél vendégben kívül Ballandé, Bilkei, Sziklay Szeréna, Feld Olga, Almási Iza, Latabárné, Tallián, Somló, Mezei, Szentos, Szentmiklósy, Csöreg és Gümöri játszanak. Szerdán a Boreger című operettet

adják, Sziklai Kornél és Ujvári vendégfőléptelő. A Iószerpeket Ballandé, Sziklai, Feld Olga, Csöreg és Szentmiklósy játszik. A nagy sikerű Ocska brigadéros című parodiás bohózat a héten háromszor kerül színre.

** A germanizáló szinigazgató. Pozsonyból táviratozzák az O. É.-nek: A városi közgyűlés Helle Ivánnak megengedte, hogy a nyári évad hátralevő részében a szerződéstől eltérőleg ne másodnaponként, hanem tetszése szerint játszszeék magyarul a ligeti színházban, hol a magyar előadások még vasárnap is csaknem üres ház előtt folytak. A közgyűlés az igazgatót arra is kötelezte, hogy a magyar társulat tagjait együtt tartsa és rendezen fessze. A közgyűlés egyáltalán megbizta a sajnügyi bizottságot, tegye tanulmány tárgyává, vajjon az ügy jelenlegi állásánál nem volna-e célszerű a törvényhatóságnak április havi közgyűlési határozatát, mely a kételytől való viszony fenntartását mondotta ki, esetleg megmásítani. A bizottságunk erről az augusztusi közgyűlésnek javaslatot kell tennie.

** Szorgalmas szerzők. A párisi színpadi szerzők egymásra licitálnak termékenység dolgában. Ha szorgalom szempontjából ítélandók meg a francia írók, akkor bizonyára Lemonnier a legnagyobb író. Ő, mint azt a Figaróhoz írt levelében maga írja meg, egész sereg színháznak nyújtott be darabot a jövő szezonnra. Az Opera Comiqueban van egy opera szövege Planquette muzsikájával. A Variétében négyfelvonásos vaudevilleje A bomba cím alatt, a Bouffes Parisiensben háromfelvonásos vaudevilleje, az Odéonban Család nélkül cím alatt vigjátéka, a Gymnaseban A helyettes címmel egyfelvonásos drámája, az Ambigu-ban ötfelvonásos színműve, a Clunyban háromfelvonásos színműve. Ezeket mind már el is fogadták. Be nyújtott azok közül a Gaité-színházhoz egy komikus operát és az Olympiához egy Hamupipóke című balletot. — Hát ez csak elég!

** Hangverseny. A püstyéni izraelitanó-egylet vasárnap este a nagy győgyteremben jótékonycélu hangversenyt és tanmulatságot rendezett, melyen nemcsak a magyarok vettek részt, de igen sok német, francia és angol fürdőző vendég is megjelent. A hangversenyen közreműködött Semsey Mariska a m. kir. Opera művésznője, ki Polónyi Elemér és Schubert dalaiból énekel őriasi siker mellett, Rudnyánszky Gyula felolvasott, Geiger Angi, a püstyéni színház bájos naivája szavalt, Habit vidám apróságokat adott elő, egy nagytehetségű, fiatal leány Popper Gertrud Vieuxtemps Sarazate szerzeményeiből hegedűn játszott művészi tőkéllyel. Az estélyen a fürdő-tulajdonosok, a gróf Erdődy család is megjelent. Különösen sokat fíradózt az ünnepély sikerén Lób Vilma tanítónő, aki áltása ezen a nemzetiségi vidéken a magyarságnak.

** Roof-gardens. Szőrul-szóra tető-kertek. Sok színház van most New-Yorkban, amelyeket ezen a gyűjtőnéven ismernek. Tudniillik a nagy hőségbe való tekintettel tíz-husz emeletes házaknak a tetején kerttel övezve színházi csarnokokat állítottak fel, még pedig a legnagyobb pompával. Es ott tartják az előadásokat nagy lényenly. Nemrégiben a Mikado került színre egy ilyen magas színpadon pazar kiállítással, s ugyanott adták elő ezután a Fra Diavolot, a La Mascotteot és több más dalművet.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ Perjessy Lajos főreáliskolai tanár, a Délvidék szerkesztője októberben 14 ivre terjedő kötetben kiadja elbeszéléseit. A munkához Herczeg Ferenc írta az előszót. Megrendelhető a bizományosnál, Singer és Wolternel Budapestben, vagy a szerzőnél Verseczen. A könyv ára 2 korona.

○ A kis énekesnő. Finom tollu, előkelő író nő nevért rejti a jól ősmert Bogdanovics György pszeudonim. Egy kis fűzet jelent meg most, igénytelen és egyszerű a külseje, a címe: A kis énekesnő és a szerzője: Bogdanovics György. A kis énekesnő regénye szubtilis munka, érezzük, hogy az impressziók gyűngéd, asszonyi szíven szűrődtek át, a megfigyelések poétikusak, a mesemondás hangjában és tónusában őszinte és közvetlen. Kedves kis könyv ez, szívesen olvassa mindenki, mert az egyéniség kívül az író konstruálásának tömörked szépségét találják benne. A regényt az Athenaeum adta ki.

○ A szerzői jog nemzetközi védelme. Ranschburg Viktor, az Athenaeum h. igazgatója, aki mint a magyar könyvkereskedők egyletének főtitkára a nemzetközi kiadói tanácskozásokon is részt vett, könyvet írt A szerzői jog nemzetközi védelmére alkotott berni egyezmény, vonatkozással Magyarországra cím alatt. A szerző, aki állásánál fogva kiválóan hivatott a kérdés tárgyalására, munkájában alaposággal fejtegeti azokat a hatásokat, melyekkel Magyarországnak a nemzetközi egyezményhez való csatlakozása járna egy művelődési, mint nemzeti és gazdasági életünkre és arra az eredményre jut, hogy nincs okunk az egyezmény elfogadásától tartózkodni. A berni egyezmény alapelve a külföldi és belföldi szerzők között levő teljes jogegyenlőség és a fordítás tekintetében az eddiginél sokkal messzebb menő védelem. Figyelmet érdemel a

munkának az a része, amely a hazai íróknak külföldön való érvényesülésével és másrészt a fordítási jog védelmének nemzeti irodalmunkra gyakorlandó hatásával foglalkozik és rámutat arra a visszasszágra, hogy mai törvényeink és szerződéseink mellett a külföldi termékeknek behozatali prémiumot biztosítunk úgy, hogy a magyar íróknak és irodalomnak elsőrendű érdeke a berni egyezmény elfogadása. Tanulmánya végén Ranschburg annak a bizonyításával foglalkozik, hogy saját szerzői jogi törvényünket az egyezmény elfogadása szempontjából nem kell megváltoztatnunk és hivatkozik Németország példájára, mely az egyezmény szellemétől eltérő szerzői jogi törvény érvényessége mellett volt tagja a berni szövetségnek. A kitűnő munka a berni egyezmény szövegét is közli eredeti francia nyelven és Ranschburg jeles magyar fordításában. A munka az Eggenberger-féle könyvkereskedés kiadásában jelent meg. Ára 1 K. 20 f.

○ **Elemi népiskolai értesítő.** A Lampel R.-féle (Wodianer F. és Fiai) könyvkereskedés *Hungária Értesítő* címen elemi népiskolai tanulók részére értesítő könyveket adott ki. E mű a közoktatásügyi miniszter 32.055/891. sz. rendeletével kiadott utasítás mintája szerint készült, ára 10 fillér.

Nyilttér.

Tannin-csokoládé

a hasmenést megszünteti.
Gyermekek és felnőttek részére.
1 darab 40 fillér. Kapható gyógyszerárban.
Készíti: Sztraka Odón. Mohol.

Orthopédikus sebészeti gyógyintézet

Dr. WITTEK A., Grác, Merangasse 26.

A gerincoszlop meggyűrűlésének, löcselábak, lúdtalpak, valamint mindennemű izületgyulladás és benuálás kezelése. Saját műhely Hessing-féle corsettek és apparátusok készítésére.

Prospektusok ingyen.

MOLNÁR FERENC

AZ ÉHES VÁROS

REGÉNY.

DISZES KIALLITÁSÚ KÖTET.
ÁRA HÁROM KORONA. KAPHATÓ
A BUDAPESTI NAPLÓ KIADÓ-
HIVATALÁBAN. UTÁNVÉTEL
IS MEGRENDELHETŐ.

(Az e rovat alatt közlöttéknél sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Párba miatt.** A löcsei törvényszék párba vétségéért elítélte Ujjalussy Bruno szepesszombati főszolgabíró négy, Kalmár E. ek löcsei főgimnáziumi gazgatót két napi fogházra. Az ítélet jogerős.

§§ **A Beck-család bűnpöre.** Beck Mátvás volt butorkereskedő és kiérdemült szállodatulajdonos négy évvel ezelőtt feleségével, Guth Nane-tal és fiával, Beck Arthur aranyozó-segédével együtt egész sereg büntelendő cselekményt követett el a fővárosban. Egri Mór kereskedőtől bizományba vettek 3849 forint értékű butorokat, amelyek el is adtak, de a pénzzel nem számoltak el. Ilyenkajta manipulációjuk közül kiválik az, amelylyel egyik hitelezőjüket, Hoffmann Márkot játszották ki. Hoffmann ugyanis árverést tüzetett ki Beckék ingóságaira 1897. évi augusztus 14-ikére. Beck Mátvás, hogy az árverést előadja, elküldte Arthur fiát Vácra, hogy onnan adjon fel Hoffmann nevében egy táviratot a felperesi ügyvéd címére. Az ügyvéd a távirat következtében nem is tartotta meg az árverést. Később, mikor újból kitűzette az árverést, már Beckék minden ingóságukon tudtak. A budapesti büntető-törvényszék család és sikkasztás büntetési miatt helyezte vád alá a családot. Végtárgyalásra azonban még csak ma kerülhetett az ügy, mert hol Beck Mátvás, hol pedig a fia tünkte el a fővárosból. Beck Arthur körülözés folytán fogták el Fiumében s így a mai — Gajzágó táblai bíró elnöklése alatt lefolytatott — tárgyaláson ez mint vizsgálói fogoly börtönőr kíséretében jelent meg. A tárgya-

lason a vádlottak kétségbeesetten tagadták a terhükre rótt bűncselekményeket s mivel évek multak el azóta, tagadásukkal szemben nehezen lehetett rájuk bizonyítani bűnösségüket. A törvényszék dr. Polónyi ügyész vádjára dr. Brachfeld Hugó és dr. Kisfalvi Rezső védelme után Beck Mátvás 2 havi fogházra, Beck Mátvásné 8 napi fogházra, Beck Arthur pedig 7 havi börtönre ítélte. Az ügyész megnyugodott, az elítéltek felebbetek.

§§ **Egy újabb Tarnóczy-ügy.** Tarnóczy Gusztáv volt országgyűlési képviselő a Fehér örökösökkel folytatott perében ádáz gyűlölettel támadt egy a tőzsdébiróságunk, mint a Fehér-örökösök képviselő dr. Szörényi Lipót fővárosi ügyvédnek. A vizsgálat után a királyi ügyészség nem vállalta el a bűnyügyben a vád képviseletét, mire maga Tarnóczy lépeti fel ellenében mint pótmagánvádló s felfolyamodta a büntető-törvényszék beszűntető határozatát a királyi ítélő táblához is. De itt sem ért célt, mert a tábla helyben hagyta a törvényszék vádatlanosának beszűntető határozatát. Most aztán a törvényszék áttette az ügyet a királyi ügyészséghez, hogy indítsa meg a bünvádi eljárást Tarnóczy ellen rágalmozás és hamis vádaskodás miatt.

TÁVIRATOK.

Belgrád, július 15. Prisztinából jelentik, hogy a törökök és az albániai basibozukok megrohanták a szerb lakosságot Kovacsín községet, ahol a szerbek állítólag fegyvereket rejtettek el. Több szerbet megöltek és számosat közülük megkötözve Mitrovicába vittek. A garázdálkodók a szerb templomot és az iskolát teljesen kifosztották.

* **Róma,** július 15. Viktor Emánuel király a jövő évben ellátogat Parisba. Utazása állítólag nem fog a hármasszövetség ellen irányulni.

A cseh tartománygyűlés.

Prága, július 15. A *Narodni Listy* értesülése szerint a cseh tartománygyűlés mostani ülészaka szeptember végéig vagy október elejéig tart. Ezután feloszlatták a tartománygyűlést, kiírják az új választásokat és ismét december 12-ére hívják össze. A Reichsrath őszi ülészaka október első felében kezdődik. A kormány már az első ülések egyikén betervezi az 1902. évi költségvetési előirányzatot, melyet most ábitanak össze.

Minisztersértés.

Berlin, július 15. *Luxemburg* Róza, az ismert szocialista agitátor, füzetet írt, amelyben hevesen kikelt a porosz kormány ellen, amiért Posenben elíteltette a lengyel nyelvű hitoktatást. A röpirat által a porosz kutszminiszter sértve érezte magát és pörbe fogatta *Luxemburg* Rózát. A szocialisták e pör alkalmából meg akarják támadni a normány lengyel politikáját.

Sándor nagyherceg Romániában.

Constanza, július 15. Ferdinánd trónörökös tegnap éjjel Mihajlovics Sándor nagyherceg fogadására ma délelőtt Constanzába érkezett. Sturdza miniszterelnök és Fouton bukaresti orosz követ már tegnap este odaérkeztek. Constanza városa és a kikötő, valamint a hajók fel vannak lobogozva. Nagyon sok idegen érkezett ide. A trónörökös a *Regele Carol* hajóra ment. Csakhamar befutott a *Rosztiszlav* orosz pánceios hajó Mihajlovics Sándor nagyherceggel és a nyílt tengeren horgonyt vetett. A hajó a trónörökös tiszteletére 21 ágyulövést tett és ugyancsak 21 lövést a román főd üdvözlésére. A trónörökös-herceg a *Regele Carol* hajón Fouton orosz követet Sadienski galaci orosz főkonzult és Hamilton ezredes, a Co-catrice angol állomáshajó parancsnokát fogadta. *Koslinski*, a román tengerészet főparancsnoka és főnöke csolnákán a *Rosztiszlav* hajóhoz ment, hogy a nagyherceget a román tengerészet nevében üdvözölje. A nagyherceg kifejezte előtte azt az óhaját, hogy előbb ő akarja meglátogatni a román trónörökösöt. *Koslinski* azt felelte, hogy közölni fogja ezt a kívánságot a trónörökös-herceggel. Nemsokára ezután Grakowski, a trónörökös hadsegéde, a *Rosztiszlav* hajóra ment, hogy a nagyherceget a trónörökös nevében üdvözölje és közölje az utobbinak azt a kívánságot, hogy a trónörökös óhaját a nagyhercegnél az első látogatást tenni. Dél felé Ferdinánd trónörökös Sturdza miniszterelnök és hadsegéde kíséretében a *Rosztiszlav* ment, ahol a román nemzeti himnusszal fogadták és ányújtotta a nagyhercegnek a *Románia csillaga*-rendjel nagy szalagját. Mikor a trónörökös távozott, a *Rosztiszlav* 21 ágyulövést tett. A nagyherceg Fouton orosz követ és Sadienski főkonzult kíséretében csakhamar visszaadta a látogatást a *Regele Carol*on, ahol az orosz himnusszal fogadták. Mikor a nagyherceg távozott a hajóról,

az *Elisabeth* cirkálójá 21 ágyulövést tett. Este a *Regele Carol*on ebéd volt. A város ki van világítva.

Várna, július 15. A Rosztiszláv hadihajón Burgaszban rendezett ebéd, Mihajlovics Sándor nagyherceg megköszönte a szives vendéglátást, poharát a bolgár fejedelemség egészségére üritette és a szabad Bulgária virágzását, az orosz és a bolgár hadsereg fegyverbarátságának és a két orthodox állam eszmeközösségének iennmaradását kívánta. Ferdinánd fejedelem köszönetet mondott az orosz cárnak azért, hogy kiküldte a cári család egyik tagját, aki ez által megismerkedett a bulgáriai állapotokkal, majd arra a szabadító munkára utalt, amelyet Oroszországnak a bolgár néppel szemben végzett, továbbá kiemelte Oroszországnak a bolgár hadseregre gyakorolt nevelő hatását és végül megkérte a nagyherceget, hogy tolmácsolja a cárnál a bolgárok soha meg nem szűnő háláját. Este a fejedelem elbucszott a nagyhercegtől, aki Burgaszból Küszteniába utazott.

A Morva-folyó szabályozása.

Bécs, július 15. Az alsó-ausztriai tartománygyűlés mai ülésén Kaiser és társai sürgős indítványt nyújtottak be, a melyben arra kérik a kormányt, hasson oda, hogy a magyar kormányval mielőtt meg egyezésre jusson a Morva folyó szabályozásának közös erővel való végrehajtása tárgyában. Az esetben, ha ilyen megegyezés nem jöhetne létre, gondoskodjék róla a kormány, hogy legalább az osztrák parton lehessen végtákokat állítani. Az indítvány sürgősséget, majd magát az indítványt is ellogadta a tartománygyűlés.

Sikkasztó bankpénztárnok.

Evreux, július 15. Haillard-t a francia bank itteni fiókjának pénztárnokát százezekre menő összeg elsikkasztása miatt letartóztatták.

Munkászavargás Lembergben.

Lemberg, július 15. Ma reggel munkátlan munkások vonultak a helytartóság épületén lévő munkaközvetítő iroda elé, ahol munkát követeltek Rendőrök és katonák felszólították a tüntetőket, hogy oszlopljanak szét. Néhány ellenszegülő munkást letartóztatták. Délutánig helyreállították a nyugalmat.

Robbanás egy lövészünnepen.

Siagen, (Vesztiália.) július 15. Tegnap itt egy lövészünnepen felrobbant 50 font puskapor, amelyet mozsárdurrogatásra szántak volt. A ház, amelyben a puskaport hordó volt, beomlott. Sok ember odaveszett és négy súlyosan megsebesült.

Közgazdasági táviratok.

München, július 15. A *Münchener Neueste Nachrichten* jelenti Augsburgból: A Burkhart és társa bankház ma beszűntette fizetéseit. A cég 1898 óta áll fenn; tulajdonosai Burkhart Ferenc és Lallinger Károly.

Lipcsé, július 15. *Dodelt*, a Leipziger Bank felügyelő-tanácsának elnökét ma a vizsgálati fogságból elbocsátották.

New-York, július 15. A mai értéktőzsde a megnyitáskor valóságilag demoralizálva volt. Az árak általában esték. A forgalom idegesen izgatott volt. Eladások történtek szokatlan nagy tételekben tekintet nélkül az árakra, amelyeket esetleg elérhetnek.

London, július 15. (Gabonapiac.) Az irányzat általában állandó. Duramelléki 3 p.-vel dragább. Amerikai liszt 3 p.-vel drágább. Egyébeknél változatlan. Városi liszt 23 sh. 6 p. — 29 sh. Repeolaj 25 sh. 7 1/2 p. eladók 23 sh. 6 p. Behozatali: buza —, árpa —, zab 30.000 q. Az idő borus.

New York, július 15. (Terménytőzsde.) (Zárlat.) *Gyapot:* New Yorkban hegyben 8 1/2. (8 1/2) júliusra 8.80 (8.81). Októberre 7.71 (7.77). New-Orleansban hegyben 8.75 (8.75). — *Petrolium:* Stand white New Yorkban 6.90 (6.90). Stand white Philadelphianban 6.85 (6.85). Refined in Cases 7.90 (7.90). Credit Balances at Oil City 1.05 (1.05). — *Zsir:* Western steam 8.80 (8.90). Kone és Brothers 8.90 (9.—). — *Tengeri irányzata gyenge.* — Júliusra 52 1/4 (53 1/8). Szeptemberre 53 1/2 (53 3/4). — Okt.-re 53.— (56 1/8). *Buza* irányzata gyenge. — Piros őszi helyben 75 — (75 1/2). Júliusra 72 1/2 (73 1/8). Szeptemberre 72.— (72 1/8). Októberre 72 1/2 (73.—). Dec.-re 74.— (74 1/2). Gabona szállítási díja Liverpoolba 1 1/4 (1 1/4). — *Kávé:* fair Rio 7. sz. 5 1/16 (5.13/16). Júliusra 4.90 (4.90). Októberre 5.05 (5.05). — *Liszt:* Spring Wheat ceats 2.75 (2.75). — *Cukor:* 3 1/16 (3 1/16). — *Őn:* 27.70 (27.90). — *Réz:* 17.— (17.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, július 15. (Terménytőzsde.) (Zárlat.) *Buza* irányzata gyenge. Júliusra 65 1/4 (66 1/8). Szept.-re 66 1/2 (67 1/8). *Tengeri irányzata gyenge.* — Júliusra 47 1/2 (48 1/4). — *Zsir:* Júliusra 8.57 (8.65). — Szeptemberre 8.60 (8.70). — *Szoianna short clear* 8.45 (8.45). — *Sertésus:* Júliusra 13.95 (14.25). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLEK.

Ha meghalok egyszer...

Ha meghalok egyszer, jer ki a síromra,
Rajta virít majd a világ legszebb bokra,
Első szerelmemből liliumok kelnek,
Fehér érzelmei ártatlan szívemnek.

Másodikból támad halványzsinó mályva,
Sejtelmes vonzódás sápadó virága;
Utolsó, legnagyobb örökhű szerelmem
Piros rózsaképpen virít majd felettem.

Lilium lehervad, elfonnyad a mályva,
De a róza virít, te jöttöd várja;
Legszebbik virágát tépd le, tűzd kedleddre,
Az legyen a sírja, ott legyen a veszte!

Dénos Tibor.

— **Érdekességek Vilmos császárról.** A német császárról minden napra jut valami kis közlemény. Elég érdekes az is például, amelyet a párisi Figaronak írt a berlini levelezője. II. Vilmos, így szól a közlemény, szenvedélyes sportsman. Mikor összevont szemöldökkel áll yachtlának kormánykerékénél, akkor nem császár, hanem egyszerű ember, aki remeg a győzelem reményétől s fél a vereségtől. A kieli regatta alkalmával, mikor Neitzke korvetkapitány a maga hajójával keresztevén a vizet, elrontotta a startot, a császár dühösen huszonnégy órai fog-ságra ítélte s elrendelte, hogy ezt a jelzőkészülékkel minden hajóval és yachttal tudassák. Neitzke nem tudván mire vélni a dolgot, tiltakozott a tulszigorú és lealázó büntetés ellen s beadta a lemondását. Henrik herceg megmagyarázta a császárnak, hogy ennyire talán még sem lehet megsérteni egy tisztet. II. Vilmos ezt be is látta, nem fogadta el a lemondást s tudára adta a tisztnek, hogy minősítési táblázatán nem esett semmi csorba. Azért mondom el ezt az esetet, mert nagyon jellemző a hírtelen haragra, utjából minden akadályt elseprő császárra, de aki képtelen arra, hogy egy-egy szeszélyével tönkre tegyen egy egzisztenciát. Ez a régi időkbeli való romantikus lovag különben a legnaryspoligrabb családaga. Fiaiban nagy kedve telik. Mikor Bonnban valósággal irodalmi beszédet tartott, a trónörökös vállára tévén kezét, büszkén mondá vendégeinek, hogy meglátják, mily derék fia a herceg. Azt is örömtől sugárzó arccal mondja el mindenkinek, hogy második fia, Eitel-Fritz, a legutóbbi vizsgán jó osztályzatot kapott. Ha pedig azt látom, hogy a császár együtt lawn-tenniszik gyermekeivel, akkor lemondok az iróniáról, látván, hogy ez a szónokló császár mennyire szereti a feleségét, a gyermekeit s a hazáját. S ez a 16.

— **A komisszenyér.** Dr. Marty a párisi orvosi akadémián érdekes felolvasást tartott a napokban a komisszenyér történetéről. A komisszenyér Franciaországban már III. Henrik korában is szerepelt, mint a katonák egyik legfőbb élelmicikke. Az egyes vidékek kötelesek voltak mindama helyekre, ahol a csapatok egyesültek, vagy ahol táborozni szoktak, rozsot, lisztet meg abrakot és takarmányt szállítani, hogy abból a katonák kenyeret süthessenek. Ide azután komisszariusokat rendeltek ki, akik a halomba hordott élelmicikkek szétosztásával foglalkoztak. Csakhogy ezek a komisszariusok nem a legnagyobb buzgalommal végezték ezt a munkát, mert minduntalan szem elől tévesztették a közjó érdekét, pedig a szigorú ellenőrzés kötelességük lett volna. Így jutottak a katonák abba a szomorú állapotba, hogy koplalniuk kellett. Az 1754. évben, Montpensier a csapatok parancsnoka, segíteni akart ezen a nyomoruságos állapotban s mivel gyakran tapasztalta, hogy legtöbb embere a hiányos táplálkozás megünása miatt szökik el hadseregéből: komolyan kezdte el tárgyalni a kérdést az illetékes körökkel. A tanácskozásban egy Amory nevű niorti polgár igen figyelemre méltó ajánlatot tett Montpensiernek, aki belátván az ajánlat tervszerűségét, vele szerződést kötött s így Amory a francia hadsereg első szállítója lett. A kenyéradag mennyiségét eleinte 32 uncia, vagyis körülbelül egy kilogramm súlynak szabták meg, nemsokára azonban 24 unciára szálították le, mely sulya a kenyereknek XIII. és XIV. Lajos alatt is megmaradt. Az utóbbi uralkodása alatt a komisszenyeret, a pain de munition-t, még mindig csak májustól októberig, vagyis abban a hat hónapban szállították, amikor a hadgyakorlatokat tartották, a téli időszakban és a helyőrségen nem osztották ki a katonák között élelmet. XV. Lajos hozta be először azt a rendszert, hogy a katonák még télen is megkapják napiporciójukat, szintugy a helyőrségen is, és ez a rendszer egészen napjainkig fennmaradt. Továbbá időnkint főlválva majd rozs és buza, majd tiszta buza majd buza- és korpakeverékből sültöttek a hadsereg számára a kenyeret, míg végre az utóbbi módszer maradt meg és jelenleg is 750 gram, korpás buzából készült kenyeret kapnak a katonák fejünkint.

— **Az oláhok bejövetele.** Hogyan jöttek be az oláhok Erdélybe, azt a székeység egy sajátos népéhez köthette. Azt mondja ez a néprege, hogy réges-régen itt óriások laktak. Egy óriásnak hatalmas nagy lova volt. Akkorra volt ez a ló, hogy a hátulós lábával állott a bodoki havason, az elsővel a Dicsőkővén (Doboló felett), a fejével benyult Romániába s ugya duskált ott a kővér vetésekben. Ez nem tettett persze a románoknak, összegyűltek ezeken és ezeken, hogy lehajtsák. Bele is kapaszkodtak a földig érő nagy sörényébe, húzták, cibálták. Történt ekkor hogy

egy légy a ló farkára szállott s érzékenyen megosipite, a ló hátrakapott a légyhez s ekkor a sörényében lévő románokat beszórta Erdélybe, így jöttek be.

— **Vilmos, a szónok.** Németország, a statisztikusok földje, egy berlini lap utján tudtára adja a nagy világnak, hogy II. Vilmos császár trónralépte óta, tehát 18 esztendő alatt 916-szor szónokolt nyilvánosan. És pedig 873-szor németül, tízenyolcszor angolul, háromziben oroszul, s a nála vendégül járt más nemzetiségű koronás fők kedvéért huszonkétyszer — franciául is.

— **Feledés és boocsánat.** Az államférfiaknak a karrierjébe talán végzetesen is belejárthatik az, hogy tudnak-e felejteni és megbocsátani — másoknak s mások — nekik. Ugyanezért aligba lesz érdektelen megtudni három olyan nagy embernek, mint Thiersnek, Guizotnak és Bismarcknak a véleményét erről a kérdéstről. Egy ízben ebédet adott Bismarck s vendégei között volt gróf Enzenberg württembergi követ is, aki szenvedélyesen gyűjtötte a híres lérfiak autogrammját. Fekete kávéval egy kis papírlapot mutatott a gróf Guizot és Thiers néhány sorával s kértéren Bismarck is írt reá egy mondatot. A *contemporaine* most közre adja a papírlap tartalmát, amely a következő:

— Hosszu életemben megtanultam, hogy sokat kell megbocsátani és semmit nem felejteni. Guizot.

— Egy kevés felejtés nem árt a boocsánat őszinteségének. Thiers.

— Az életem arra tanított, hogy sokat kell elfelejtenem és sokat kell magamnak megbocsátatnom. Bismarck.

A Bismarck szavai ugy hangzanak, mint valami őszinte bűnvallomás...

— **A felségsértő bírák.** *Levél*ben a törvényeszek egy esztendei fogházra ítéltek egy 18 éves Reimann nevű munkágyereket — felségsértés miatt. Amiért hird adunk erről az esetről, ami így magában nem is igen jelentős dolog, az az ítélet indokolása, amely így szól:

... a törvényeszek súlyosbító körülménynek vette a vádlott fiátságát; olyan korán követte el ugyanis a terhére rótt felségsértést, amikor még mőája sem volt keblőleg megismerni a császár kormányzati működését.

Ezért az indokolásért és most az ítélőtanács tagjait fogták felségsértés pörbe. Értékes az ügyben, hogy ez a hír kerülő uton, Franciaországból jutott el hozzánk. A német lapok föttünően halgatnak róla.

— **Newyorki zsebmetszőnők.** A zsebmetszés művészete a nagy amerikai városban emelkedett mégis csak a legmagasabb fokra. Erről tanuskodik az alábbi história is, amelyet az áldozat a következő pa-

REGÉNY.

Cine mintye.

— REGÉNY. —

Irtá: DÓZSA ENDRE.

(113)

— Vagy lefekszel azonnal te is, vagy mindjárt meghalsz.

A hatalmas alak mély benyomást tett a tömegre. A nép egyszerre érezni kezdte a meggyalázást, mely a pénzzel leterített Juonban mindnyájukat érte. A serpenyő, mely pillanatra már Hegyesek felé állott, gyorsan ellenők billent. A tömeg kijózanodott a pénz okozta mámorból és egyszerre fenyegető állást foglalt el. Felemelt botokkal, ökölbe szorított kezekkel követelték: Feküdj le! Feküdj le! Hegyes látta, hogy nem is kell az a golyó, mert pillanat alatt szét-tépi, ha nem engedelmeskedik. Lefeküdtöt tehát. Djerbulesku szétgurította a pénzt táskájából és parancsolta a népek: „Most már rakjátok őt is tele.” A parancs pillanat alatt teljesítő volt, de nem minden durvaság nélkül. Különösen, akik az arcát rakták be, hozzáverték a pénzt arcához, szeméhez, szájához. A nők is részt vettek a nép ítéletében. Hegyes védekezni nem tudott, keze lába száz meg száz marokkal le volt fogva. Társai a nép fenyegető magatartásától elriadtak. Egyedül maradt. Látta, hogy élete is veszélyben van, ismeretlen, hatalmas ellenfelének könyörögni kezdett.

Djerbulesku félreintette a népet, felállani rendelte ugy Juont, mint Hegyest. Azután ásót hozatott, gödröt ásatot azon a helyen, beleseper-tette a pénzt istálló-seprűvel.

— Az ördög pénze volt. Lelketeket akarta megvenni, én visszavettem, most már megint ártok, tíz év múlva ássátok ki a pénzt és csinál-

jatok belőle községi iskolát. Most pedig vedd át azt a zászlót — intett Hegyesnek — bontsd ki és kiáltd ki hangosan, ami rája írva van.

Hegyes átvette egy székelegy legénytől a zászlót, kibontotta és elsápadva olvasta le róla:

— Eljen Galambodi Andor, a maroslaki körület képviselője!...

Az öreg Eliás levette kalapját és utána kiáltotta:

— Eljen Galambodi Andor, a maroslaki körület képviselője!

A vásártér, mind nagyobb körben, mint a visszhang verte vissza a kiadott jelszót.

— Most már vedd a zászlót és ülj lóra, — rendelte Djerbulesku — veszed az egész népet atyád kortestanyájára. — A fiuban egyszerre fellobbant minden büszkeség, felemelte magasra a zászlót s átnyújtotta Lévy Eliásnak:

— Fogja, Eliás bátyám! Jó derék zászló ez! Hisz jó pajtásom is az az Andor urfi; de engem kényszeríteni nem lehet! Lőjj agyon, jó uram, vagy tépess szerteszét, de én egy toppot sem megyek!

Amint magasra felvetette fejét a fiatalember és égő szemmel nézte Djerbuleskut, az öreg Eliásnak megmozdult valami szive körül. Valami édes büszkeség, valami felesillanása s rokonvérnek, mintha Dávidot látta volna. Szive elszorult pillanatra, azután előlépett a zászlóval, odatartotta a fiu felé:

— Vedd át, édes fiam! Én kérlek tégedet!

Most már a fiu volt a sor, hogy megmozduljon szivében a rokonvér.

Valami olyan csillogás volt az öreg ember szemében, mely megbüvölte, érezte, hogy szive emelkedik.

— Oreg vagyok én már. E zászlóval átadom neked az én lelkeket. Te légy majd Lévy Eliás, mikor az én szemem örökre megtörik. Bátor szíved mellé gyöngéd lelked legyen. Vedd át örökömet és maradj meg kaposznak mult és jövő között.

A fiatal Hegyes nem értette egészen Eliás

beszédét, csak érezte, hogy a hatalmas öreg patriárka reaburul és gyöngöden megcsókolja őt.

Azután suttogást hallott, az öreg suttogását:

— Rossz uton járt atyád is, anyád is, sokakat megcsalt, kijátszott, sok keserűséget okozott nekem. Most megcsalták, kijátszották őtet is. Azok a szépen kiöltözködött, jól megfizetett emberek ott a ti táborotokban, mind csak az alja s néznek. A szájasa, a részegese, a söpredéke. Azok között alig van választó. Az én nagy jó uram, Djerbulesku Romulusz itt volt megfelfőnök, mindenkit ismer. Egy hete már, hogy éjjel-nappal nyeregben ül. Sorba járta már mind az igazi választókat. Nézz körül, az a sok hétköznapi ruhás ember ott a Jacikonyhák között, az az igazi választó. Az mind együtt várja a holnapot. Soha csufabb bukás nem volt, mint amilyen atyádat éri holnap. Még a kortesei is elutnak, mert mind így-ugy Djerbulesku kezében van. Már tegnap mondogatták, megfőjük a zsidót és szelnek eresztjük. Fogd a zászlót és annak a rudjával verd ki táborotokból a csöseléket, meglátod, hogy csak magad maradsz.

— Add ide azt a zászlót — mondta most a fiu — szétverem őket és aztán visszahozom a zászlót, legalább kapok egy meleg kézszeritást Galambodi Andortól, ha találkoznak.

— Dávid is kapott az édes atyjától, ő is megérdemelte. Eredj fiam, eredj.

A fiatal Hegyes ment a Galambodi-zászlóval atya táborába. Eggedül ment, de a szégyen, a harag lánggal égett benne, mintha ezer ördög szabadult volna el.

Mikor bevágtatott, mindenfelé holtrészeg csoportokat látott, kik a pénzben egymással marokkodtak. Szidalmazták atyját, hogy a pénz nem elég. A főbb kortések felkerekedtek, közbetvették Hegyest, hogy ha az igért összeget nem adja ki mindjárt egészen, még a választás előtt itt hagyják mindnyájan. Hegyes kétségbeesve állott közöttük. Szánalmas alak volt. A sok éjszakázástól kimerülten, összetépett ruházzal könyörgött korteseinek, hogy irlalmazzanak, hisz

naszos levélben mondott el egyik newyorki újságnak. Az áldozat egyébként báró Kapherr, a washingtoni német követéségnek a katonai attaséja. A következőket mondja el:

Két szép leány az ötödik avenueen megkért, hogy mutassam meg, merre van a Park-Avenue. Elkísértem őket és utközben egy-két bókkal kedveskedtem nekik. Ezenközben egyszer csak megüel az egyik és megcsókol. A következő pillanatokban éreztem, hogy eltűnt a pénzestárcám. Sejtettem, hogy mi történt, de nem szóltam, csak azon buzgólkodtam diplomatikusan, hogy valami rendőri hivatal felé tereljem a hölgyeket. De ez a szándékom nem sikerült mert bérkocsit szőlítottak elő és előkelően laképnél hagytak. Ugy látom, hogy mindenki, aki Newyorkban idegennek vagy forárganak látszik, áldozatul van kiszemelve.

+ Óriási földgömb. A napokban nagy nehézségekkel szállították a föld legnagyobb földgömbjét a pétervári tudományos akadémiából Zarskoje-Szeloba. A földgömb rézből való, átmérője 11 láb, a súlya 65 métermáza. A glóbus külső része a földet, belső része pedig az eget ábrázolja. Belsejébe ajtó vezet; a gömb közepén pedig egy asztal van padokkal, amelyeken tizenkét embernek van helye. A földgömb egy mechanikai készülék segítségével tengelye körül foroghat. Ez az óriási mű 250 év előtt készült íru- év alatt, 1654-től 1664-ig. Nagy Péter cár vitte Oroszországba. 1725 óta a pétervári tudományos akadémia tulajdona.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

A Magyar Jelzálog-Hitelbank 3%-os nyeresémeny-kötvényeinek tervszerű huszonegyedik sorsolása (nyeresémeny- és díjzúzás) *e hó 25-én délután 4 órakor* íog a bank helyiségeiben megtartani.

Befásítás a deliblati pusztán. A deliblati 51.000 kat. hold területű kincstári birtokon a földművelésügyi miniszter által két év előtt megindított befásítási munkák már annyira haladtak, hogy a Gerebenc községtől délre fekvő mintegy 7000 kat. hold nyílt homok terület, amely minden vegetációt nélkülöz, körülbelül harmadrészen megkötöttnek tekinthető. A fásítás tulnyomólag akác-csemetékkel történik, de jól sikerültek a nyárfa-dugványokkal és iskolázott nyár-csemetékkel való ültetések is. Az ültetés a rendesnél jóval nagyobb költségekkel jár, mivel a homokot a szél ellen előbb boróka és másnemű rőszével kell takarni és a csemetéket a kifuvás ellen fűmagvetéssel is kell oltalmazni. A birtokon levő többi buckás erdők védelmére igen sikerültek bizonyult a juh és sertéslegeltetés teljes megszü-

tetése és az erdők szigorú tilalmazása, aminek jobb ellenőrzése végett az erdőőri személyzet lovasítva lett és a környező községekben a birtokon két év alatt felépített új erdőőri lakokba helyezte át. A vízkérdés, amely ezen a birtokon a legfontosabbak közé tartozik szintén a helyes megoldás stádiumába jutott, amennyiben a flamundai erdőőri lak közelében 170 méter mélyre fúrt artézi-kut másodpercenként 2 liter vizet szolgáltat: de miután a víz a kútból nem bugyog ki, annak 33 méter mélységből való emelése céljából az ottani viszonyoknak megfelelő egyszerű készülék tervezését rendelte el a miniszter.

Az új zalogház. Mint értesülünk, Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter a központi kir. zalogház építésére már kiírta az árlejtési hirdetményt négy munkasoportra nézve. Az árlejtési ajánlatok folyó évi augusztus 3-án adandók be. Hogy az iparosok közvetlenül s ne általános vállalkozó útján vehessenek részt a pályázatban, illetőleg a munkálatban, a miniszter egyik feltételként kikötötte a hirdetményben, hogy minden egyes munkasoportra külön teendő ajánlat. Az ajánlatok beérkezése után a miniszter az építkezést azonnal foganatosítja.

Fiume forgalma. A központi statisztikai hivatal Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter rendeletéből a küszöbön álló vám- és kereskedelmi tárgya-sokhoz terjedelmes füzetet állított össze, mely a fiumei áru- és hajóforgalom részletes adatain kívül a kikötő-város egyéb közérdekű állapotairól is átnézetet nyújt. A füzet tartalmából közöljük a következő adatokat:

Az 1899-ik év folyamán Fiuméba vasuton bevitt áruk mennyisége 7,800.649 mm.-t és 856 darabot tett, míg a vasuton onnan kivitt mennyiség csak 3,026.146 mm. és 3919 darab volt. Az előbb említett adatokat az 1898. évi adatokkal egybevetve, kitűnik, hogy a vasuti árubevitel az 1899-ik évben 1,680.499 mm.-val és 26 darabot több, a kivitel mennyisége pedig 297.437 mm.-val és 1824 darabbal kevesebb volt, mint az előző évben. Az 1899-ik évben Fiuméba vasuton bevitt áruk értéke 132,337.134, a kivitt áruk értéke pedig 101,355.379 koronát tett. A kikötő tengeri áruforgalmának mennyisége az 1899-dik év folyamán a bevételnél 4,316.759 mm.-át és 14,340 darabot, a kivitelnél pedig 7,152.670 métermázsát és 202 darabot tett. Ha ezen adatokat az 1898. évi adatokkal összehasonlítjuk, azt találjuk, hogy az árubehozatal az előző évvel szemben 471,807 métermázsával csökkent, a kivitel pedig 1,440.083 métermázsával emelkedett. A tengeren bevitt áruk értéke 1899-ben 87,511.261 koronát tett, míg a tengeren kivitt áruk értéke ugyanakkor 129,036.435 korona volt. A magyar hajózási vállalatok az 1899-ik évben Fiume kikötőbe 1,344.363 métermáza árut vittek be, mely mennyiségből államilag segélyezett vállalatok hajóival összesen 1,250.569 métermáza áru érkezett. A kivitelben a magyar hajózási vállalatok 3,601.347 mm. árut szállítottak el s e mennyiségből az államilag segélyezett vállalatok 3,393.368 métermázsát vittek ki. A külföldi vállalatok közül Fiume kikötővel a legnagyobb áruforgalmat osztrák, olasz és angol vállalatok közvetítették. A magyar kereskedelmi ten-

gerészet hajóállománya 1899-ben 60 gőzösből és 494 vitorlástól állott 47.050, illetőleg 63.100 tonnátartalommal. Ezzel szemben 1868-ban 533 vitorlás hajónk volt 75.267 tonnátartalommal, de gőzösből ugyanakkor nem volt még egy sem. A hajóforgalomra vonatkozó adatok szerint 1899-ben Fiuméba 10,829 hajó érkezett. Megemlítést érdemel továbbá, hogy a flumei kikötő építése és berendezése 1873-tól 1899-ig bezárólag összesen 49,498.633 koronába került s a kikötő építésénél felhasználó költség mennyisége 1872—1898-ig 18,653.630-3 tonnát tett. Végül megemlítést érdemel, hogy Fiume város tiszta cselekvő vagyona ingó és ingatlan javakban az 1899. évben 3,943.735 koronát tett s a város bevétele az említett évben 9,029.651 korona, kiadásainak összege pedig 1,969.484 korona volt.

Szesztermelés. A fogyasztási adó alá eső szesznek a magyar korona országainak területén 1901. évi június havi termeléséről és forgalmáról szóló ideiglenes kimutatás a következő adatokat tünteti fel: A hivatalos megállapítások eredménye szerint összesen 60,424 hektoliter alkoholt termeltetett; szeszösszegekben, szabadraktárra nyilvánított szeszfinomítókban és szeszszabadraktárból elszállítottat: 1. a fogyasztási adó befizetése mellett 60,803 hektoliter, 2. fogyasztási adóval terhelten; a) a vámvonalon át való kivitelre 3313 hektoliter, b) számszerű adómentes felhasználásra 9102 hektoliter.

Fizetőképzetlenségek. A bécsi *Creditorer-Verein* a következő fizetőképzetlenségeket jelenti: Fuchs Jenő kereskedő Prága, *Schönwald M. Vasad, Neumann Manó Szombathely, Bachheibl Ferenc gyarmatárkereskedő Teplitz, Laubner Antal kereskedő Niemes, Czéh József Aussig, Göbel János Oskau.*

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára *Budapest*en pénzben 42.— korona, áruban 42.50 korona. *Bécs*ben 40.60 korona pénzben, illetve 41.— korona áruban.

Liszt. (A *Budapesti Napló* tudósítójától.) A lisztüzlet irányzata e héten nyugodt lefolyású volt és bár malmaink hajlandók voltak az árak leszállítása által a vételkedvet emelni ez csak csekély mértékben sikerült nekik, mert az eladások kis mértékűek maradtak. Az árak így módon e héten lemoszorodtak és körülbelül 40—50 fillérrel olcsóbbodtak a mult hetiekhez képest. A sötét lisztárnyékban — melyek elég élénk érdeklődésnek örvendenek — malmaink majdnem készletek nélkül állanak.

Átlagos budapesti jegyzések 100 kilogrammonként, zsákosítól Budapestre szállítva:

Szám:	0	1	2	3	4	5	6
Ar kor.	25.—	24.—	23.10	22.20	21.90	21.50	20.50
		7	7½	8			
		18.50	15.90	10.50			
		Finom korpa:		Goromba korpa:			
Ar:	korona 8.80						8.80
		Dara:		AB	C		
				25.60	24.60		

Vetőmagvak. (*Mauthner* Ödön tudósítása.) *Muhar-mag, valamentis tarlórépa* magjának sürgős kereslete és mindkét cikk árának emelkedését látjuk. A szűk készleteknek dacára is valószínű, hogy a muharmagbei szükségletet fedezni még lehetséges leend, ellenben a tarlórépánál ez ki van zárva, minthogy a legutóbbi

már minden pénzt kiosztotta, most távított Budapestre, holnap a választás után érkezni fog a pénz, majd akkor fizetni fog. A kortesek a gyámoltalan alakkal szemben egyre követelőkbbek, szemtelenebbek lettek, míg végre egyik mellett ragadta és megrázta keményen.

— Rongy, komisz zsidó! Mi ingyen nem adtuk a becületet! Teremts pénzt vagy izekre szedünk!

A fiatal Hegyes akkor ért oda. Ráragott a zászló nyelvével a kortes fejére, harsány hangon ordította:

— Rabló gazemberek! Hitvány csalók! Nem lesz követ apám! Itt van a zászló a kezemben, az igazi zászló: „Éljen Galambodi Andor követünk!” Atyám is megy velem, de összetöröm e tisztességes zászlót azok fején, kik megcsaltak bennünket. Tisztuljon innen, aki nem választó.

Azzal újra rácsapott a kortes fejére. Ez megragadta a fiatal Hegyest. Egyszerre 100 kéz is felemelkedett ellene. Ő végigvert mindenikön, míg a zászlónyél összetört. Akkor megragadták. Pusztá kézzel is leverte a közelállók at és húzódott a kapu felé. A legválságosabb pillanatban a kapu beszakadt. Djerbulesku jött be egész kortestáborral. Hegyes kortesei ijedve rebentek széjjel, az egybegyűjtött csurhéhad megrádvá Djerbulesku fenyegető alakjától, elmenekült keresztül a kerítésen a nagyvilágba.

Maga Hegyes sem volt sehol. Ő is elfutott. Elfutott vele kisebbik fia is. Csakugyan nem maradt senki a tanyán, csak egy rakás magával tehetetlen részeg ember és a fiatal Hegyes egyedül.

— Köszönöm, uram a segítséget — szólott Djerbuleskuhoz. — Nevem Berger Zoltán!

— Djerbulesku Romulus vagyok! Én is köszönöm a segítséget. — Azzal kezét nyújtotta a fiatal embernek. A fiatal ember mély meghajlással fogadta a kézzorítást és boldog, nagyon boldog volt. — Ezt a kézzorítást Galambodi Andor képviselő ismételné fogta a lakodalman. A jövő héten lesz az, nálam Bukarestben. Az én kis

hugomat veszi nőül. A lakodalomra, augusztus 13-ára vőfélynék hívom önt. Legyen ott az öreg Eliással. Remélem, lesz szerencsénk? ...

— Boldoggá tesz kegyelmes uram, hogy Galambodi Andort és szíve választottját meglátom engedi.

Még ki sem jőzanodtak a Hegyes részeg kortesei és megmaradt néhány embere, mikor a választási határidő elérkezett. A vásáros és bucsuszedett-veddettnek látszó község az öreg gróf és Djerbulesku Romulus vezetésével a legszebb rendben vonult fel a választás színhegyére, az öreg Eliás nagy korcsmahelyiségébe. A turner-zenekarok fényes rézhangszereikkel vezették fel községként a zász választókat; a szomszéd városi cigánybandák a székelyeket, magyarokat, románokat. Amerre csak a szeme látott, mindenütt Galambodi Andor zászló lobogott. Sehol semmi rendtelenség. Tömött sorokban amint haladtak, hazafias énekek magyarul, németül, románul esendültek bele a zene hangjaiba.

Berger emberei nem voltak sehol. Csak Berger Zoltán lovagolt az urak között, kalapjában Galambodi kortestoll, kezében kis nemzeti-szin zászló.

Fél 10 órakor a választásnak vége volt. A választási elnök kijelentette, hogy Galambodi Andor a maroslaki kerület országgyűlési képviselőjének egyhangulag megválasztott. Lévy Eliásnak igaz volt, nem akadt tíz ember, aki Hegyest jelölni mert volna.

A választás eredményének kihirdetése után meghajlottak a zászlók a Galambodi ősi kuria felé. A fiatal Galambodi, a megválasztott képviselő nem volt sehol. Igéretéhez képest utazgatót a nagy világban és számított a lepergő napokat, melyek visszavezetik Honkához. A megtiszteltetés, a dicsőség és az a lelkesült öröm, mely itt minden areot betöltött, tulajdonképpen nem neki szólt, vagy nemesak neki.

Djerbulesku vette át a választási elnöktől a mandátumot, hogy továbbítás végett özvegy Ga-

lambodi Miklósnénak adja át. Meg is indult a menet fel az ősi kuriához. Djerbulesku körül a kerület összes előkelősége: urak, módos földeszek, papok, magyarok, szászok, románok, ki-ki a maga nemzeti viseletben.

Galambodiné a kis virágoskert előtt fogadta a választókat. Tudta már, hogy az egész diadal a Djerbulesku munkája volt. Tudta már, hogy Djerbuleskunak köszönvettel tartozik, azt is tudta, hogy annak, amit Djerbulesku tett, egyenes összefüggése van fia viszonyával, de mikor meglátta a dalás férfialakot, amint fia dicsőségével kezében közeledik feléje, lelkét valami édes, meleg érzés futotta át; nem várta be, amig közel jön és beszél, hanem eléje ment, megölelte, ráhajította fejét Djerbulesku mellére és zokogott... zokogott örömkönnyyeket, míg ez a kis patak Djerbulesku szívéhez ért, ott is felszakított valamit és a komor férfi szeméből két könnyesepp hullott Galambodiné mig mindig dus hangjára.

A hármasszobor az ősi kuria oldalából mintha kiszállott volna és azon a pár könnyeseppen át bevilágított volna annak a pár ezer embernek is a szívébe, akiket összehozott egy érzés és egy akarat.

Lévy Eliás ott állott összekulcsolt kezekkel és beszélni látszott azokkal, akik már rég elköltöztek ...

A választóközönségnek a nagy ebéd lomsátorokban a kertben volt feltelrite, az urakat azonban Galambodiné saját ebédlőjében vendélgelte meg.

Ebéd után az urak elbucszkodtak a ház urnőjétől és ki hazament, ki pedig a mulatozó nép közé. A házigazda Lévy Eliás volt, segítségével a fiatal Berger Zoltán. Pompásan beváltak mind a ketten. Soha ennél jobb és szivesebb vendéglátás nem volt azon a vidéken.

(Folytatása következik.)

termésből meglevő készletek már nagyon csekélyek, az új termés még pedig, mely megbízható jelentések szerint mennyiségre nézve sok kívánnivalót hagy, e hó végénél előbb ide nem várható. Ilyen helyzet közepet az árjegyzetek oly magasak, mint már évek óta nem voltak. Az elmondottak csakis megbízható bajorországi magra vonatkoznak, kevesebbet őrs eredeti mag könnyebben és olcsóbban szerezhető be. Lucerna. Az ebbeli forgalom jelentéktelen. *Ősi búkkönyv és ősi borsónak* már élénk keresletet van. *Bíborherék* iránzata pedig folytatlag is hanyatló és minőségéhez képest 18—22 koronán jegyzik 50 kilónként.

Szesztöltet. (A Budapesti Napló tudósítójától.) Piacunkon a szesztöltet helyzete még mindig a régi. A fogyasztás kielégítő és összhangban van az időleges termeléssel. Elkelt: nyersszesz finomított részére 42.—42.50, finomított szesz nagyban 116.—116.50, kicsiben 117.—118.—, benaturált szesz nagyban 35.—35.50, kicsiben 36.—37.— koronával helyben.

Denaturált szesz. (Kalmár Sándor jelentése.) A fogyasztás különösen palackozott árunál jól alakult, ami a vételkedvet kedvezően befolyásolta. A lefolyt héten Ausztriából ajánlatokkal jelentek meg a piacon, de a magas fuvar, továbbá a hosszú utazás által elkerülhetetlen calo miatt, jelentősebb üzlet nem jött létre. Mai nagybani jegyzések 35.—35.25 korona 10.000 literlokonként hordóval együtt ab Budapest, készpénzfizetésre engedmény nélkül. Egyes barrekok egy koronával drágábbak.

Terpentinolaj. (Kalmár Sándor jelentése.) E cikk már hosszabb idő óta el van hanyagolva, a szükséglet minimális lévén, a jegyzések inkább növelegesek. Mai nagybani jegyzések viztsza orosz áruért 47.—48.— korona 100 kilogrammonként ingyen hordóval ab Budapest, készpénzfizetésre. Egyes barrekok egy koronával drágábbak.

Juhvásár. (A budapesti marhavásártéri vásárpénztár részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás 1925 darab juh. — kecske. Jegyzett árak: Elsőrendű ürü 40 f.-től 44 f.-ig, kivételesen 46 f. — kg.-ként, (vagy 39 — k.-től 39 1/2 k.-ig páronként), középminőségű ürü 36 f.-től 39 f.-ig, kivételesen 72 l. kg.-ként, vagy 30. — k.-től 36 k.-ig páronként, kosokért 31 f.-től — f.-ig, kivételesen — f.-től — f.-ig, vagy — k.-től — k.-ig, középminőségű gyapjas — f.-től — f.-ig, kivételesen — f. kg.-ként, vagy — k.-től — k.-ig páronként, kosok legjobb minőség — fillérig, páronként — korona, kivételesen — korona, rackajuhok — fillér, páronként 25—50 korona, szerbiai juhok páronként 24—33 korona, romániai juhok páronként 18—20 korona, kiselejtezt juhokért — fillér kgrként (— korona páronként) kecskék — korona páronként. A felhajtás a szükségletet jóval túlhaladta, miért is az árak vonatott irányzat mellett 2—3 fillérrel klgkint nyatlottak.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-lővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1901. évi július 15. Készlet 583 darab. Érkezett 632 darab. Összesen 1015 darab. Eladatott 914 darab. Maradt 101 darab. Napi árak: 120—180 kilogramm sulyban 83—88 koronáig, 220—280 kilogramm sulyban 84—88 koronáig, 320—380 kgr. sulyban 84—87 K.-ig, Öreg nehéz páronként 400—500 kilós 78—80 koronáig. — Malac 70—84 korona. A vásár hangulata élénk volt.

Bécsi vágómarhavásár. Julius 8. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A st.-marxi központi vásárosarnokban ma megtartott vágómarhavásárra felhajtott: 3325 darab magyar fajtájú, 822 darab galíciai fajtájú, 844 darab bukovinai fajtájú, 980 darab német fajtájú, összesen tehát 5271 darab szarvasmarha. Tekintettel a csökkenő felhajtásra az árak 1—2 koronával emelkedtek.

Jegyzések: 100 kilogrammonként élő sulyban: magyar hizőőkör I. minőségű 65—72 — fillér, kivételesen — 74 fillér, II. minőségű 57—64 fillér, III. minőségű 50—56 fillér, galíciai hizőőkör I. minőségű 70—74 — fillér, kivételesen — fillér, II. minőségű 62—69 fillér, III. minőségű 50—61 fillér, német hizőőkör I. minőségű 74—78 fillér, kivételesen 80 fillér, II. minőségű 64—72 fillér, III. minőségű 58—60 fillér. Legelő ökör 50—56 fillér, bika és tehén 100 kilogrammonként 46—64 korona. Kivételesen 63 korona.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, július 15.

Mérsékelt vételkedv és nyugodt irányzat mellett 16.000 métermázsa buza változatlan árákkal került forgalomba. Új rozszban jobb volt a kínálat, kereslet híján az árak 5 fillérrel alacsonyabbak.

Egyéb gabonanevekben nem történt változás. Repce nyugodtabb. Eladatott:

Buza. Tiszavideki: 1000 mm. 80 k. 8 K. 25 f. (uj), 600 mm. 79 k. 8 K. 17 1/2 f. (uj), 100 mm. 90 1/2 k. 8 K. 10 f., 300 mm. 76 k. 8 K. 10 f., 400 mm. 78 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 80 k. (sárga, uj), 400 mm. 78 k. 8 K. 05 f., 100 mm. 79 k., 1200 mm. 77 k. 8 K. 02 f., 100 mm. 77 k. 100 mm. 77 k. 7 K. 97 1/2 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 92 1/2 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 90 f. (sárga, uj), 500 mm. 75 k. 7 K. 85 f., 500 mm. 75 k. 7 K. 85 f.

Pestvidéki: 150 mm. 76 1/2 k. 7 K. 95 f. Raktáraru: 2400 mm. 76 1/2 k. 7 K. 95 f., 1800 mm. 76 1/2 k., 1100 mm. 76 1/2 k. 7 K. 80 f., 1300 mm. 76 1/2 k. 7 K. 80 f., 780 mm. 77 k. 7 K. 77 1/2 f., 1170 mm. 76 k. 7 K. 75 f., 730 mm. 76 k. 7 K. 70 f.

Mind három hónapra. Rozs: 100 mm. 7 K. — f., 200 mm. 7 K. — f. paritás. Arpa: (Uj.) 200 mm. 6 K. 25 f. három hónapra, 100 mm. 6 K. 25 f.

Zab: 200 mm. 7 K. 40 f., 150 mm 7 K. 35 f., 100 mm. 7 K. 20 f., 100 mm. 6 K. 85 f. doho. Tengeri: 300 mm. 5 K. 25 f. hajóba. Repce: Uj: 100 mm. 12 K. 40 f.

Készpénzfizetés mellett. A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru-és értéktözsde szokásai szerint készpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

B u z a	Kiló	50 kilogramm ára		Kiló	50 kilogramm ára	
		K.-tól	K.-ig		K.-tól	K.-ig
Tiszavideki	60	70	70	80	8,15	8,26
"	77	7,80	7,90	81	0,—	—
"	78	7,16	8,06	82	—	—
"	79	8,06	8,16	83	—	—
Fehérmegyei	70	7,70	7,80	80	8,05	8,15
"	77	7,76	7,86	81	—	—
"	78	7,85	7,96	82	—	—
"	79	7,96	8,06	83	—	—
Pestvidéki	70	7,70	7,80	80	8,05	8,15
"	77	7,76	7,86	81	—	—
"	78	7,86	7,96	82	—	—
"	79	7,96	8,06	83	—	—
Bánásgy.	70	7,60	7,70	80	—	—
"	77	7,70	7,80	81	—	—
"	78	7,06	7,16	82	—	—
"	79	7,16	7,26	83	—	—
Bácska:	70	7,80	7,90	80	—	—
"	77	0,—	0,—	81	—	—
"	78	0,—	0,—	82	—	—
"	79	0,—	0,—	83	—	—

Egyéb gabonanevek		Kiló	50 kilogramm ára	
			K.-tól	K.-ig
Rozs	uj elsőrendű	70—72	7,—	7,16
"	másodrendű	—	6,90	7,—
Arpa	takarmány	00—02	6,40	6,75
"	égetni való	02—04	6,10	6,30
Zab	sörözőre való	04—06	0,—	0,—
Tengeri	bánásgy.	30—41	7,80	7,45
Repce	manomű	—	5,80	5,25
Köles	káposzta	—	—	—
"	bánásgy.	—	4,60	5,—

A határidőzlet folyamán a következő kötések történtek:

Buza októberre	8.02—8.03—8.04—8.03—8.02
Áprilisi buza 1902.	8.38—8.39—8.40—8.39—8.37
Rozs októberre	6.82—6.83—6.84—6.83—6.80
Zab októberre	6.28—6.29—6.30—6.29
Tengeri júliusra	5.24—5.25
Májusi tengeri 1902.	5.01—5.02—5.03—5.04
Augusztusi repce	12.90—12.90

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza októberre	8.08	8.09
Áprilisi buza 1902.	8.37	8.38
Rozs októberre	6.81	6.82
Zab októberre	6.29	6.30
Tengeri júliusra	5.24	5.25
Májusi tengeri 1902.	5.03	5.04
Repce augusztusra	12.80	12.90

Délután fél 5 óraker zárol:

Buza 1901. októberre	8.01—8.02
Rozs októberre	6.84—6.82
Zab októberre	6.81—6.82
Tengeri júliusra	5.32—5.34
Májusi tengeri 1902.	5.02—5.03
Repce augusztusra	12.75—12.80

A budapesti értéktözsde.

A mai előtözsde tartott irányzatban indult s bár a hangulat a múlt hetizhez képest jóval javagyótabbnak mondható, lényeges javulás nem juthatott tul-sulyra, mert a forgalom igen mérsékelt s a Németországából beérkezett hírek még mindig nem kecsegtetők.

A helyipiac tartott, de elenyésző forgalom mellett lényegtelen eltéréseket mutatott fel.

A délitözsde csekély változás után igen szilárd volt, bár az irányzat inkább vasuti értékekben, mint bankrészvényekben jutott kifejezésre.

A helyipiac is szilárd volt, főleg Közutiak részeseidtek emelkedésben.

A járadékpiac csendes. Valutapiac változatlan. Az előtözsde kedvező.

Kötötték: Magyar hitelrészvény 629.—681.—, Osztrák hitelrészvény 625.—627.25, Államvasutak 631.—633.—, Jelzálogbank részvény 452.60.—, Rimamurányi 441.—442.—, Közuti vasut 565.50.—, korona.

A déli tőzsde tartott. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 632.50—633.50, Osztrák hitelrészvény 626.—629.50, Államvasuti részvény 634.—635.—, Rimamurányi 440.—, Déli vasut 56.—, Közuti vasut 568.50—571.50 korona.

Forgalomba került tovább: Koronajáradék 92.95 —, Salgótarjáni 550.—558.—, Ganz és Társa 2500.—2520.— korona.

Utőtözsde. A 4 órai zárlatkor maradt: Osztrák hitelrészvény 625.75, Magyar hitelrészvény 631.—, Leszámlító bank 429.—, Rimamurányi vasmű részvény 441.—, Osztrák-Magyar államvasut 636.—, Közuti vasut 570.50, Villamos vasut részvény —, korona.

A budapesti terménytözsde.

A terményüzletben a szezonzerű hangulatnak megfelelően alakult az árak és végül a termény-

üzletet árjegyző-bizottság hivatalosan a következő ár-folyamatok állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna magyar —, korona, vörös erdélyi —, korona, vörös bánági —, korona, középszemű —, korona, nagyszemű —, korona, Disznószir: budapesti: 49 50—50.—, korona, vidéki —, korona. Táblaszalonna: légszárított vidéki —, korona, városi 4 darabos 40.—40.60, korona, 3 darabos 42.—42.50 korona, füstölt —, korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 12.—12.25 korona 120 darabos —, korona, 100 darabos 18.25—18.75 korona, 85 darabos 15.—15.50 korona, azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 10.50—11.—, korona, 100 darabos 11.75—12.25 korona, 85 darabos 18.25—18.50 korona. Szilvaiz: szlavóniai 19.25—20.—, korona, szerbiai 17.75—18.25 korona, azonnal való szállításra.

A bécsi gabonátözsde.

Bécs, július 15. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) A bécsi terménytözsden a magyar földmívelésügyi miniszter jelentése lanyha irányzatot eredményezett. A budapesti tőzsde hanyatló irányzata és az amerikai termék gyöngeségről érkező newyorki elentések a zab kivételével, amely szilárdabb lett, minden gabonában lanyha irányzatot hoztak létre. A búzánál 10, a rozsnál 5 s a tengerinél 4 fillér a különbséget a tegnapielőtti jegyzéshez viszonyítva.

A jegyzések a következők: Buza észre 8.28—8.25, rozs észre 7.21—8.19, zab észre 6.65—6.66, tengeri május—júniusra 5.35—5.33, tengeri július—augusztusra 5.53—5.55, tengeri szeptember—októberre 5.72—5.74, repce szeptember—októberre 13.25—13.34 korona.

Zárlat: buza észre 8.27, zab észre 6.67, rozs észre 7.20—7.25, tengeri május—júniusra 5.31—5.32 korona.

A bécsi értéktözsde.

Az előtözsden ma is tartott a jó irányzat. Déli tőzsdén szintén jó volt az irányzat. Az üzlet csöndesen zárult.

Zárlat csöndes. Bécs, július 15. (Magyar értékek zárlata.) 4 1/2-os aranyjárdék 118.15, Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegye 143.—, Magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.50, Magyar keleti vasuti állami kötvény 118.—, Magyar leszámlító- és pénzváltóbank —, Rimamurányi vasműrészvény 439.—, Magyar koronajárdék 93.05, 4 1/2-os magyar földtenger. kötvény 82.10, Magyar hitelbank részvény 633.—, Magyar nyeregemű kölcsön sorsjegye 173.—, Kassa-oderbergi vasuti részvény —, Magyar kereskedelmi bank 2417.—, Magyar cukoripar —.

Bécs, július 15. (Osztrák értékek zárlata.) 4 1/2-os papírjárdék 99.25, 4 1/2-os osztr. aranyjárdék 118.40, 1860-os sorsjegye 139.55, Osztrák hitelrészvény 388.—, Angol-osztrák bank 269.—, Bécsi bankjegyek 448.—, Osztrák-magyar bank 1635.—, Déli vasut 86.50, Dunagőzhajózási részvény 797.—, Dohányrészvény 276.—, Császári és királyi arany 113.1, Német bankváltók 117.50, 4 1/2-os ezüst járadék 89.15, Osztrák koronajárdék 95.65, 1864-iki sorsjegye 206.50, Osztrák hitelintézeti részvény 626.—, Unionbank 541.—, Osztrák Landerbank 402.—, Osztrák-magyar Államvasut 636.—, Elbavölgyi vasut 477.—, Alpesi bányarészvény 414.50, 20 frank. arany 19.04, Londoni váltóár 239.60, Bécsi Tramway Litt B. 223.—, Bécsi Tramway Litt A. 226.—, Lípót köh 390.—, Az irányzat javult.

Bécs, július 15. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 625.75, Magyar hitelrészvény 634.—, Angol-Osztrák bank 272.—, Bécsi bank-egyesület 443.—, Union bank 542.—, Landerbank 402.—, Osztrák-magyar államvasut részvény 635.—, Lombard 86.56, Elbavölgyi vasut 478.—, Eszaknyugati vasut részvény 470.75, Dohányrészvény 277.80, Rimamurányi vasut 439.—, Alpesi bányarészvény 414.50, Májusi járadék 92.25, Magyar korona járadék 93.—, Török sorsjegyek 100.—, Német birodalmi márká 17.51—50, Napoleon d'or 19.03.

Külföldi értéktözsde.

Berlin, július 15. (Tőzsdei tudósítás.) A mai tőzsdén a spekuláció tulnyomóan tartózkodó volt. Bankok kissé szilárdabbak voltak. Iparérték gyöngeségre hajlottak, mert a készpénzpiacon újabb eladásoktól tartottak. Az üzlet általában csekély volt. Vasuti értékek el vannak hanyagolva. Canada-Pacífico-részvények Londonra bányagutak. Belföldi járadékok szilárdak. A második tőzsdében bányavértékek fedezésekre javultak. Egyébent változatlan a piac. Zárlat ingadozó, készpénzpiac szabálytalan. Magánleszámlítási kamatláb 3 1/2%.

Berlin, július 15. (Zárlat.) 4 1/2-os papírjárdék 99.25, 4 1/2-os osztrák aranyjárdék 100.80, Elbavölgyi vasut —, Magyar koronajárdék 93.90, Osztrák-magyar államvasut 136.—, Kassa-oderbergi vasut —, Bécsi váltóár 85.—, Magyar vasuti beruházási kölcsön —, Alpesi bányarészvény —, Disconto-Commandit 170.75, Aitalános vállamosági Edison 169.—, Geisenkirchener 178.75, Laura-kohó 175.10, 4 1/2-os ezüstjárdék 89.10, 4 1/2-os magyar aranyjárdék 99.90, Osztrák hitelrészvény 197.10, Déli vasut 22.10, Károlyi Lajos vasut 102.40, Orosz bankjegyek 216.—, 4 1/2-os uj orosz kölcsön 96.—, Török dohányrészvény —, Olasz járadék 96.80, Magyar hitelbank —, Dynamit Trust 145.—, Harpeni 145.40, Az irányzat nyugodtabb.

Berlin, július 15. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Kés forgalom. 4 1/2-os magyar aranyjárdék 99.90, Magyar koronajárdék 93.90, Osztrák hitelrészvény 196.25, Osztrák-magyar államvasut 135.90, Déli vasut 20.90, Eszaknyugati vasut —, Elbavölgyi vasut —, Orosz bankjegy készpénz 216.00, Buschtiehradi —, Orosz bankjegy —, (Ultimo.) Lombard —.

Hamburg, július 15. (Zárlat.) 4²⁰/o-os ezüst-járadék 98.—, 1880. sorsjegy 140.25. Déli vasut 20.75. 4⁰/o-os osztrák aranyjáradék 100.55. Osztrák hitelrészvény 197.20. Osztrák-magyar államvasut 135.50. Olasz járadék 96.75. 4⁰/o-os Magyar aranyjáradék 99.50. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, július 15. (Zárlat.) 4²⁰/o-os papír-járadék 99.—, 4⁰/o-os osztrák aranyjáradék 100.95. Magyar koronajáradék 93.90. Osztrák-magyar bank 117.10. Déli vasut 21.—. Elbavölgyi vasut —. Londoni váltóár 203.85. Bécsi bankjegyesület 110.75. Villamos részvény —. 3⁰/o-os magyar aranykölcsön 83.40. 4²⁰/o-os osztrákjáradék 99.05. 4⁰/o-os magyar aranyjáradék 99.75. Osztrák hitelrészvény 197.—. Osztrák-magyar államvasut 135.70. Eszacknyugati vasut 118.30. Bécsi váltóár 850.33. Párisi váltóár 81.—. Unio bank —. Alpesi bányarészvény 207.—. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, július 15. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Arfolyamok januárja. Esti forgalom Osztrák hitelrészvény 197.00. Német bank 187.75. Discont 170.50. Berlini kereskedelmi bank 130.—. Gelsenkircheni 158.00. Harpeni 148.00. Laura-kohó 179.00. Olasz járadék —. Szilárd.

Paris, július 15. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasut —. 4⁰/o-os osztrák aranyjáradék 101.—. Osztrák Landerbank —. 3⁰/o-os francia járadék 100.57. Ottomanbank 526.—. 3¹/2⁰/o-os francia járadék 100.—. Alpesi bányarészvény —. Déli vasut —. 4⁰/o-os magyar aranyjáradék 100.—. Párisi bankrészvény 1034.—. Olasz járadék 96.60.—. Francia törleszt. járadék 99.75. Osztrák földhitelintézet részvény —. Török dohányrészvény 304.—. Az irányzat tartott.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Július 15. A sertésüzlet irányzata változatlan. A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű: Oreg nehéz (párnkint 400 kilogramm felüli súlyban) 76-78 fillérig. Oreg közép (párnkint 300-340 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Fialat nehéz (párnkint 320 kilogramm felüli súlyban) 84-86 fillérig. Fialat közép (párnkint 251-320 kilogramm terjedő súlyban) 85-86 fillérig. Fialat könnyű (párnkint 250 kilogramm terjedő súlyban) 84-85 fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (párnkint 280 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Közép (párnkint 240-280 kilogramm súlyban) — fillérig. Könnyű (párnkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — III. Romániai: Nehéz (párnkint 320 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Közép (párnkint 250-320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű (párnkint 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (párnkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű (párnkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (párnkint 260 kilogramm felüli súlyban) 85-86 fillérig. Közép (párnkint 240-260 kilogramm terjedő súlyban) 84-85 fillérig. Könnyű (párnkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 85-86 fillérig.

Sertésleltétel szám 1901. július 13. napján volt készlet 50.522 darab. — 1901. július 14. napján felhajtott 742 darab. 1901. július 14. napján elszállított 751 darab. 1901. július 15. napjára maradt készletben 50.513 darab.

Napirend.

Naptár: Kedd, július 16. Római katolikus: Karnh B. A. — Protestáns: Prot. Ruth. — Görög-ország: (július 3.) Jációt. — Zsidó: Tham. 29. — Nap két: 4 óra 4 percek. — Nyugszik: 7 óra 36 percek. — Hold két: reggel 4 óra 43 percek. — Nyugszik: este 7 óra 33 percek. A földművelési miniszter nem fogad.

Nemzeti Múzeum. Régiségár nyitva van délelőtt 9 órától délután 1 óráig. Többi tárai 1 korona belépődíj mellett tekinthetők meg.

A Nemzeti Szalon kiállítása d. e. 9 órától este 7-ig. Belépődíj 50 fillér.

Országos Képtár az Akadémiában zárva. Iparművészeti múzeum zárva.

Teknológiai iparmúzeum nyitva délelőtt 9 órától 1 óráig.

Mezőgazdasági Múzeum (Kerepesi-ut 72.) nyitva délelőtt 9-1 óráig.

Földtani Intézet múzeuma (Stefánia ut 14.) nyitva délelőtt 10 órától délután 1 óráig. Belépődíj 1 korona.

Közlekedési múzeum zárva.

Az Akadémia Goethe-szobója zárva.

Múzeumi könyvtár zárva.

Akadémiai könyvtár zárva.

Egyetemi könyvtár zárva.

Iparművészeti múzeum könyvtára zárva.

Állatkerti a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szaknyelvtár és keleti mintatár: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kiegészítő történeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség árusításokat is eszközöl) a városligeti iparcarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kiállítások központi üzemeltetése (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. kerület 32. szám alatt.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Július 14. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Simon István terézianumi alapítványi uradalmi ispán közalapítványi kir. számtartóvá, Varga József okleveles tantót a tölpelecsi állami elemi népiskolához rendes tanítóvá; a pénzügyminiszter a brassói m. kir. pénzügyigazgatóhoz Kauffer Zsigmond lugosi pénzügyi fogalmazót pénzügyi segédtitkárává végleges minőségben, Bacz Odón nagybecskereki adóhivatali díjas gyakornokot a técsői kir. adóhivatalhoz ideiglenes minőségi adótitkárrá, Waidmann Jakab adótitkárát a zaláti kir. adóhivatali ellenőrré és Werner János adóhivatali gyakornokot a vinkovcei kir. adóhivatalhoz ideiglenes adótitkárrá, Koller Ottó fiemei m. kir. vámségdísztetet választotta az aradi m. kir. fővámbírhatalhoz, Rauch Béla budapesti m. kir. vámségdísztetet a debreceni fővámbírhatalhoz vámsítót, a gazdasági kir. pénzügyigazgatósághoz Kriezsa Milán végzett joghallgatót pénzügyi fogalmazóvá gyakornokká ideiglenes minőségben kinevezte; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Dr. Obersehál Pék pozsonyi kir. jogakadémia ny. rk. tanárnak a kolozsvári Ferenc József m. kir. tud. egyetemen a magyar büntető jog és büntető eljárás magántanárává történő képesítést jóvá-

hagyta és nevezett ezen minőségében megerősítette; Körösi Sándor fiemei állami főgimnáziumi rendes tanárt a budapesti VII. ker. állami főgimnáziumhoz helyezte át.

Névmagyarosítás. A helygimnáziumter megengedte, hogy kiskoru Bruszt Lajos barackai lakos Barczára, kiskoru Kohn Miksa nagy-bajomi lakos Partosra, Steiner Armin nagy-károlyi lakos Ságira, kiskoru Stettler Lajos és Stettler Odón nagy-kiszai lakosok Sugfára, Helischauer László lengyeltői lakos Hollóra, dr. Goldstein Farkas szilágyi-lakos saját, valamint kiskoru Leina Amália Gáira, kiskoru Schmeisser Sándor kálocaai lakos Dobóra, Herzfeld Oszkár budapesti lakos Gáira változtatással vezetéknevét.

Pályázatok. Spanyol tolmácsi állásra a budapesti törvénytörvényekkel 4 hét alatt.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. — Budapest, július 15.

A depressziók egyesültek és Európa keleti felét borítják, míg nyugaton a légnymás elosztása csak annyiban változott, hogy a maximum a bicsayai öböl felé húzódtott.

Az idő európaszerte meleg, változókély és helyenkint zivataros volt.

Nálunk tegnap Budapest környékén, az északi Kárpátokban, az alsó Dráva vidégén és Erdélyben voltak elvörösé jéggel kísért zivataros esők. Az eső mennyisége azonban csak Erdélyben volt jelentékeny, ahol sok helyütt meghaladta a 30-40 millimétert.

Hűvös éjjel után a hőmérséklet erősen emelkedik. Kéltés: Meleg idő várható, helyenkint zivataros esőkkel.

Vizállás.

Table with columns for location (Ina, Duna, Morva, Vag, Száva, Rába, Szamos, Kraszna, Latorca, Laborea, Ung) and water level measurements in meters for various dates (Jul. 12, 13, 14, 15, 16, 18).

„The Gresham“

életbiztosító-társaság Londonban Magyarországi fiók: Budapest, V., Ferenc József-tér 5-6. a társaság házában. A társaság vagyona 1899. december 31-én — kor. 177,060.451.— Évi bevétel biztosítások és kamatból 1899. évi december 31-én 30,835.871.— Kifizetések, biztosítási és járadéki szerződések, valamint visszavásárlások stb. után a társaság fennállása óta (1848) 383,793.872.— Az 1899. évben a társaság 5838 kőtvényt állított ki — 56,097.103.— összeg értékében. — Prospektusokkal és díjtáblázatokkal, melyek alapján a társaság kőtvényeket kiállít, továbbá ajánlatokkal, díjmentesen szolgál a magyarországi- és a keleti fiókja Budapestben, valamint ennek ügynökei a fiók minden nagyobb városában.

Körviti fürdő GOZMOSO. Erzsébet-körút 51. A gőzmosás gyorsan és pontosan teljesíti megbízásait.

Legszébb Legjobb Legelőcsőbb PAP, PAP, PAP.

Table listing furniture items like matrac, paplan, and ágylakó with prices in Ft and Kr.

GICHNER JANOS paplan, matrac és kárpitoszár gyáros, szőnyeg, függöny, vasburok stb. nagy raktára. Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.

BAYER-féle Magyar turista-tapasz. Tyukszem, bőrkéreg és bőrkeményedés ellen biztosan és gyorsan ható szor. 1 eredeti tekercs 80 fill. 1 korona beküldés mellett bérmentve. Kapható a legtöbb gyógyszertárban, drogeriákban és a tapasz gyártójánál. Vöröskereszt gyógtár Budapest, VI., Andrásy-ut 54.

Kataphorese gyógmód. IDEG ÉS NEMI BETEGSÉGEK. radikális gyógyítására legjobban ajánljuk Dr. MITZGER kiváló gyógyhatásairól elismert intézet Budapest, VI., Teréz-körút 44. I. em.

Gazdasági irnoki állás. Nagyobb uradalomban két gazdasági irnoki állás betöltendő. Pályázati közzétételére a Budapesti Közlönyben megjelent.

Titkos betegségek ellen. 20 évi, részben katonai orvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legelőcsöbben ajánlható.

Dr. KAJDACSY, v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos. Electrotherapiai rendelő-intézete IV. Kigóy-utca 5. I. em. Klotild-palota (Atjáróház és lift használat). Elgyengült férfierőt az orvosi világ által legújabbban olyananyira felkarolt és hatásában páradán sikerült Electro-Massage vagy Psychrophor által magánléleket, nőknél fehér-folyást befekendezés nélkül, a legmarkacsabb bőrbetegségeket, valamint ifjúkori bűnök következtében beállott ideg és emek utókövetkezményeképp létrejött hálgerebajokat gyógyít a legújabb gyógy-mód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.

Budapesti szociális egyesület.

Jauernik Nándor. A főváros élénk színezésű, könnyen áttekinthető téréké, melyen első pillanatra megtalálható minden kerület, minden utca és tér, minden közélet és közlekedési vonal, közúti vasut, földalatti vasut és helyier-deki pályaközpontok. Összeállította: Jauernik Nándor.

Virágnyelv. Minden ismert virág jelentése meg van írva ebben a könyvben, melyet szerkesztője a legjobban keleti forrásokból állított össze.

FORRO ÉJSZAKAK című verskötete. Ara 2 korona. Bérmentesen ajánlott küldéssel 2 kor. 35 fill. Posta-utalványon megrendelhető a „Budapesti Napló“ kiadói hivatalában Budapest, József-körút 18.

Színházak, szórakozó helyek.

FŐVÁROSI NYARI SZÍNHÁZ.

Kedden, 1901. július hó 16-án.

Cyrano de Bergerac.

Romantikus dráma 5 felv. Irt. Emond Rostand. Franciából fordította Abrányi Eml. Egressy Ákos és Pereiné felléptével.

Kezdeté 7 órákor.

VÁROSLIGETI SZÍNHÓR.

Kedden, 1901. július hó 16-án.

Sziklai Kornél és Láng Etel mint vendég.

Ócska brigadéros.

Látványos bohóság énekekkel és táncol egy prologgal és 4 felvonásban. Irt. Feld Mátvás. Zenéjét összeállította Barna Izsó.

Kezdeté 7 1/2 órákor.

KISFALUDY SZÍNHÁZ.

Kedden, 1901. július hó 16-án.

Harmadszor

Eszter.

Bibliai melódrama 3 felvonásban. Irt. Zöldi Márton. Zenéjét szerzerete Singer Nándor.

Kezdeté 7 1/2 órákor.

ŐS-BUDA VÁRA

Ma, kedden, július 16-án, fényes világítás mellett

nagyszerű új varieté-műsor

a korvintéri nagy színpadon **Hilaris és Tordant** francia excentrique párdalokok tűzeszóró díszrajzokkal, **The 6 sisters** Ernestines amerikai akrobata-láncosnők, **Serwiset troupe** német németek csoport, **Brothers George** két-özlábúak, **Brothers Forrest** zenobohócok és a többi remek, világhírű különlegességekkel.

A „Folies Caprice” vendéglátóháza.

BEN-ALI-BEY varázsszínháza.

Amerikai scating-rink. — Olasz bersaglieri-zenekar.

Belepódiáj 60 fillér. Gyermeknek 12 éven alól 20 fillér.

Kedvezményes jegyek az összes löszdékben kaphatók.

A földalatti villamos éjjeli 1/2 óráig közlekedik.

Társasokak egész éjjel.

Dreyfus Alfred

Öt év

életemből

(Szenvedésem az Ördögsgizeten töltött rabaságom alatt). Dreyfus kapitány sajátkezű rajza és kézirataival. Második teljes kiadás.

Képekkel 230 oldalnyi tartalommal 60 kr.

Beküldése ellenében bérmentve, ha azonban utánvéttel kívánatik 20 kr.-ral drágább.

Megjelenik és kapható: A „Magyar Kereskedelmi Közlöny”-nél Budapest, Károlyi-körút 9. szám. Valamint minden könyvkereskedésben.

Odontoteknikai laboratórium. — Fogorvosi műtőrem.

FOGAK!

arany vulkanizált, saját módszer szerint. Higiénikus és eltartható. (Kiszesség mellett). Egy fog ára 3 frt. Kaucsokban minden fog. 2 frt. Szajpadlás nélkül is. Fájdalom nélküli foghúzás. Fogtömés a legújabb módszer szerint. Árjegyzék ingyen.

PITZYLE fogorvos, Budapest. Kossuth Lajos-utca 10. sz. főemelet.

Második műtőrem **Temessvárot** vezetője dr. Schwenk.

A Gyöngyös-visontai bortermelők szövetsége mint az Országos központi hitelszövetkezet tagja 1899. és 1900. években termelt

borait

a következő árakban szállítja: hektója

1900. évi visontai nehéz vörös (bikavér)	80 kor.
1900. évi visontai vörös	60 „
1900. évi gyöngyösi sillerbor	40 „
1900. évi visontai nehéz fehér pecsényebor	60 „
1900. évi könnyebb asztali fehér	52 „
1899. évi fehér asztali bor	50 „
Törkölypálinka, saját főzésűk	120 „

érve készpénzfizetés vagy utánvétel mellett, a helybeli vasutra szállítva, hordó nélkül. — A hordó felszámítatik, de 30 napon belül visszavetetik.

Gyöngyös-visontai bortermelők szövetsége mint az országos központi hitelszövetkezet tagja.

Erzsi néni Szakácskönyvei

a legnépszerűbb és leghasznosabb szakácskönyvek, melyek a szakácsművészet egy-egy ágát merítik ki részletesen és ezidő szerint páratlanul állanak a szakácsművészet irodalmában.

A hal és vadféle készítése című kötet közel 400 receptet a legkülönbözőbb halak, nemkülönben rákok, tengeri rákok, csigák, békák elkészítéséről. — Ára köve 2 korona.

A toszák könyve. Főtt és sült toszák készítésének gyakorlati kézikönyve. Tartalma: borba való toszák, gombócok, metédek, galuskák és retesek, pudingok, kockok és kocsonyák, krémek, torták, teásütemények, cukor- és gyümölcsajánok. — Ára köve 2 kor.

Hogy kell főzni? A gyümölcs, fűszerek stb. befőtt készítésének gyakorlati kézikönyve. Ára köve 2 korona.

Megrendelhető: Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. könyvkereskedésében, Budapest, Andrássy-ut 21. Kapható minden könyvkereskedésben.

Szenzációs!

Sodor-palackok.

A világ legkisebb limonade és szikvizkészüléke.

Egyszerű, kellemes, olcsó.

Vezérképviselőség Magyaror. részére Budapesten:

Kertész Tódornál. Geittner és Rauschnál,
Krisztof-tér. Andrássy-ut 8.

Aranyosi Miksa

felső kereskedelmi iskolája
Budapest, V. kerület, Nagykorona-utca 13. szám.

Államérvényes bizonyítványok. Egyéves önkéntességi jog. Az intézet internátussal van összekötve.

Előjegyzés a szünet alatt is. — Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

Olcsó butor-eladás.

2 szekrény, 2 ajtó fényezett	30 frt	1 ebédlőszék, ó-német stül	3.50 frt
2 ág, fényezett	22 „	1 íróasztal, 3 fiókos	16 „
1 éjjeli szekrény, fényezett	8 „	1 hálószoba, matt diófa	100 „
1 mosdó, 2 ajtó, fényezett	14 „	1 hálószoba, faragott	130 „
2 szekrény, 2 ajtó, diófa, matt	30 „	1 garnitúra crépe- vagy bourette-behuzat	55 „
2 ág, magas, diófa, matt	26 „	1 garnitúra selyem-behuzat	80 „
1 éjjeli szekrény, diófa, márványtal	8 „	1 garnitúra plüss-behuzat	80 „
1 kredenc, 4 ajt. fülkés, faragott, márv.	46 „	1 szalonszék	10 „
1 díván, magas támla szőnyeggel	40 „	1 consoi márványtal és tükör	26 „
1 ebédlő-asztal, diófa, matt	12 „		

Nagy válogaték egyszerű, valamint a legdiszesebb kivitelű butorokban.

Dósa Kálmán fővárosi asztalos és kárpitos butortelepe
Budapest, Erzsébet-tér 18 Sas-utca sarok, I. emelet.
Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Hölgyeknek

ajánljuk megrendelésre az „Illat és szepítő szerek készítése” című könyvet.

Magában foglalja az összes divatos illat- és szepítőszereket, illatolajok, hajfestők, illatos mosdóvizet, szepítő- és májfoli elleni kenőcsök stb. stb. készítésének leírását.

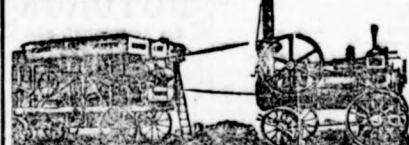
Ára 1 korona 20 fillér.

Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában.

LANZ HENRIK, Mannheim.

Németország legnagyobb és legjelentékenyebb gyára.

gőzcseplőgépekben és lokomobilokban

Kétszégkivül a jelenkor legelőkeltebb gépei, a legújabb javításokkal.

Magyarországi vezérképviselőt és raktár:
DÉNES B. Budapest, VI., Váci-körút 61.

AZ „ANKER”

élet- és járadék biztosító-társaság.

Magyarországi vezérképviselőség: BUDAPEST, VI. ker., Deák-tér 6. szám (Anker-udvar), a társaság saját házában. Alapított 1858.

Összes vagyon 138 millió korona
Biztosítási állomány 505 millió korona
Eddigi kifizetések 225 millió korona

A nyereségnyel részvételével biztosítottak **vegyes és haláleseti biztosításoknál A** osztályterv szerint — úgy mint 26 év óta állandóan — az évi biztosítási díj 25%-át kapták készpénzben kifizetve, míg a **vegyes és takarékpénztári biztosításoknál B** osztályterv szerint (évenként emelkedő osztalék) a biztosítás kezdete óta befizetett összes díjak 3%-a, ugyint a biztosítási tartam

3 éve után	4 év után	5 év után	6 év után	7 év után
9%	12%	15%	18%	21%

fizetett ki készpénzben.

Előnyös kiházasítási és vegyes biztosítások.

Prospektussal és felvilágosítással szolgál a fenti magyarországi vezérképviselőség, (hová ügynökségek iránti ajánlatok is intézendők), valamint a társaság ügynökei.

Népnevelők Könyvtára.

..... Szerkeszti: Peres Sándor

A Népnevelők Budapesti Egyesületének tulajdona.

Megjelentek eddig:

1. füzet	Komáromy Lajos: <i>Lády András</i> , mint pedagógus.	1 kor.
2. „	Schön József: A szocializmus ismeretelése.	1 kor.
3. „	Sonogyi Géza: Nagy Britannia közoktatásügye.	1 kor.
4. „	Körösi H.: Pedagogiai Kalauz a népnevelés céljaira	1 kor.
5. „	Dr. Pacséri Károly: Quintilianus és Plutarchus. Neveléstudományi tanulmány	1 kor.
6. „	Peres Sándor: A beszéd- és értelemgyakorlatokról. Vezérkönyv gyantánál, 3. jav. kiadás	1 kor.
7-9. „	Pethes János: Gyermekpsychologia. (Szülők, tanítók és tanítónövendékek számára)	3 kor.

Előfizetéseket négy számmal 4 koronával, valamint megrendeléseket egyes füzetekre is elfogad a kiadó-cég:

Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udv. könyvkereskedése Budapest, Andrássy-ut 21. sz.

Kerékpárokat és alkatrészeket

90% árszállítással szállítunk privátoknak is.

L. P. Kűlő gumi frt 5.50 és 4.—
belső gumi — 8.— 2.25
angol nyereg — 3.25 2.50
Acetylen lámpa — 3.25 2.50
órák lámpa — 1.25 — 95
angol esengő — 75 — 50
lábpumpa — 2.80 1.90
amerikai pedálok — 3.25 2.75
tojás fők — 2.25 1.90
fogantyúk, párja — 40 — 34
Valamint minden itt fel nem sorolt kerékpár-rész is. Árjegyzék ingyen. Saját javító műhely. Hisszított kerékpárok 35 frttól feljebb.

Láng Jakab és Fia az angol Helcat Premier és Champion kerékpárok 40-45 raktára
Budapest, József-körút 11. és Bókai-tér Rottenbiller-utca 1

